TRÜ üldise ajaloo kateeder

Agraarsuhete revolutsioonriline ümberkorraldamine Hiinas aastail 1950-1953

Diplomitöö

Töö teostaja: Tuvimaa, Ene
ajaloo osakonna
V kursuse statsionaarne üliõpilane
Töö juhendaja: dots. J. Konks

Tartu 1960

Sissejuhatus

Diplomitöö „Agraarsuhete revolutsioonilise ümberkorraldamise Hiinas aastail 1950-1953." käsitleb Hiina põllumajanduses asetleidvaid sündmusi XX sajandi 50-ndate aastate alguses ja näitab meile võitsalumata tulipunkti - agraarreformi hüglastikku täitsust Hiina edasise arengule tema tee sotsialismile.

Agraarküsimuse edukas lahendamine oli Hiinale enamoratsiooni täitmisega. Hiina oli maaväärtused agraarmaa, mis enamus rahvastikust elas maal ja tegeles põllumajandusega. Kuigi enamus rahvastikust tegeles põllumajandusega ei hariund mad ega ole maad, kaid nõõrast: maa kuulus põhiliselt mõisnikele ja kulakutele, mis orjastavatel tingimustel rentisid

oma maa maata ja vähese maaga talupoegadele. Talupojad aga olid sunnitud mõd orjastavad tingimused vastu võtma, ost muidu oleks neid oodanud hukkumine. Eksisteerivad poolfeodaalsed tootmissuhted hõõrusid kõikides piirkondades tugevasti põllumajanduse arengule: mõisnikele sõltuvõimu all kannatavale talupojale ei suutnud tema väike rasane majandus leida olulisel määral ei lubanud talupoegadel oma maalappi mõõdukalt produktiivselt maestada, ei olnud talupojad sellest ära huvitatud, sest iga saadud saagi puhul mõisnik tõstis rendi ja rikastus talupoja-rentniku olukorra ajal jõupingutustele vaatamata jäi endisele tasemele. See tõmbas põllumajanduse langusele. Sellest väljapääsuks võis vaid aeglane edukas kapitalistlik ümberkorraldamine.

Kuna aga talupojad moodustasid hõõrdumise põhimassi, pidid nad ajaloolise revolutsiooni saavutamisel tõusma. Et seda tõsta, tuli Eesti kommunistlikul partiil luua õige agraarpoliitika, mis oleks talupoegadele vastuvõetav ja mõõdukalt töölisklassile

vankumata liitlase rohmavarelise talupoegkonna näol. Selgub, et agraarküsimuse õigest lahendamisest sõltub ka kogu rahvarevolutsiooni edu.

Kõigi pramian, mida talupojad vajasid, oli maa. Sellest tuli esmalt loobtada talupoegi mõtlemast võitlusest maa eest. Su tajaski talupoegade aktiivsust võitluses rahvavõimu eest ja nüs sellt võidule.

Saavutatud võit ei olnud aga täielik. Kuigi keskvõim läks rahvale, püüdsid mõjukad endiselt mõjutusi ja mulakaid. Nüüd oluks jällu suurel määral agraarküsimuse õigest lahendamisest rahvademokraatliku korra püsivus ja edasine tõusutee. Hiina Kommunistliku Partei praegune tegutseda kõikide ja talastelu liidustumisega antifeodaalse mulaklus ja kitsidüüride mõjutajaid — ülesandega viia ellu agraarküsimuse lahendamisele nüs omapärase mõjus soodustavalt Hiina ja maa vabastele sahtte ülesandele, kogu rahvavapaajandusele tõusule.

Siit nähtub, milline hiiglaslik tähtsus laayas agraarküsimuse edukal

lahendamisele nii Hiiu Rahvavabariigi moodustamisel kui ka Hiina edasises arengus muutumisel ühtlasi ühiskondlikuks agraarmaaks, sajandi aga jaba ühiskondlikuks industriaalmaaks.

Selle küsimuse valgustamisel kõige rikkalikumat materjali pakub artiklite ja materjalide kogu „Agraarsed ümberkorraldused Rahva-Hiinas"[1]. Avaldatud artiklid ja materjalid on kogumikus koondatud kolme peatüki, kusjuures esimene peatükk käsitleb ülemaailma revolutsioonilises liikumises Hiina külastsiooni peatükk annab mujuka pildi agraarsetest ümberkorraldustest käigust, kolmas peatükk aga käsitleb mitmesuguseid muudatusi, mida tõi 1950. aastal avaldatud agraarseaduses ette nähtud muudatuste ellurakendamise mahajäämused Hiina külla. Kogumikus esitatud andmed annavad ülevaate ainult üksikute provintside maakondade ja külade olukorrast ja muudatustest seal. Selleks tuleb seda asjaolu silmas pidada, et esitatud näidud on ühekordsed kogu Hiina ulatuses, või vähemalt

[1] Аграрные преобразования в Народном Китае. Москва, 1955.

ta aitult nimetatud maakoha eripärasuste kulka.

Enamikku kirjutisi käsitlevad aga sundab rastuse anda V. A. Zamini teos „Sotsiaalmajandusliku ümberkorraldused HRV põllumajanduses"[1], mis annab kokkuvõtliku, mida saavad ajal põhjaliku ülevaate agraarsuhetest revolutsioonilistele muudatustele ja järgnevatele võitlustele perioodil vaid suurtest ümberkorraldustest hiina külas vaid 1950.-1953. aasta agraarreformiga.

Kirjanduses materjali agraarküsimuse valgustamiseks annab Lo Juan-fani töö „Majandusliku ümberkorraldused Hiina Rahvavabariigis."[2] Kuigi autor selles töös käsitleb majanduselu mõnel valdkonnal: nii tööstust, kaubandust, rahandust kui põllumajandust, ja raskuspunkt suure ja lahge tõttu põllumajandusele, siis selle vaatamata annab Lo Juan-fan millalt põhjaliku ülevaate hiina põllumajandusest

[1] В. А. Жамин, Социально-экономические преобразования в сельском хозяйстве КНР. Москва, 1958.

[2] Ло Жань-цзэн, Экономические преобразования в Китайской Народной Республике. Ленинград, 1955.

muid kuvatavat pisiasju.

„Hiina Rahvavabariigi maaduseandlise aktidega"[1] tutvumisel saame ülevaate Hiina Rahvavabariigi rahvavõimuorganite poolt paragrahvides avaldatud maadustest reformi läbiviimise käigus Hiina külas.

Revolutsioonilusti agraarsuhete ja nendega seonduvate mõistete kohta Hiinas rikkalikum faktilist materjali pakub E. Kovaljovi oma töös „Armee ja armeelased Hiinas".[2]

Oma rikkaliku faktilise materjali põhjal annab igati põhjendatud ülevaate statistilisi materjale kogumiku Hiina majandusliku arengu ajaloost „1840-1948. a."[3] artiklis pealkirjaga „Põllumajandus" revolutsioonilise tõusuperioodi rasketest majandustingimustest olukorrast ja Hiina külas valitsevatest majandustingimustest.

Agraarsuhete kohta käiva materjaliga revolutsioonilises Hiinas tutvustab

---

[1] Законодательные акты Китайской Народной Республики. Москва, 1952.

[2] Е. Ковалёв, Армия и армейские отношения в Китае. Москва, 1947.

[3] История экономического развития Китая 1840-1948 гг. Москва, 1958.

Van Ja-nani töö „Poolfeodaalse, poolkoloniaalse Hiina majanduslike vormide uurimine“[1], millest on kasutatud mitmendat peatükki „Hiina ühiskonna maaomandi vormid.“

Teab mindi on töö kirjutamisel kasutatud veel rida artikleid: E. Kovaljov „Agraarreform ja töölis-talupojaliidu tugevnemine Hiinas“[2], Liu Šao-tsi „Agraarreformist Hiinas“[3], rida artikleid rahvamajanduslikust Hiina Rahvavabariigi majanduslikust edusammudest 1949–1953. a.[4] jt.

---

[1] Ван Я-нань, Исследование экономических форм полуфеодального, полуколониального Китая. Москва, 1959.

[2] Е. Ковалёв, Аграрная реформа и укрепление союза рабочих и крестьян в Китае. „Коммунист“, 1953, № 13.

[3] Лю Шао-ци, Об аграрной реформе в Китае. „Правда“, 31 июля 1950 г.

[4] Экономические успехи Китайской Народной Республики 1949–1953 гг. Москва, 1954.

I peatükk

Revolutsioonieelsed agraarsuhted Hiinas

Oleks vaatamata mitmekülgse Hiina uurimise jõudsale põõrangulisele arengule mitmekesi, raskesti lahendatavaid vastuolusid kaasaegses ajaloos.

Revolutsioonieelne Hiina, see on poolkolooniaalne, poolfeodaalne maharaaäämunud agraarmaa Aasias, äärmiselt madala tootlikkusega jõudnud arengutasemega, milles arenguga pidurdavad feodalismi jäänukid ja sõltuvus rahvuskapitalist. Tootlike jõudude rakendamiseks põllumajanduses suunamata pilgu ühtsele maaomandivormile.

Vaatas Hiinas maa, mis põhiliste tootmisvahendi, mandus oma suures enamuses feodaalidele - mõisnikele ja jõukatele talupoegadele - kulakutele, kes elasid parasiitidena talupoegade töö-jõu ekspluateeri-

niselt, ja ainult tähtsusetu osa – talupoegadelt – maksukuteli ja kohvikutelt. Nende maaomanikе kõrval Hiinas osa maad kuulus mõnigil riigil ja kloostritel ning isikuid ka kogukonna- ja pärusmaad, mille osatähtsus oli väga väike.[1]

Nagu Hiina Kommunistliku Partei Keskkomitee sekretär Liu Šao-tši omaaegsel Hiina Poliitilise Konsultatsioonnõukogu istungil kokkutulekul 14. juunil 1950. aastal näitas, ei moodustanud maaomanikud rohkem kui 10% kogu külaelanikkonnast, omasid 70–80% maast, mis andis neile võimaluse kasutada talupoegi. Talupojad-maksukmikud, sulased, kohvikud jt. töötasad elanikud moodustasid 90% kogu külaelanikkonnast, valdasid 20–30% maast. Nad olid nagu aasta sunnitud töötama, suutmata selle juures tunda endale mõnda head ja viidet.[2]

Mõisnike maavaldusi suurus oli nii: oli mõisnikke, kes haarasid endi kätte suured maamassiivid, mõnda mõõtes

[1] B.A. Starkov, lk. 9–10.

[2] Vt. Mao-tse-tsi artikkel, Аграрные преобразования в Народном Китае, lk. 29.

ulaturid hõimuete ja sadade tuhandete mu'demi[1], muigi frodaalide ja kompradoore nodanluse esindajad - feodaalsed pärdsid samal ajal väita, et Hiinas puudvad suurmõisnikud. Laskum aga tõlgjade väidete mõnel mõnda arvudel: Suijüaani provintsis Linhe maakonnas näiv pärkonna-Jaw ja Li - valdused hõlmasid 70 000 mu'd, peale selle haarasid nad veel 400 000 mu'd kroonumaad. Hunnani provintsis Weisjahi maakonnas elas 4-5 suurmõisnikku ainega 20, kellest oli 50-60 000 mu'd maad. Siis Gusi maakonna mõisnik, söites oma valdustest läbi, kõik 120 li'd[2] sõitis mööda oma maad.[3] Suurmõisnike olemasolu ning ulatus ei saa, kuigi see oli õige, et suurmõisnike arv, kelle valdused haarasid 500-1000 ja rohkem mu'd maad moodustas vaid täielikku osa: maavaldusi üldarvust ainult 0,057%, dessiatiinaost-0,13% muu maavaldused aga haarasid veel 4,1% nagu haritavast maast.[4]

Suurmõisnike mõrval esines Hiinas arvukas <u>väike- ja väikemõisnike maavaldus,</u>

[1] 1 mu = 0,06 ha

[2] 1 li = 576 m

[3] История экономического развития, lk. 246-247

[4] Е. Ковалев, Аренда и арендные отношения в Китае, lk. 16.

mille mõõted olid tagasihoidlikumad: keskmõõtmeline arv, kellele kuulus 200-500 mõõt maad, moodustas maaldamise üldarvust 8,6%, mõõdu maavaldused - 5,8%, väikemõõtmelised aga, kelle valdused olid 70-200 mõõt suurid, moodustasid 4% dauerkõnnust, mõõdu valdused aga 15,63% nõgu haritavast maast.[1] Kuid nõiji hiina mõõtmike praktikas püüdus oli haarata võimalikult suured valdused ja sellele jäädvikks ei valitud tüid.

Arvestades oma majandustõõu iseloomu, nõudsid mõõtmikud viljaka pinnaga rajoonides nõrgid hinded maale selleks, et suhu või vormis tuli viia võlakoorma all ägavaid talupoegi oma maa müümisele. Talupoeg aga maa kallidusse tõttu ei olnud võimeline mujalt maad saama muu jääma äsja müüdud maale rentnikuna. Nõiji aga jõudis järjekordse maavalduse suurendamise ülle.

Maa monopoolsuse bürokraatliku kapitali ühendajate ja nõiji käes loodustas maahindade tõusva nõudmise rajoonides, mis tugevasti kannatasid loodusõnnetuste all. Nendes rajoonides hinnad maale langesid kõikumise ajal joonsul üle 10 korra, mida võtsid ära kasutama kaupmehed ja nõiji, kes ostis massilistelt maad.[2]

---

[1] Е. Кобаяси, Аренда и арендные отношения в Китае, ст. 16.

[2] В. А. Яковлев, ст. 13.

Sellise rõõvelise maaharimise viis sellele, et rohati talupojad kaotasid nagu oma maa. Väga suur oli maa kontsentratsioon riiki Kesk- ja Lõuna-Hiina provintsides, kus maamõisnikud küladus 15-60% talumajandusist oli maast täiesti ilma jäetud.[1] Kogu Kesk- ja Lõuna-Hiina olukorras oli olulisem järgmine: ühele talupojale-keskmisele küle kuulus keskmiselt 1,5-2 mu[2] maad, ühele mõisnikule – 20 mu, ühele talupojaperekonnale aga 0,5 mu, s.t. mõisniku maa suurus ületas keskmise talupoja maa suurust 10 korda, ühisuse oma aga 30-40 korda.[2]

Maa kontsentratsiooni protsess oli viis rahvamasside pauperiseerimise allikaid jooni kapitalistliku elemendi sissetungist põllumajandusse, mis piirdi lõpu tegema väikemajapidamisele ja naturaalsele tootmisele. Küid hiina külas pisivad tugevad feodalismi jäänuseid piirdasid igati kapitalismi arengust: maavalduste kontsentratsiooniga ei käsitsenud maamasutamise koncentratsioon, mis oleks soodustanud kapitalistlikku tüüpi majapidamiste

---

[1] История экономического развития, lk. 246.

[2] Чжанъ Бэнь-цзя, tsit. artikkel, Аграрные пробразования в Народном Китае, lk. 64.

arengute mõjus. Kuigi maa oli seondumud mõisniku käest ei läinud enam osa mendust sõja ise, vaid andis selle võrgete vendihiadega talupojadelt väikese tükkidena vendile, sidudes sellega talupojad maa külge ja allutades nad mõisniku ekspluatsioonile. Talupojad aga, kaotanud maapunduse all, olid sunnitud mõisa selle tulu. Seoses sellega käärus kiiresti talupoegade - rentnike arv, kes töötasid mõisnike põldudel. Seda iseloomustab ka antud tabel ajavahemikus 1912 - 1947. aasta kohta:[1]

Aastad	Kokku	Rentnikud	Poolrentnike	Omanike
1912	100%	28%	23%	49%
1931	100%	31%	23%	46%
1936	100%	30%	24%	46%
1947	100%	33%	25%	42%

Rentnike arv tõusis käesoleva 28%-lt 33%-le, poolrentnikke jäänus 23%-lt 25%-le, maaomanike osa aga vähenes 49%-lt 42%-le.

Nii moodustasid rentnikud ja poolrentnikud (väikesed maavaldajad, kes maa rõhutuse tõttu pidid rentima juurde veel maalükke, et midagi ära elada) enam kui 1/3 maaelanik-

[1] B. A. Ovsinnikov, lk. 18.

kohast, kus- ja lõuna-Hiiumaa isegi kuni 70%.[1]

Suga hiiu külas jäi püsima määbasmajapidamine: 92%-l talumajandust kuulus 1-5 ha suurused maad ja ainult 8%-l üle 50 ha suurused maad.[2]

Selline väikutalupoeglik pisiaalne maakasutamisviis osutus oma isoleerultäärmisele ebaproduktiivsus, sest talupoegkonnatsik oli mõisniku maad harides väheke huvitatud maaparandamis-võtetest, saagikuse tõstmisest, kuna mõisnik ja muendusse, saagi tõusu korral suurendas ruti võõrdus talupojalt nagu tema lisaprodukti, sageli ka osa vajalikust produktist.

Mõisnikud oma ohjeldamatu ekspluatatsioonisõjaga põhjustasid raske und talupoegade arvu märkimisväärset. Talupojad kidunala oma tööjõu rakendamisest ei mahajäämud tööstuses ega põllumajanduses, olid sunnitud müüma oma tööjõudu mõisnikule suures ulatuses ja mitte nälja surra. Ja kindlustas mõisnikule töökäte millusse ja andis talle võimaluse püramatult suurendada

[1] История экономических учений, lk. 245.
[2] Vt Loone-1934, lk. 14.

ekspluateerimist ja lõsta neid mõisavalitsuse maatükkidelt.

Talupojad, töötades mõisnikule maad, ei olnud sellest juriidiliselt päris sõltuvuses mõisnikust. Faktiliselt aga oli talupoegade kohustatud mõisnikule maa hulga ekspluateerimata rendisuhete jõul.

Rendisuhted revolutsioonaelses Hiinas leidsid oma väljendust maarendi peamises kolmes ajaloolises vormis: toode-, naturaal- ja raharendis, milledest kõige esimest nimetasid feodalismi aja, kolmas leidis oma aeglase aga kindla kapitalismi sünniga.[1]

Neist maarendi vormidest kuigas valitses veel Hiinas nimelt naturaalrendile ehk rendile proteuktides. Naturaalrendi erikaal Hiina külas oli ääremisele järgi: 1924. aastal moodustas ta 81% kogu talupoegade poolt maksetavast maarendist, 1934. aastal aga 73%.[2]

Selle rendivormi puhul valitu toetaja sellest, et kasutada mõisnikule maatükki, pidi saagi korjamise järel maksma mõisnikule rendi kindlas kuigas proteuktides. Nii moodustas proteuktides

---

[1] Баи Ю-кань, lk. 298.

[2] Ю Юань-цзэн, lk. 16.

tasutav naturaalrendi norm tavaliselt 50% mõisniku maa koorimise aja kesk 70-80% saagist. Oli aga juhte, kus rendimaks ületas kogusaagi piiri.[1] Selle rendinormiga said võrelda ka teoorendiga, oli teoline majandus mõnes arengutasus, kuna talupoeg-rentnik töötas siin valdavalt oma arvepidamises ilma mõisniku kontrollita, olles ise oma produktide hindajaks.

Ühelt vaatamata oli naturaalrendi valitsemisel hiiaa mõlas põllumajanduse madala tasemel jõudude arengutasemes ja teotarissuhete peatpidaalse iseloomu näitajaks, hiiaa talupoja mahutava varsin ja muude ebakindlusmomentide ilmnemise näidikuks.

Marx iseloomustab naturaalrendi kohta järgmiselt: „Tema naturaalrendi vormi osaliselt produkti teatud iseloomuga ja teotarissuhte endaga, tema selle juures veel ümbritseva põllumajanduse ja moodustamise vähesusele, tema sellele, et selle juures talupoja primaat saavutab praaga täielikult ennastrahuldava iseloomu oma sõltumatusest tegelikult teotarisse muutustest ja väljaspool seda asuvatest ajaloolistest tingimus-

[1] Исторические факторы развития, lk. 250

sest kibedalt õlgu, talu naturaalmajandus iseloomulikult oli see võrra rohkem nii ükski talu sotsiaalses, et olla ühiskonna sisenõudlusele alusorganite baasiks, nagu me näeme seda mõisniku Aasias..."[1]

Tõrunk nii liiksaim rendivorm, oli laialt levinud nagu minevikus, kiliseimal ajal aga tema osa vähenes tundmatult. Tõrunk nii iseseisev rendivorm esines vaid üksikutes rajoonides. Peamiselt esines ta koos naturaalrendiga nii viinaan lisaad. Nii pidi rukkist produktides tasutava maarendi kõrval mõisniku majapidamises sooritama teatud tööd - tegema teo. Tõopäevade arv aga eriaegsetes rajoonides oli erinevalt kõikus 10 päevast ja ühe aasta vahel.[2] Oli ka rajoone, kus tõrunk arvati ainsaks produktidelt, mis moodustas sel juhul 70-75% saagist.[3]

Nii tuli Saaremaal provintsis iga nn renditud maa eest ülas kanda 2 nn'd mõisniku maad: kohti provintsi mõnedes maakondades nõudis mõisnik aga 1 nn kari-

---

[1] K. Marks, Kapital, T. III. Moskva, 1949, lk. 809.

[2] B.A. Rõbakov, lk. 19.

[3] Istorija ekonomicheskogo razvitija, lk. 250.

mist iga rendituid mu ust.[1]

Nende rendivormide kõrval esines hüva mitas ka rahavorm, mis tähendas küll kõikvas juba kaugus minevikus, mitid silmapaistvat kohta oma arengus ei saavutanud, jäädes jätkuvalt ajutiseks rendivormiks. Seda tõendab asjaolu, et raharendi puhul valitu tootja pidi andma maaomanikule mõõdetamise ust mitte ainult oma töö produktide, vaid samuti muude produktide rahalises vormis. Selleks aga, et töö produkti väärtus saaks rendiks, oli vaja, et produkt täielikult või osaliselt vahetada kaubaks, s.o. rahaks. Et aga põllumajanduse produkt oleks võimeline muutuda kaubaks oli vaja viimaste arenemist kaubandust, tööstust, rahakäivet[2], mis aga olid kõikvas väga nõrgalt arenenud. Ühtlasi aja aga nõudis kaubaliss-rahalistest suhetest arengu kõikvas ja välismaakaubanduse kasvaja rahavorm vaas rajoonides, seda praamistelt viimistelt arenenud kaubamajandusega provintsides nõudis viidi- ja puuvilla kasvatuse, tu- ja tubakafabrikega samuti suurte linnade

[1] B.A. Suamus, lk. 20.

[2] Bax R-kaas, lk. 295.

läbirääkimistega, mis talupojad tegelesid käögiviljakasvatusega ja aiandusega, saarte- tõs millalt laia levikut. Nii näiteks Šanghai liinaläbirääkimiste rajooniõiguse rahvarendi alusel oli sõlmitud umbes 95% rendilepingutest.[1]

Lepingu lõikud rahalistes suhetes vormiks, mis oli seotud rendiandja maaga ja kasutati hiina külas, olid: pantimine.

Möödunud rendilepingu sõlmimisel nõudis talupojalt pandi vormis rahasissemaksmist, et tagada viimase õigeaegne rendimaksmine. Juhul, kui rentnik viivitas maksmisega, arvas möödunud lepingu sõlmimise pandiks summast maha. Kui aga rentnikul sõlmimise ajal seda raha polnud, pidi pant rentniku lepingu lõpptähtajal tagastatama. Kuid praktikas peaaegu ei esinenud juhte, kus möödunud rentniku lahkumisel olnud sellist loobumist, sest möödunud leidis alati põhjusi, millega pandiks summa ulatuses pannakse talupoega maksma.[2]

Hiina majandusteadlane Tšen Bo-da vaatles pantimist mitmete rahvarendi erijuhtumi. Pantimise Tema järgi oli ainult

---

[1] B. A. Маслов, lk. 23.

[2] Е. Кобаяси, Аренда и арендная отношения в Китае, lk. 45–46.

ühiku Hiina feodaalse maarendi vormiks, mis selle juures tõmbas viia barbaarsuse, nõrkvõimsuse miinigiks, mis võimaldas tugevdada talupoegade ekspluatatsiooni, sest enne kui talupoegastik sai anda tootmisele, pidita pandiks sissenõudtava summa maa eest laenama liigkasuvõtjalt, sattudes nõia halvasse rõhumise alla.[1]

Enne valuutarevolutsiooni võitis vahetust suht mündisuhtes jäi feodaalsektsja poolfeodaalsetele mündivormidele, peamiselt naturaalrendile. Kehtinud aja mündi apparatuurmõõdi ei suutnud saavutada ühtsuse ja seaduslikkuse, mis ta sisus, oli ta põhimõtted naturaal- ja fiatrendija.

Nõiskiiru ja talupoja-vahelises vahetuses sõlmitud rendilepingud olid kas lühiajalised (1-st kuni 3 aastani) või pikaajalised (10-st kuni 20 aastani)[2], kusjuures pikaajalised rendilepingud olid palja sagedasemad ja iseloomulikumad poolfeodaalsele maale.

Rendilepingu koostamise kohta võiks tuua järgmise näite: „Hiina ..., vastides ... juures ... dani maad, maksan sisse kokkuleppe alusel pooli ... summa suuruses

[1] H. de Joano-ugun, lk. 21.

[2] B. A. Skalnik, lk. 25.

ja rohustun igal aastal maksma rendimaksu ... ulatuses; rendimaksu rohustun maksma praht saagi rooistamist, sõltumata looduõnnetustest või tiistust õnnetustest."[1]

Sõlmitud rendilepingu alusel antakse sai õigus kasida maad, mõisnik nõuda rendimaksu. Kui aga maksuaeg tähtajaks, oli mõisnikul õigus tühistada rendilepingu ning anda maa kolmandale isikule. Selline näiteks Basjani maakonnas igal aastal praht saagi nooistamist võis näha, kuidas paljud talupojad-rentnikud müüvad turul oma tööloomi ja ehki põllutöösüstu, et saadud rahaga tasuda mõisnikule rendi.[2] Revolutsioonieelses Hiinas oli olukord ka rendivõlgade kättes oma alaealiste lastega, kelle tütarde müüs.[3]

Kuna Basjani maakonnas rohati rendimaks kõikus 75%-ni saagist, siis ei ole ime, et talupoegadele jäänud 25%-ga oli võimatu ots otsaga kokku tulla.[4]

---

[1] Ижак Тэк-шэк Фэй. статьи, Аграрные преобразования в Народном Китае, стр. 78.
[2] Е. Ковалёв, аренда и арендные отношения в Китае, стр. 73-74.
[3] Л.А. Гайдамак, экономика Китайской Народной Республики, стр. 25.
[4] Е. Ковалёв, аренда и арендные отношения в Китае, стр., стр. 74.

Sageli tuleneb eli järgneme: rentnik, jäänud maksevõimetuks mõisniku võlglaseks, saatus lõpeks võlaorjuse, mille tulemusena mõisnik võis kasutada tööloomana oma majapidamises. Sagedased olid juhud, mis talupoeg-rentnik rentis veelgi maad põlvkondade kaupa 50-80 aasta jooksul.[1] Sellised rendisuhted kandsid päriliku iseloomu, kandudes isalt pojale. Teine küsimus, miks pidas mõis talupoega nii pikka aega kinnis sihul teenale nõrral maalapil. Vastuses püsab vaid sõnast - raske võlakoorem, mis koos rendikipiangaga antii edasi põlvest põlve.

Kes mõisnike hulgas hakkas tulukama hoovi rendimaksu suurendamise asemel pisaajaliste renditalupidajate järkjärgulise likvideerimise vastu. Neid kõitis selleks rendisüsteem, mis mõisnik viis ajal mõnedel katkestada võlu tulutoova rendikipingu ja võimaldas neil lühiajalise lepinguga ei ainult kõrgemat rendimaksu või ainult kirjutatud talupoega õigusega talle rendiaeht viis sitelda ja nii tal suurendada rentnikult maksma nõutavat rendimaksu.

---

[1] E. Kobaniš, Apsuga ja apsutegemine õigusemõistmise ja kutsar, lk. 50.

Kõik need abinõud, mis mõisnikud tarvitusele võtsid – panid uudi kasutamise, uudistähtaegade lühendamise – võis toimuda ainult sel usumärgil, et kindlustada edasine rendimaksu ja talupoegade ekspluateerimise kaudu.

Kuigi Hiiu praeaalustes uudisuhetes toimunuid mõningaid muudatusi, ei tähendanud need veel praeaalsete tootmissuhete täielikku lagunemist Hiiu mõisas. (Kuigi kohtasid mõisas ekvivalendi mõõdupuu ka mõnes aspitalistlike tootmisvormide). Need andsid vaid tunnistust selest, et mõisnikud ekspluateerimise tugevdamiseks võtsid kasutusele üha uusi rõhumisvorme valitsevate praeaalsete tootmissuhete baasil, modifitseerides vaid vähe valitsevaid praeaalseid uudisuhteid.

Mõnes maarent pidudes igati põllumajandusse arengut. Praeaalrent nõõris talupoegadelt – mitteainult uudu lisaproduktki, vaid sageli ka osa vajalikust produktist. Selle tagajärjel ekspluateerimisest majapidamistest oli võetud võimalus kaendatud taastootmiseks ja kindlustatud vaid valvatiku kohtu taastootmine.

Kui võrrelda muid Hiiu andmeid,

mis näitavad, mitme aastaga nad tuh
tasa maahinna Euroopa maade and-
metega, siis selgub, et nad abit eas-
plua tüürimise Hiinas oli tunduvalt
suurem kui mujal. Jaapanis ja Saksa-
maal umm ja pärast I maailmasõ-
da nad tõi maahinna tasa alles 20-30
aasta jooksul, Hiinas aga peale 1934. aas-
tat juba 7-9 aastaga mõnedes provint-
sides isegi 5-6 aastaga.[1]

Saksa õpetlane Wagner oma uurimus-
te tulemusena rendimaksu suuruse koh-
ta Hiinas jõudis järeldusele, et rendimak-
su Taga Hiinas on kõige kõrgem võrel-
des sõjakõrin millise tiin maaga.[2]

Hiina küla vaesumist põhjustas vahe-
maksukoormus, mis langes töötavatel talu-
kadel ja mõnel sise parasitliku riigi-
aparaadi ülalpidamiseks, sõjaväelade kät-
tesaamiseks, välislaenude teenindamiseks jm. Kas-
maks mõlaelanikelt kogutavaks mak-
saks oli maamaks. Hiinlased on märkida
sin juures, et paljudes rajoonides maa-
maksu koguti mitme aasta võrra ette.
Futsjani provintsis koguti 1931. aastal
maamaks ette kuni 1935. aastani, teas
Tsjansi provintsi rajoonides aga kuni 1937. aas-

[1] История экономического развития, lk. 250-251.
[2] Bau R-Kaup, lk. 305-306.

tani.[1] Selle kõrval tasusid talupojad rent tehtud kulgal kiiri maksu. Nii 1929-1933. aasta vähemikul loeudati Hiiumaa 188 nisurat maksukiiki. Siia kuulusid sellised nagu maksud usult, ametilt, ahjurumpidelt, noorikoosmadelt ja -kiidadelt, surmaiamälestussammas-telt, tuli maantamise eest jm. Peale otsest maksude kahjus suur osa sissetulekutest kaudsetelt maksudelt, millelt tähtsamat osa mängisid tollitõivud ja akitsiisid. Eriti raskeks ja väljakannatamatuks muutus aktsiis soolalt. Soola müük toimus ainuõigelt müüjalt kindadega, mis ületasid 30-40 korda tema väärtuse.[2]

Talupoegade ekspluateerimise täiendavaks vormiks rendi- ja kiiste maksude kõrval oli äärmiselt rähk kohustusste koorem: talupoeg oli kohustatud teatud arv päevi aastas tasuta töötama mõisniku majapidamises. Nii pidid nad harima mõisniku põldu, majatama tema loomi, kandma mõisakohustust töötma või, puuma pesu, kostitama mõisnikku rendimaksmise päevadel, mõisnikku pruukoadlikke pidustuste, nagu aasta lõpu pühad. Kuhi pro-

1 Vt. B.A. Maksud, lk. 37.

2 Sealsamas, lk. 37-38.

niatsis Kwangani maakonnas talupojad-rentnikud igal aastal töötavad 12 päeva mõisnikele hoonete remonditimisel, 6 päeva kannavad müüdimehustust rendimaksu maksmise päevadel tuvad koristustöid mõisniku majapidamises, annidugi mõisa muutmaid. Peale selle rentnike naised peavad õmblema mõisnikule pesutsid, sõitma sigu, vaatma mõisniku lastele järele, toorstama mitmesugused majapidamise puutuvaid töid.

Kui Talupoeg püüab nõrvale hoida mõnda mehustuste täitmisest ja ei nõustu talle määratud mõisniku, siis mõisnik võib rendimaksu suurendada või talupoja hoopis minema kihutada.[1] Ja mõnd lisamehustust ei ole olnud Talupojal ka mitte millegi põgenda, sest mõisniku hinde määrab tema riigiaparaat ja nagu kogemused näitavad, jäi Talupoeg ka sõltuma sõdalasest.

Hiina Talupoja raskel majanduslikul olukorral ruttas kasutama lõigamõõtja, selle tagajärjeks lõi Hiina mõõtlausa suurpärased tingimused. Nagu Marx märgib, „annab lõigamasinatel kapitalil mõõdetud tugevamini mida rohkem tootmise

[1] Чжан Тэнь-цзя, цит. статья, Аграрное преобразование в Народном Китае, стр. 79.

oma ulatuses jääb naturaalseks, järelejäänud pärdub tarbimisväärtusega."[1]

Liigkasuvõtjate osa talupoegade ekspluateerimisel oli väga suur. Enamik talupoegi, kelle majapidamised olid väga ekspluateerimise tulemusena viidud laostumise olukorda, olid sunnitud pöörduma liigkasuvõtja poole laenu saamiseks. Kuivõrd võttis laenuks raha mitte niivõrd majanduslikku vajadusest ajel, kui see oli elu või surma küsimuseks. Ja pidi laenama kõigi laenust, muutist väljapääsu ei olnud.

Kes oli aga see „hea" isikuna - võlausaldaja? Sellena ei võinud talupojale olla ei kogu oma kui hüva mõisnik, kulak jt. Siin ilmnebki riiklik hüva nõlva iseloomulikust joonest - hüva mõisnikku mitmepalgelisus: ta esines nii maavalduslasena, arendajana, kaupmehena kui ka liigkasuvõtjana.

Talupoeg, võtnud kevadel laenuks rüsi antud perioodi kõrgete hindadega, kohustus sügisel laenuna osa oma tulevasest saagist võla katteks, osa aga laenuprotsentideks, mis tapeli ulatusid 300-400%ni. Pra-

[1] K. Marx, Kapital, T. III, Moskva, 1949, lk. 627.

le riisi konistamist sügisel laeva aja riisi hind järsult. Nii tuli talupojal iseadel võetud 1 dan'i[1] riisi eest sügisel tasuda 3 ja rohkem dan'i.[2]

Sageli talupoeg, et võlga saada, pantis oma maa. Kui ta aga võlga ei suutnud tähtajaliselt tasuda, kaotas ta panditud maa tühise summa eest. Maa läks müüd mõne priviligeeritud võõrsõnaga, mida talupoeg pidi harima nii nuhtlik.

Kui nuhtlik ei suutnud tähtajaliselt oma laenu ja sellelt nõutavaid protsente tasuda, võtsid mõisnikud ette karmimad abinõud. Mõnedes provintsides määras Guanduni provintsi rajooni ülem saatis maaomanik temale võlgajäänud talupoja juurde politsei. Kui aga politseinik tuli talupoega vahistama, oli viimane kohustatud maksma tuhat summa eest selle eest, et ta võimu esindajat „häiris". Sageli saatis mõisnik käskjala talupoja juurde, et temalt raudi tasumist nõuda. Käskjalg aga istus talupoja juures seni, kuni viimane rendimaksu ära tasus ja ka käsk-

---

[1] 1 dan = 50 kg

[2] B. A. Maslov, lk. 30.

jalale tuua „töö" kinni maksis.[1]

Gunjuni maakonnas aga lootsus mõisnik vilglan-talupoja niitamiselt mõisasse kuhu mõisnik oma võimu kindlustamise eesmärgil oli loonud oma isiklikku kohtu ja seadused. Need kohtud ei erinenud mitte millegagi feodalismiaegsetest kohtutest. Siin käsutati piitsamisriistu: nööru, ahelaid, muge jt. Kohtumõistmise ajal mõisnik istus kõrgel tõigi kahmadega kaetud toolil „sõnalu-mi" aga pidi mõisa mõisnikule ees põl-vedel sigarnata end lõunlusse. Kõige ar-gumaks karistuseks oli 50 vitsahoopi, sagli aga mitu 500 hoopi.[2]

Nii valitsesid mõisnikud ja rentnikud rahul sallitud mis viisidel päriserja ja feodaali vahelisi suhteid.

Kokkuvõtlikult märkides omandas talu-poegade ekspluateerimise kõigasuvõtmise tõttu järgmised iseärasused:

1) kriidiiti anti lühikesele ajaks (ühe-ks aastaks) ja püüti seegi tähtaega veel lühendada;

2) kreediidi andmisel nõuti talupojalt viisu panti;

3) laenuprotsendid olid äärmiselt kõrged,

[1] E. Kobaljev, Apuraga ja apuraha õigusest Eestis, lk. 83-84.

[2] Sealsamas, lk. 85.

eriti laenu maaeraniso puhul maksmas[1] ulatudes mõni 400%-ni.[2]

Mõik see näis põllumajanduslikku tootlangu järsult langusele.

Talupoja majanduslikku olukorra laostumisele aitas kaasa veel mandbalistu suhete areng põllumajanduses. Kaupmehed, kelle oma saaduteed mõnopolide sissetulekuks põllumajanduslikke produktidega kauplemisel, kasutasid hooaja hiadade mõjumuusi et saada alluja talupoegade arvel suuri kasumeid. Määratlus ja kindlaks hinnad põllumajanduslikele produktidele, mad suadisid talupoja müüma produkte madala hinnaga ostma aga kõrgega. Siin ilmnes kaupmehe-hiigelasurüüfja reegel: osta odavalt, müü "allilt"!

Kõik ekspluateerimise, kõrged laenuprotsendid – mõik see muutus hiiga mõla põllumajanduslikus tootmises esile hüva langust.

Hiiga talupoja- kuhsik ja vaesus, kaasides veel viinistud või isiklikku väikest maalappi, ei saanud hiigelasurüüfjalt laenatud raha eest muretsda töövõimi ja parimaid põllutöö"riistu, sest see raha ku-

[1] История экономического развития, lk. 255.
[2] В. И. Ленин, lk. 30.

kus Fal da suspidamises. Nagu Mao Tsedung kirjutab oma fäluleparetest Tsjangsi ja Futsjani provintsidu mõnede rajoonide kohta, olnaid fälupojad keskmiselt 100 puhuma peale 25 kärga, kogu mõlas kokku oli 100 kärga, ei olnud selle juures vähtsi pruut, kel oleks olnud 2 kärga. Nende hulgas, kel olid kärjad, tuli 50%-le viie kärg pere peale, 15%-le – viie kärg seda pere peale, 30%-le viie kärg 3-4 pere peale, 5%-le – viie kärg nii ja rohkem pere peale. 25%-l puudist puuduvid kärjad üldse. Nagu 25% fälupoegadest pidi töö loomade töö tõttu oma jõul, äärmisel primitiivsel põllutöö riistadega,[1] sest revolutsioonieelses Hiinas põllutöö riistad piirdusid aastaks jookseb paarja ühe ja täisterand – maaharimise toimus mõne rahvade riistadega, mis sarnanevad Tagavi. Nii oli kõige igapäevaseimaks fälupoja ametiks põllul käimas,[2] misetimus igas majapidamises, ja puudus, mõnedest põllutöö riistadest võis juhtu olla vaid jõukamate fälupoegade juures. Ka kurgendas välu fälupoegade töö.

Lisaks ülevalt nimetatud

[1] vt. Ko Zoan-tsjai, lk. 24.

[2] E. Kobaniev, Agnega u agnegkau otnoshenie k detjam, lk. 8.

mud tagamisid, mis ehitamiseks puu-
duvid talupoegadel vastavad vasursid,
paisud piirimisid, ujutades üle suured
maa-alad ja häirides saagid. Sega
põuad, ülujutused ja teised loodus-
õnnetused olid hiiga talupoja olukorda
raskendanud. Nii olid Suurgho jõe oru
ülujutused püsivateks nähtusteks: 1921.
aastal ujutas jõgi üle 49 miljonit m² maad, 1931. aastal – 77 miljonit m².[1]
Talupojad olid aga võimetud oma jõul
loodus-jõududega võitlema. Valitsevad ring-
kondad ei tundnud aga huvi põllumaa-
majanduse täiustamise ja talupoegade maa-
harimise nõrgendamise vastu.

Tulemused olid nurvad: külvipind vä-
henes tunduvalt, jäätmaad ja haisemisid.
mis 1918. aastal veel hariti maa või-
dus 1.314.472.190. m²ga, nii juba 1928. aas-
taks see vähenes 1.248.781.000 m²le, s.o. vä-
henes 65.691.190 m² võrra; jäätmaad aga
kasvasid 896 316 784 m²lt 1922. aastal
1930. aastaks enam kui 1177 340 261 m²ni, s.o.
281.023.477 m² võrra.[2]

Samal ajal kasvas prodaalse nurmanii-
se tõttu suhkrumõisnikkude suured rahasummad
ei jäänud mõisate põllumajanduslikku

[1] Vt. Joaks-Lazak, lk. 24.
[2] Vt. Scabanovas.

tootmise laiendamisega, vaid sõltusid kitsa, ühekülgse bürokraatliku-kompradoorse kapitaliga. Suga ka kapitalivormi, ühe kahtlemisalust tootmisest ilda, ei olnud mitte tootmist laiendavaks, vaid otse pärsitavaks tegurikss.

Feodaalsete ja poolfeodaalsete tootmissuhete mõrval hiina külas arenesid ka kapitalistlikud tootmissuhted mis olid aga tihedalt põimunud feodalismi jäänditega ja nõrgalt arenenud. Hiina puudusid samad kapitalistlikule tüüpi farmid, kuid mõnikümne hektarised ühikud majapidamismudelid, mis küll tarid endist ühtsiankuvormi feodaalsele tootmissuhtele kapitalistlikule.[1]

Tähtsamaks kapitalistlikke suhete arengu näitajaks oli palgatöölise arvu dünaamika suurmaatöös majapidamistes. Kuid palgatööjõu kasutamise ulatus hiina põllumajanduses oli äärmiselt väike. Nii kasutas Hopei maa ühekülgsed palgatööd vaid 20% mõõdukate ja keskmiste majapidamistest.[2] Siinjuures tuleb aga märkida, et palgatöölisteks olid sõna otseses mõttes muutlus külluk väike osa talupoegadest, sest suurel hulgal mu-

[1] B. A. Mamsen, lk. 31.

[2] vt. Svalsamas, lk. 35.

dest olid oma väikesed maatükid, mis sundis neid aeglt osalist sissetuleku palgatöölistena mõisnikule ja kulaku juurde. Nõiga sagedasemad olid lühiajalised lepingud palgatööliste palkamiseks. Pikaajalisi lepinguid nüüd kohata harva.[1]

Ka enamik mõisnikest ja jõukamatest talupoegadest - kulakutest ise ei olnud kunstlatud kapitalistliku tüüpi majapidamised organisatsioonist, kuna peatähtsaks endisuhete ajastavad tingimused kubasid saada palju ülalolevaid sissetulekuid praeguse endi näol.

Kapitalismi arenemise iseärasuseks kuiva külas esinevalt Lääne-Euroopa maadest ja revolutsioonilisest Venemaast oli see, et kapitalism arenes siin imperialismi mõjutusel peakoloniaalse maa tingimustes.[2] Siinse mõisnikud, ekspluateerides nõrgalt talupoegi, saadud nilt suuri kasumeid, tegeldasid naabanduslike operatsioonide kaudu sidet välismaa pankadega naabanduslike firmadega, soodustades sel teel välismaapitali sissetungi ja selle rõõvelliste tegevust siinses.

Nüüd välismaapitali sissetung kõrvuldas osa proletaarlisest kaostunust, ei olnud välis-

[1] B. A. Markus, lk. 35.

[2] Scalsaunas, lk. 39.

imperialistid huvitatud kapitalismi arengust Hiinas. Nende ainukeseks ülesandeks oli saada vaid suurimaid kasumeid paljamiljonilise hiina rahva ülekuulamise tulemusena. Seda ülesannet võis täuida vaid püüe säilitada Hiinas poolfeodaalsed ajaarsuhted.

Eriti nahjuliku välismapitali mõju areng 1929-1933. aasta ülemaailmse majanduskriisi tingimustes, mil suured imperialistlikud riigid, haaratud hiina välisturuhanduse ja tööstuse monopolide endi kätte, suutsid seda vastavalt oma huvidele, muutes Hiina toidumaiste ja toorainebaasiks, kapitalide investeerimise kohaks.[1]

Säilusid feodalismi igandid hiina külas piirdusid tugevasti hiina rahvuslikku tööstuse arengut, sest vaesunud talupoja ostujõud oli äärmiselt madal, mille tõttu ei suutnud ta turult osta tööstustoodangut, piirdudes ainult oma väikese käsitöölise samal ajal ei hindlustanud ka tööstust toorainega.[2]

Talupojagade maatustamine, mende ekspluateerimine mõisnikkude rendisuhetega

[1] B.A. Ивлиев, lk. 40.

[2] Е. Ковалёв, Аграрная реформа и укрепление союза рабочих и крестьян в Китае. „Коммунист", 1953, № 13, lk. 120.

ja allutamine välismaapitali survele – sellised olid Hiina tagilikkuse ees seisvad tõsiasjad, mis nõudsid uute aluste rajamist Hiina täie iseseisvuse ja võrdsuse ning rahvuslikust alanemisest.

Hiina talupojad sajandeid kestnud võitluses püüdsid Hiina kõpu sillistele avaraid. Talupojad, astudes koos töötavate rõhutud klassidega feodaalide ja välismaiste imperialistide vastu võitlusse, nõudsid oma ülemäärgiks häviteda mõisnikele feodaalne maavaldus, maa ära jagada võrdselt talupoegade vahel. Mao Tse-dung kirjutab selle kohta: „Kogu maaelus ei olnud oma olatuselt palju sellised hiiglaslikud talupoegade võitlused ja sõdasid, millised leidsid aset Hiinas. Hiina feodaalses ühiskonnas ainult see talupoegade klassivõitlus, ainult need talupoegade ülestõusud ja sõjad olidki ajaloolise arengu tõelistes liikumapanevates jõududes."[1]

Kuid talupoegade võitlusi ei kroonitud edu — nad ei viinud orjastavatest olukordadest vabanemiseni, uuna talupoegadel ajal puudus tõelise liikluse ja juhtiva klassi ning kommunistliku partei näol, mis oleks suutnud kahundada talupoegade ühistused võrdsusest ja vabadusest.

[1] Мао Цзэ-дун, Избранные произведения, т. 3. Москва, 1953, стр. 141.

Juba enne Hiina Kommunistliku Partei loomist XX sajandi esimesel aastakümnel püstitas Sun Jat-sen revolutsioonilise rahvaliikumise juhtrahva suure idealistliku vabaduse ja võidu eest võitleja, kes loosungid seoses maarahvaste riikliku muutumise kohta. Nii formuleeris ta oma võitlusloosungid kolmes punktis, mis on tuntud nn. Sun kolme printsiibi nime all, järgnevalt:

1) nationalism, s.o. võitlus Hiina rahvusliku vabastamise eest imperialismi jaost, rahvusliku vabariigi loomise eest;

2) demokraatia, s.t. kuu valitsus, mis pärineb rahva hulgast ja töötab rahva kasuks;

3) rahva heaolu – majanduse ja kultuuritaseme tõstmise võrdsed õigused maale.[1]

Põllumajanduse oluks nende ülesehitamiste tähendamad agraarreformi teostamisel põhimõttel: võrdsed õigused maale, igale mehejale oma põld.

Nende põhimõtete ülesehitamisel ei näidanud aga Sun Jat-sen ühes küllaldast aktiivsust. Ja lootis rahva heaolu luua kapitalismi tingimustes, millest tingituna jäi meie rahvamajanduse kuhugi tulevikku ühtsuseks.

Sellele vaatamata kiidab Sun Jat-sen

[1] B. A. Maksimov, lk. 55.

kolm printsiipi kirjeldab Hiina kommunistliku Partei sügava kuulekuse. Näeme, et kolme printsiibi raamidesse mahuvad nõuded kommunistliku partii poolt kostatava tulevase võitluse põhimõtted, mille tulemusena kaitsdavad talupoegade massid kindlad vabanemiste teistest ahelatest.

II peatükk

1950. aasta agraarreform ja selle elluviimine

Alles Suure Sotsialistliku Oktoobrirevolutsiooni võit äratas miljonid hiina inimesed ja näitas neile aianõiu võitlustu vabanemiseks feodalismi ja välismaiste imperialistide ikkest. Selle vastuseks algas 1919. aasta 4. mail Hiinas võimas protestiliikumine, mis kestis 30 aastat kestva rahvusliku liikumise algusas.[1]

1921. aastal loodud Hiina Kommunistlik Partei astus oma lühikese ajaloo kõige raskemast momentidest alates välja kui revolutsioonilise partei, kui proletaariaadi partei, sidudes oma võitluse maailma revolutsioonilise liikumisega.

Kommunistlik partei lähtus oma alalt põhimõttest, et revolutsioon Hiinas on täiesti osa antiimperialistlik, suunatud mo-

[1] Lo Jui-ching, lk. 67.

monopolistliku kapitali võimutsemise vastu, sest poolkolooniaalse maa tingimustes olid tootlikud jõud ahendatud nii tööstuses kui põllumajanduses.

Mao Tse-dung kirjutab selle kohta: „Ühelt poolt ülesanne seisab rahvuslikku revolutsiooni teostamises, mis on suunatud välisimperialistide ja neile sõltuvate Hiina feodaalide klassi vastu, teiselt poolt aga demokraatliku revolutsiooni teostamisele, mis jõuab praegu uuelt astmelt ülesandest üle rahvuslik revolutsioon, mis on suunatud imperialismi vastu.

Mõlemad Hiina revolutsiooni suured ülesanded on vastastikku seotud. Kuigi ette vaadata imperialistide valitsemist, siis ei saa kõrvaldada ka mõisnik-feodaalide klassi valitsemist, sest imperialism on selles põhiliseks jõuks, kes toetab. Teiselt küljelt, kui mitte aidata talupoegadel vabaneda mõisnik-feodaalide klassi, siis ei õnnestu luua kõrva revolutsiooni võimsat armeed ja vabaneda imperialismi valitsemist, sest mõisnik-feodaalide klass — see on imperialistide valitsemise põhiline sotsiaalne baas Hiinas, aga talupojaarmee — peamine Hiina revolutsiooni arme. Järelikult mõlemad vaba

põhilist ülesannet – rahvuslik revolutsioon ja demokraatlik revolutsioon – erinedes kindlustest, mis ajal moodustavad üht-suse..."[1]

Neid kahe ülesande ülemineku võis tõstatada vaid proletariaadi ennastsalgava võitluse tulemusena kommunistliku partei juhtimisel, tihedas liidus talurahvaga.

Sellise vaatenurga kaitse tagajärjel tuli Hiina Kommunistlikul Partei välja töötada sellise agraarpoliitika, mis kindlustaks proletariaadile aktiivse liitlase aastakümneid kestvais võitlustes rohkearvulise talupojaskonna näol, kes moodustas 80% kogu maa elanikkonnast.[2] Siit vähtub agraarküsimuse koht rahvademokraatlikus revolutsioonis.

Hiina Kommunistliku Partei agraarpoliitika oli suunatud selle, et rahuldada revolutsiooni käigus pruugised töötavate talupaegade nõudmised, et alt toetada neid võitlust maa eest. Täiskommunistliku partei õige agraarpoliitikale õnnestus kindlustada rahva valitsusliikumise võit kogu maal.

---

[1] Мао Цзэ-дун, Избранные произведения, Т. 3, Москва, 1953, стр. 158.

[2] В. И. Глунин, Аграрная политика коммунистической партии Китая в период третьей гражданской революционной войны (1946-1949). Краткие сообщения института востоковедения. XXI, Москва, 1956, стр. 15.

Hiina Rahvavabariigi väljakuulutamisega 1. oktoobril 1949. aastal lõppes võidukapitali võimutsemise Hiinas. Sügava revolutsiooni oli kaasnenud ühe osa ühiskonnast: oli toetunud antiimperialistlik revolutsioon. Antifeodaalse revolutsiooni lõpuleviimine siiski veel ees, ees ootas töötuisandite kiusamistega hiina mõisnikke ei olnud võimalik täielikult rahvamajanduse kasuks tegevdada töötsüklasse ja lõõtava talupoja kaasata täielikult, tõmmata talupoegkonda uue Hiina aktiivsesse ühiskonnaehitamisse ja jõuda sotsialistlikku ühiskonda. Selleks oli vaja läbi viia maareform.

Siinjuures tuleb aga märkida, et Hiina territooriumi vabastamine toimus pikaajalise võitluste tulemusena järkjärguliselt, millest oli tingitud ka agraarreformi teostumine juba osal Hiina territooriumist enne Hiina Rahvavabariigi moodustamist.

Võitlus Hiina vabastamise eest läbis mitmeid etappe. Nendel erinevatel revolutsiooni etappidel suhtus Hiina Kommunistlik Partei erinevalt agraarküsimuse lahendamisse, sõltuvalt poliitilisest olukorrast.

Kui I revolutsioonilise noususõja ajal (1924-1927 a.) kommunistlikul partiil ei õnnestunud formuleerida täpselt agraarprogrammi ja välja arendada õiget suhtumist talupoegadesse, mida tähistasid revolutsioonilise nõgemuste puudumine ja partei juhtimise haaramine parempoolsete elementide kättc[1], siis II revolutsioonilise noususõja ajal (1927--1937.a) olukord muutus. Suurosa agraarprogrammi väljatöötamisel tel perioodil langeb Hiina Kommunistlikul Partei VI kongressile, mis toimus 1928. aasta juulis, kus märgiti hiina revolutsiooni us sisvad, mid siiani vul teostamata ülesanded: imperialistide võimu kukutamine, rahvusliku valitsuse püstitamine, maa rahvuslik ülesandmine, võõrsiike maade kapitalistlikuse, seaduste vastuvõtmine tööliste ja talupoegade majanduslike elu kindlustamiseks jne.[2] Hiina Kommunistlik Partei asus mitte kindlalt teostama nõuji võõrsiike ja mulakuta maade kapitalistide ja selle maa tasuta ülesandmise poliitikat vähese maaga ja maata talupoegadele.

Partii tegevus oli suur tähtsus mandel

---

[1] B.u. Trotski, lk. 16.

[2] B.H. Kuusinen, lk. 77-78.

praktilistel kogemustel, mis saadi mao vastuvõtud olusid ellurakendamisel kuomintangilisse väejuhtide vabastatud Mukrajooli provintsides. Nad määrasid edaspidise majanduspoliitika põhialuseks, eriti aga 1950. aasta agraarseaduse väljatöötamisel maaomanikke osa.[1]

Kui aga 1937. aastal algas Jaapani ülevandav sõjakäik Hiinale, tuli anda sellele otsustav vastulöök. Selleks oli võimalik aga moodustada ühtsusrinne. Hiina Kommunistlik Partei püstitas mitu loosungi: lõpetada mooduspõld ja nõigelt nagu üks mees, astuda välisvaenlase vastu! Sellise ühtsusrinde loomise poliitika nõudis kommunistlikult partei ajutiselt tagasiastumist oma agraarpoliitikast: tuli loobuda mõisnike maade konfiskeerimisest ja maade jagamisest talupoegade vahel, asendades see maksu- ja laenupoliitikaga.[2]

Sellise tagasiastumise ei mõistnud kaua. Peale seda, kui Jaapan oli vapitult lõunud ja Hiina maaklassidel jõud ameerika imperialistide toetusel püüdsid valla päästa mitte ükskõikselt mõisnikelt moodustada, otsustas partei pöörduda

[1] B.A. Maksimov, lk. 81.

[2] Sealsamas, lk. 96.

endise agraarpoliitika juurde tagasi, s.t. konfiskeerida mõisnike maa ja jagada talupoegade vahel.

4. mail 1946. aastal võttis ellu kohta vastu Hiina Kommunistliku Partei keskkomitee otsus, mille mõte oli ette valmistada ekspluateerimise piiramise poliitikalt üle tema täielikule likvideerimisele.[1]

Võttes kohaks vabastatud piirkondades teostatud agraarsete ümberkorraldustega kogemused, avaldas Hiina Kommunistliku Partei KK 13. septembril 1947. aastal „Maareformi põhitesid"[2], mis kinnitati 10. oktoobril ja kujunesid kommunistliku partii agraarpoliitikas uue etapi algusteks.[3]

Maareform, mida nüüd ellu rakendati 1947. aasta „Maareformi põhitesidele", oli kestnud põhiliselt 1949. aasta lõpuni vabastatud Kirde-Hiinas, 1950. aasta esimeses poolaastas ka mõnedes Põhja-Hiina provintsides. Nii oli maareform ellu viidud 1950. aasta algaseks 1/3 osal Hiina territooriumist umbes 145 miljoni elanikuga asustatud alal.[4]

---

[1] B. A. Maslin, lk. 105.

[2] Sealsamas.

[3] Lo Ta-an-lüzh, lk. 93.

[4] Sealsamas, lk. 95.

Revolutsiooni võit ja Hiina Rahvavabariigi moodustamine lõid soodsad tingimused agraarreformi läbiviimiseks mitte juba vaba Hiina territooriumil, vaid arvatud taevalt saar ja veel mõned väikesemad saared, mis olid Tšiangkaišši ja tema armeelastest puhastatakse.[1]

Agraarreformi ettevalmistamist asus juhtima Hiina Kommunistliku Partei ja rahvavalitsus, pidades silmas hiina talupoegade sajandeid kestnud imperialistide saada määd ja riisutud ure õõnestamise ehk ekspluateerimise. Arendades edasi oma agraarpoliitikat, lähtus partei sellest, et aiandi agraarreformi teostamine oma maal võis tagada tema igakülgse majandusliku ja poliitilise arengu. Tingimuses partei nõustas hiina talupoja kaastegevuse kestnud revolutsioonilise võitluse kogemust maa eest, arvestas taeva hiina mõisa klassijõudude paigutust, talupoegade traditsioone, arvestas regioonide majanduslikke iseärasusi jne.

Nagu Hiina Poliitilise Konsultatiivnõukogu ühisprogrammist nähtub, „on maareform hädavajalikuks tingimuseks maa tootlike jõudude arengule ja industr-

[1] В. А. Жамин, lk. 128.

rialisatsioonisele. Kõikides rajoonides, kus maareform oli läbi viidud, on talupoegade omandiõigust saadud maale.

Rajoonides, kus maareform oli veel lõpetamata, on vaja viia talupoegade masside talupoegade organisatsioonide loomisele ja sellista abinõude elluviimise kaudu, nagu mohalidele bandiitlusele ja mohalike kuritahtlike mõjutuste likvideerimine, rendimaksu ja laenuprotsendi alandamine ning maa jagamise lõpetada printsiip „maa sellele, kes seda harib".[1]

Mao Tse-dung oma töös „Kaasaegse olukorra ja meie ülesannete" märgib: „Radikaalne muudatus maakasutamissüsteemis on praegusel hiiva revolutsioonilise ülesande kõige olulisel etapil. Kuigi muudame mõisnikel ja kõpuni lahendada maaküsimuse, ei tähendab, et meil on olemas kõigi praegune tingimus võiduks kõigi vastaste üle."[2]

Maareformi ettevalmistamise ja läbiviimise üksjagu tähtsad rajoonides klassi mitte ühe meie hädavajalik ja elulise ülesanne. Kuna agraarsed ülestõusud

---

[1] Zakotogatsu meie aktsi, lk. 57-58.

[2] vt. Mo Tõakõ-tõ7k, lk. 93.

dused kulid läbi viia ajaloos seninähtamatus ulatuses (umbes 264 miljoni talupoja asustatud alal[1]), sellega nõudis muidugi ülimalt hoolikat ettevalmistust ja läbimõtlemist.

Et niisugustada agraarsete ümberkorraldusteta vajalike jõhtimisi ja nad ellu viia organiseeritud moodas, pidi Hiina Rahvavabariigi valitsus töötama sellise agraarse ümberkorralduste kohta. Hiina Kommunistliku Partei Keskkomitee sai ülesande välja töötada agraarsete ümberkorraldustekohta käiv seadusti projekt. Valminud projekt esitati Rahvuslikule Komiteele läbivaatamiseks ja arutamiseks. Sellele järel esitati see Hiina Rahvavabariigi Keskvõimuorgani kinnitamiseks. Seadus maareformist võimustigi 28. juunil 1950. a. Hiina Rahvavabariigi Keskvõimuorgani poolt.[2]

1950. aastal vastu võetud agraarseadus vastas täielikult meie jõudude paigutuse arvestamise Hiina mõlas riigi esitas mastaabis taastusprogrammi ülesandeid lahendamiseks maal. Ja andis tunnistust sellest, et Hiina talupolgaadu sajandeid kestnud võitluse tulemusena tema õiglased maalt on kinnita-

[1] Sto лет аграрного вопроса в Китае, ук. 26.
[2] Закон аграрной реформы, ук. 95.

tud riiklikus abiga maja rahvavabariigi ülalpidamises.

Agraarreformi majanduslik Hiina Kommunistliku Partei praktikas maareformi teostamisel: loetleda mõisnikke ja talupoegi, liidus mõõdukatega, neutraliseerides mulkasid, hävitada feodaalse ekspluatatsioonisüsteem ja arendada põllumajanduslikku tootmist.[1]

Samuti ilmus Tema olemus: mõisnike maad konfiskeeriti ja jagati maata ja väikese maaga talupoegadele. Selle mõõdukad nii-öelda likvideerimata, mida maavaldussüsteemi, mis kujunes feodaalse ekspluatatsioonil, muudeti talupoegkondlikuks maavaldussüsteemiks ehk vabastada selleks tootlikud jõud põllumajanduses ja rajada tee uue Hiina industrialiseerimisele.

Hiina Kommunistlik Partei vaatas agraarreformi teostamise vajadust mitte valdavatest fiskaalsis-majanduslikest olukordadest tingitult, vaid nii nõukogude paradigmast tingitult. Nii märgib Mao Tse-dung oma ettekandes HKP KK III pleenumil 1950. a. juunis: „Selleks, et saavutada põhjalikku

[1] Мао Цзе-дун, Об аграрной реформе в Китае. „Правда", 31 июля 1950. г.

murraag, on hädavajalikud nelja tingimust: 1) agraarsete ümberkorraldustega tootlamisel; 2) olukorra normaliseerimisega tööstuses ja põllumajanduses; 3) välgimiskunstide märgilisuse riigiaparaadi ülalpidamiseks.

Nende tingimuste täitmiseks määratakse küllaga palju aega, umbes nelja aastat, aga võib – olla ka veidi rohkem. Nagu meie partei ja nõukogude valitsus peab ennegilisetult võitlema nende tingimuste loomise eest. Kõike, mida meie nõuame, ehk nõudmised, et need nelja tingimust täidaksid täielikult tootuda umbes nelja aasta jooksul."[1]

1950. aasta agraarseadus määras täpsed maa ja varanduse konfiskeerimise, ümberjaotamise korra, klassikuulumise piirdlaks tegemise korra jt. reformi läbiviimiseks vajalikud tingimused.

Nii agraarseaduse kohaselt konfiskeerimisele ja ümberjaotamisele kuuluvad:

1) mõisnike maad, põllumajanduslik inventar, tööloomad, viljavarud, elu- ja kõrvalhooned;

2) maad põllumajanduslikus majapidamises, mis kuuluvad kloostritele, kirikutele, koolidele,

[1] Мао Цзэ-дун, тит. соч., Экономическая политика новой демократии в Китайской Народной Республике, стр. 16–17.

Tartu Ülikooli Raamatukogu ARHIIVKOGU

organisatsioonidele, ja teised võõrkondlikud maad;

3) tööstustele, kaupmustele põllumajanduslikus rajoonides mõõdavad maad ja muidu elamajad, mis varem olevid talupojad;

4) revolutsioonilise aruse nõudmisi, laenud võõrlejate pärandadele, töölistele, teenistujate, väiketööstuste jt. ühtlustamaa ülejäänud jahul, mis muidu poolt vendile antava maatüki suurus ületab maks norda antud maanormi ja ühismaa kasemiselt mõõdava maa hulga;

5) suured maatükid, mis on poolsõjatüüpi mulamata poolt vendile antud ja ülejäänud muidu endi poolt või palgatööjõu abil haritava maa.[1]

Siis puutub mulamata maasse ja varandusse, siis maaseaduse 6. paragrahvi näitab järgmist: maa, mida mulamad haritavad ise või palgatööjõu abil, ja muu muu varandus peab jääma puutumatuks. Samuti väikesed maatükid, antud mulamata poolt vendile, jääävad muidu, välja arvatud mõned eriliesd rajoonid, mis muidu poolt vendile antud maatükid osaliselt või täielikult võidakse ühiskasutusse võtta. Seda võib teha ainult prooviatsi

[1] Закономерности аграрной эволюции, lk. 127 jj.

valitsuse ja kõrgemate võimuorganite nõusolekul.[1]

Siin tuleb ära märkida, et maa hulk, mida mulgumaad väikeste tükkidena rendile andsid, ei olnud üldiselt suur. Sellest ei tasunud su majanduselu kahju, kui mulgumaa maatükid, mis olid antud rendile, säilitati puutumatuna muude nuutraliseerimise eesmärgil.

Küll oli aga mõningaid eriliti rajoone, kus olukord oli juba teistsugune. Nendes rajoonides maatükid, mis mulgumaad rendile andsid, olid oma olatuselt väga suured. Kui nüüd nad maad ei läinud rukkirunnimisele, siis mulgumaad ei saanud nõutavat hulka maad. Selleks mudes rajoonides osa või koguni mulgumaa poolt rendile antud maa rukkirunniti äimult provintsi või kõrgemalseisvate rahvavõimuorganite loaksküsimusel.[2]

Suhtumises mulgumaasse ilmneb 1950. aasta agraarmaadluse eriuurimise 1947. aasta maamaadluse põhitendentsist. Nii lubati 1947. aasta maadluses mulgumaa maa ja varanduse ülepäänk rukkirunida. See näitab selleja, et mulgumaad nil ajal ei uskunud veel

[1] Законодательные акты, lk. 129.

[2] По Мао-цзи, Указ. соч., Аграрное преобразование в Народной Китае, lk. 33-34.

rahvarevolutsiooni võidusse, kaldusid mõisaliku poole, astusid ajaaeguta ümbermaldusta vastu.[1] Rahvarevolutsiooniline tõde aga mõnda talupoega ka hulgast arvamat täiendust võitlejate näol, nüüdse võljamõistuse täitmist, jõu ja nõuga võitlus toetamist jm. Et seda miadlustada, tuli rahuldada talupoegade nõudmised: lubada talupoegadel rentimida mulamata maa ja varanduse ühjääk, konfiskeerida kõik mõisliku varandus, ja nii teel tõsta talupoegade revolutsioonilist entusiasmi.

Tingimused, mitlistus kahati ellu viima peale 1950. aasta aprillikadusse avaldamist maareformi äsjavabastatud rajoonides. Olid täiesti muutunud võimalused revolutsioonile ellaimud aastatega: oli moodustatud Hiina Rahvavabariik, sõda oli lõppenud rahva võiduga, oli formeerunud poliitiliselt ja organisatsioonilisele võimas rahva ühendus, mis oli astunud majanduslikku ühiskonnaehitusele. Sellest oli muutunud ka suhtumine mulamusse, tema maasse ja varandusse.[2]

Kuna mulamata erimaal majandite üldarvus oli küllalt suur (vanas Hiinas Mõtse

---

[1] Ло Дань-цзэн, lk. 96.

[2] Scalsamas.

mulaud moos purkoadadya maadustasid umbes 6% külaelanikkonnast[1]), samuti muude majapidamiste kaubalisus kõrgem mui tiistu talupoegade juures, oli vaja jätta muudki muud maa, kasutades kulaku-rahvamajapidaja initsiatiivi sõja ajal purustatud põllumajanduse taastamiseks.

Agraarreformi ellurakendamise käigus Hiina territooriumil oli raske ja murelik tähtaeg, mis nõudis kõige antifeodaalse vaate loomist. Nõu küsimuses ei saanud mitmekesine maksumaksja hoiu mulaadusele, sest ta oleks tõugandud mad mõõdukke kui ja kompliitsusid revolutsioonilisest ümberkorraldusest kõrvale. Sellest kommunistlikku partei poliitika agraarreformi elluviimise ajal oli suunatud mulaadluse neutraliseerimisele. Sellest poliitika soodustas jõudude vastastikust mõõdukke massi liigenduse nõuetes ja aeglas mõõdukud täielikku isolatsiooni olukorda.

Hiina kommunistlikku partei ka aeratäädi Sao-tsi oma ettekandes agraarreformist ütles nõnda: „Kui valitsus kostab kulakute majapidamiste säilitamise poliitikat, siis see tuli võib jõuda kulakute neutraliseeri-

[1] Е. Ковалев, Аграрная реформа и укрепление союза рабочих и крестьян в Китае. „Коммунист", 1953, № 13, lk. 122.

miseks, see aga takistab paremini kasutamist, likvideerib mõningaid mitterajalisi kahtlusi, millised võivad tekkida talupoegade hulgas tootmise arendamise käigus. Sellest on antud olemasolevas mulgakuti majandite säilitamise poliitika ühte tõsist rajalist nii poliitilisest kui ka majanduslikult vaatekohalt, hiljutiste finantsraskuste vaatekohalt on see aga vastuliste riigile ja rahvale." [1]

Revolutsioonilise armee sõdureid, revolutsiooni päevil langenud vabastajate perekondi, töölisi, tunnistajaid, väikekaupmehi jt. isikuid, kes on sunnitud rendile andma väikese maatüki sellest, et neil on vaja tegevusala või puudub töövõime selle haldamiseks, ei tohi pidada mõistlikuks ega mulgakutseks. Kus asetsevaid maa hulka ülalpool näidatud isikute pereliikmete ühe isiku kohta ei ületa 200% eeskirjast maa hulgast mis tuleb antud maakohta ühe hüvede (mis näitavad antud maakohas ühe isikusse kuuluvad 2 muid maad, aga antud majapidamises ühe hüvede langeva maatüki suurus ei ole üle 4 ruum), siis need väikesed ülejäägid jäävad puutumatuks. Kui aga maa suurus ületab antud määrad, tuleb üle-

[1] Декрет о земле, 8 (21) октября 1917 г. „Правда", 31 июля 1950 г.

jääk rekvireerimisele. Siin on ka vabaduse. Kui on kindlaks tehtud, et maa ülejäänu on ostetud antud isiku oma töövõjaga saadud summadest või muudest isikumuudest on lood, raamatupidamised, ärikirjad, inventarid ja dokumendid asjaolu sellelt maalt saadud sissetulekutest, siis kõigi selle maatüki suhtes ületab 200% antud maanormi igale isikule ülemäärast maa kulgast, tuleb rekvireerimise küsimus lahendada igal konkreetsel juhul sõltuvalt olukorrast.[1]

Maa ja muu varanduse, mis kuulub mõisnikele, kuhjakule ja sulastele, peab jäämaa puutumatuks. Seda ka siis juhul, kui nad annavad endale väikese maatüki. Kõigi nimetatu rõõjab mõnevõrra ebaõiglase põllumajanduslikule tootmisele on see rõõjus väike: arvestuste järgi selliste endale antud maatükkide kõlvikumus ei ületa 3-5% meie harimatust maast.[2]

Jahtis saamu agraarsete ümberkorraldustega kaasnesid oli mudis- ja jäätmaade nationaliseerimine, mis mudis- ja jäätmaade suurus, mõõdetuna viljakusega, oli ligikaudu arvestuse järgi 100-120 miljonit ha.

[1] Закон об аграрных преобразованиях Китайской Народной Республики. Аграрное преобразование в Народном Китае, lk. 50-51.

[2] Jha Hsiao-tung, t.t. artiklis, Аграрное преобразование в Народном Китае, lk. 33.

Kui arvestada, et 1952. aastal kogu Hiina haritav maa oli ainult veidi üle 105 miljoni ha, siis saab selle mõistetavaks muidu avaruste nõjatamise tähtsus, eriti kui silmas pidada tulevikku ja näha nationaliseeritud maal meie sunnipäraseid tragismaid mõelike majandite loomiseks!

Nationaliseerimisele kuuluvad ka haritavaks mõeldud maad mägedes, suured metsad, suured niisutusmaaldused, kõik kasulikud maapõuevarad, järved, tõgid, jõed, sadamad jt. Riigile läksid ka suured tee-, banaan-, meoruspuudstandused, suured majapidamaad jt. sellised, mis kuuluvad suurmaaomanikele ja maorganisatsioonidele.[1]

Konfiskeerimised ja rekvireerimised nadusega ette nähtud maa ja varanduse tuli asuda kohe välja jaotamisele. Ülalist osa agraarpoliitikas ehtendab meie muidu maade ja varanduste õiglase jaotamise tähtpäevade valul. Et seda tagada, määrab 1950. aasta maaseadus kindlaks täpse maa jaotamise korra.

Kõik konfiskeeritud ja rekvireeritud maa ja varanduse, peale selle, mis kuuluvad natsionaliseerimisele, pidid enda käsile

[1] B. H. Maslin, lk. 144-145

võtma talurahva liidud, et maad ühtlasele, õiglasele ja ratsionaalsele jagada maata ja vähese maaga talupoegade vahel,[1] vastavalt sõjäte arvule perekonnas, pidades silmas maa kvaliteeti, hulka, asukohta.[2] Maa jagamisel administratiivses üksuses tuleb võtta mõla või ümaga võrdne administratiivne asula. Rajoonide ja maakondade talurahva liidud pravad koordineerima oma töö maade jagamisel naaberküladel või mõndja võrdse administratiivse asulate vahel. Maade jaotamisel vähe asustatud rajoonides võib olla administratiivses üksuses võimalus mõi küla, et hõlbustada maa harimist. Naaberküsid aga, mis asuvad küladevahelisel piiril, tuleb anda jaotamisele küladele, mille daamumaid nad harivad.[3]

Maa tuleb jaotada ühtlasele olumasoleva haritava maa baasil, mis juures tohi talupojalt võtta maad, millist ta varem haris. Kui aga jaotamisele läheb varem ruuditud maa, tuleb anda teatud ulis talupojale, mis seda varem haris.[4]

---

[1] Seadusandlikud aktid, lk. 130.
[2] B. A. Rõmmel, lk. 145.
[3] Seadusandlikud aktid, lk. 130.
[4] Sealsamas, lk. 130-131.

Vaene talupoja perekond, kus on üks või vaid töövõimulist inimest, võib jaotamisel saada maad rohkem, mis seda oleks tavalisele ühule või mahule inimesele määratud maa hulk, jäetud mitmeseda ainult antud maakohta fiktsionaalsed võimaldavad.[1]

Seda mõtet teeb Hiina Kommunistlik Partei selleks, et tõsta põllumajanduse tootlikkust ning mitmekülgsada. Talupoegade huvitatust kasvu maaviljelusse püüdvaks parandamiseks. Seda ülesannet täidab ka asjaolu, mis annab tühjade maaalade mitteharimisega olid talupojad juba algusest tiitud, konfiskeerimise ja jaotamise.[2]

Külla käsitöölistele, väikekaupmeestele, tunnistajaile ja muudele perekondadele, sõltuvalt nende materiaalsetest olukordadest, tuleb võimaldada maad ja tüüstootmisvahendeid. Ainult mõnele, kellele pakk on mõttekaotamise eelnes, et oma perekonda ülevalpidada, ei tule anda maad ega tootmisvahendeid.[3]

Talurahvastus annab komandöride, võitlejad, invaliidid ja demobiliseerunud nag

[1] Законодательные акты, lk. 131.
[2] В.А. Яковлев, lk. 146.
[3] Законодательные актов, lk. 131.

mundi printsipid, mis olevad maal, pa-
vad saama maad ja tootmisvahen-
deid võrdselt talupojadega. Revolutsiooni
võidu ust langemud võitlejate printsi-
dadel on samuti õigus saada maad
võrdselt talupojadega, kus juures lan-
genu ise loetakse printsiipa liikmeks ja
tema maalüüm määratakse printsiipa
maa hulda.

Samuti nimdlustatakse tööta töölisi
ja väikepidajaid, kes pöörduvad linna-
võimude või ametiühingute soovitusel
maale ja palutud mudda anda või-
malus maa harimiseks, õigus saada maad,
mis seda lubavad kohalikud maaorgud.[1]

Talupojadele nõuab pidavad maad saa-
ma ka mõisnikud, kes võrdsel hulgal
talupojadega, et nad võiksid end ainult
oma tööga ülevalpidada.[2]

Kõrgad, muuseumid, pustrid ja mõis-
nikud ning muud printsiipad, kes olid
lahkunud maalt ja loetelud võit-
lustes vastast, kes nüüd pöörduvad
maale tagasi, pidavad saama maad ja
teisi tootmisvahendeid võrdselt talupoja-
dega juhul, kui nad ei ole teisi elatus-
vahendeid ja nad tahavad tegeleda

[1] Zakonogatelstvo akter, lk. 132.
[2] Sealsamas, lk. 130.

põllutöö ja.[1] Vastupidised juhul saavad neist hulkuvid, kes muutuvad ühiskonnale kahjulikeks. Saamud võrdsel hulgal maad talupoegadega, elatudes vaid oma töö viljast, aimuki sel viisil pika imperialismivastase protsessi tulemusena võib mõisnikust saada uus inimene.

Maast tuleb täielikult ilma jätta isikud, sõltuvalt vaatamata, et nad elavad maal või on valitsusorganite poolt tunnistatud ruturiks, sõjaroimaniks, kontrrevolutsionäärideks ja paljud teised rasmid kuritegusid, samuti kurjategijad, kes riigi saboteerivad agraarsete ümberkorraldiste elluviimist. Erandi moodustavad kurjategijate perekonnad, kes ei võtnud osa kuritegevusest ja palvitad mõõdukat maad ning toetusvahendeid, mis neil puuduvad teised elatusvahendid.[2]

Kohalikud valitsusorganid on kohustatud viivitamatult saatma Isemistujaid kontrolli teostamiseks kohtadele, kus maa ja varandus kuuluvad natsionaliseerimisele. Samuti on vaja sisse seada kontroll maaala ja varanduselemal, mis seda kuigi ei kasuta, et säi-

[1] Samas, lk. 132.
[2] Ekslaamas.

litada mulde puutumatus ja kord.

Kui aga mõni maa kogu kasutab ja kui siis mõni mõnendil ei vaja, võib see isik jätkata antud maatüki kasutamist. Sellega peab ta täitma teatud tingimused: mitte loobuma sellest maast kasimisest, mitte müüma ja rentima seda.[1]

Agraarseaduse ellurakendamise ettevalmistustöid asus kiljutivabastatud rajoonides valitsuse juhtiva Hiina Kommunistlik Partei. Nagu eespool mägime, oli 1950. aasta suvaduks agraarreformi tostumud juba umbes 145 miljoni elanikuga asustatud territooriumil, peamiselt Kirde- ja Põhja-Hiina provintsides. 264 miljoni elanikuga alal (peamiselt äsjavabastatud rajoonid) oli aga agraarreform veel ellu viimata ja ootas selle läbiviimist.[2]

Esialgsete andmete kohaselt piidi agraarreform ellu viidama 1950-1951. aastal jooksul 300-s maakonnas elanikega umbes 100 miljonit. 1952. aasta suvaduks näidati ette agraarreformi läbiviimise mõne üksjäänud Hiina territooriumile elanikkonna-

---

[1] Мао Цзе-дун, Соч. Статья «Аграрные преобразования в Народном Китае», стр. 42

[2] Samas, lk. 26.

ga 164 miljonit inimest. Koga Hiinas nähti ette agraarreformi elluviimise lõpetamine kas 1953. aasta lõpuks või tõenäoliselt, s.t. agraarreform pidi tegelikult kestma 2,5 - 3 aasta jooksul, välja arvatud alad[1], kus agraarreformi lõpuleviimine lükati edasi kauemaks tähtajaks[2]. See oli ligikaudne plaan, mis ka aja lähtajalisest täitmisest, mujuvat nii hiina talupoja suurimaks ajaloolisks võiduks.

Esimene samm selle plaani õigesse elluviimise suunas oli laialdase propaganda organiseerimine agraarreformi õigusnormide õigest iseloomust ja hädavajalikkusest, pealiskaudsete siiruste ja usvärkide selgitamiseks nii külas rahvakoosolekutel kui väikeste lõõbistes, õppiva noorsoo ja kogu hiinarahva hulgas. Sellega oli vaja hiinarahva sümpaatia tõmmata talupoegade, mitte aga mõisnike poole ja viia nad oma jõu ja nõuga appi talupoegadele. Sel tuli jõuda nii kaugele, et iga inimene teadlikult aitaks kaasa agraarprogrammi elluviimisele, et talupoegade laiad massid aktiivselt võtaksid osa ülipooldõrgitud seadusta elluviimisest, et ko-

[1] Rahvuslike vähemustega asustatud rajoonid.

[2] B. A. Kamm, lk. 147.

gu reformi läbiviimise käigus võis julgesti toetuda sulastele ja kuluvimetu liidus miskunnega. Samal ajal oli tingimata vajalik selgitada mõisnikule ja kulaantile agraarsete ümberkorraldustega kohta käivate nõudmiste täitmisel: esmalt tuli hajutada kulaakute varitsused ja siis tuli isoleerida mõisnikud. Sellele järel oli vaja näidata mõisnikule tee, mida mööda nüüd tuli minna: nõudmisele kohaselt anda ära kohtlaskuvimisele kuuluv maa ja varandus, selle järel mõnele määratud maal saadud tootmisvahendite abiga ausalt töötada ja elada oma töö viljast. Nõudmistes agraarsete ümberkorraldustes eduleat tõstatamisel.[1]

Ka partei lühi- ja rajooni komiteed tegid nõiu, et kaasa aidata nõudmiste edukale täitmisele: nad andsid välja vastavaliki ajaleheumbreid, milles oli nõutud agraarreformi tõstatamise käigus propagandistlike töökogemustele ja nõudmistele.

Agraarsete ümberkorraldustes plaani sõjaaja täitmise kiirendamisega suutsas kommunistlik partii aastas saada tuhan-

[1] Sm. Ду-ский, Цит. артикул, Аграрные преобразования в Народном Китае, lk. 115-116.

diid nõgunud kommunisti, töölisi, üliõpilasi linnadest põllumajandusliikusse rajoonidesse, et nad hakkaksid juhtima järjekindlalt võitlust frodaalse ekspluatatsioonisüsteemi lõpliku likvideerimise eest.

Et aga kindlustada maadur, kus oleks sellist rasket ülesannet täitmas, nagu talupoegade õigele teele juhtimine ja agraarsete ümberkorraldustes õigeaegne elluviimine, suutlikus täitma oli vaja rahvavalitsusel ja Eesti Kommunistlikul Partei organisatsioonidel töölisteümberpaigutamise ettevalmistus. Oli mõtet varuda töölisi, kel oli juba teatud nõgunuisi agraarpoliitilisi mõistest varustatud proviatsidest, kuid mida arv oli väike ja ka nemad vajasid veel juhtnööre, et vabaneda varasemate vigadest. Nii olid väärad "revolutsioonilise nõudmise" järel agraarküsimuse lahendamisel kommunistlikus partiis sellised paarumpoolsed seisukohad: „Sulastele ei ole vaja anda maad, sest kui sulane saab maad, siis tuleb talule panna, muutub ta väikekodanlaseks ja siis kaob meilt proletariaat", või: „Ei ole vaja anda maad puraarmulastele, sest kui puraarmulane

---

B.A. Maamees, lk. 83.

saab maa ei haakka ta sõdima, vaid pöördub külasse maaharimise juurde jm.[1] Nigadu isdoom revolutsiooni käigus muutus, vad aga püsisid. "I revolutsioonilise kodusõja ajal rida põllumajanduslikke töötajaid, aktiviste ei pidanud siiani 1946. a. maist avaldatud Eesti Kommunistliku Partii Kesdirektiividest. Nii nähti ette jätta pohilistele külakutele maa ja varandus puutumatuks. Nemad aga olna äranägemise järgi kohtusmurtud külakute maa ja varanduse võrdselt mõisnikega.[2]

Tehti suuri vigu klassimuulumise kindlaksmääramisel: osa kulakuid arvati mõisnike kategooriasse, mõnigad mesnikud aga kulakuteks jm.

Vanadu maadus töölisti nõrval oli vaja valja õpetada suur hulk noori, kellelde agraarreformi teostamine külas õsatues veel täiesti tundmatuks maailmaks. Esmajärjekorras tuli nud inimesi viia arusaamiseli, et ilma ideoloogilise ümberkasvatamiseta, ilma agraarsete ümberkorraldusta tähtsust mõistmata, ei saa mõeldagi, et nad võiksid süvenduda

---

[1] В.А. Ямалов, lk. 83.

[2] Ало Мао-ыл, Кит. автоном. округ Синьцзян уйгурской в Народном Китае, lk. 38.

muudatuste läbiviimiseks mõtles, et nad
võiksid omandada edaspidi nõgunuid
ja maastuda.[1]

Sellest ajast, kui kaadritöölised, nii
vanad, et vabanda nägudest, mis noo-
rud, et omandada oskusi, suunata pü-
hunnajanduslikesse rajoonidesse ümber-
asumalduste teostamiseks, pidid läbi te-
gema lühiajalised kursused. Ülimalt
oli vaja välja valida mõned vald-
kad ja külad, et neudes näitlikult
läbi viia agraarseid ümberasumaldusi
ussmängiga varustada kaadritöölisi si-
alyseks nõgunustega.

Kaadritöölised, mürdunud maalahid-
sid ust avara töpõllu. Kuigi oli tea-
da, et talupoegade ainumaiks soovi
oli saada maad, oli sellest vähe. Esmalt
oli vaja tösta talupoegade ulanitad-
likkust, et nad võiksid oma mis-
sust täitumise ust teadlikult või-
delda ja oma enese jõuduga end
vabastada ning mitte loota, et ühel
ilusal päeval mõisamaad- maavalda-
jad vabatahtlikult loobuksid oma val-
dustest talupoegade kasuks.

Neil tuli selgitada talupoegadele partei

[1] Sm. Ду-ский, тёт. artikkel, Аграрное преобразование в Народном Китае, lk. 116.

agraarpoliitika olemust ja tähtsust, aidata mõtestada agraarreformi läbiviimisel maatöölistele osa mõtestamisel oli väga suur. Nad kutsusid mõtestama talupoegade suhtumist, koosolekuid, mis aitasid agraarreformi mõtte käivaid küsimusi, mõtestati talupoegade ettepanekuid, võeti arvesse mõtestamise vajadusi mõistmise puhul. Nad korraldasid talupoegadele - abistajatele lühiajalisi seminare reformi läbiviimise mõtestamise, tõmbasid sulasid, kihelkondi, mõtestamise talitamise kõrvale, et mõtestada neid lugupeetud reformi läbimõtestamist suurtvatees organites mõtestadel.

Sellest oli aga vähe, et varustada maatöölised esialgsete teadmistega agraarreformi läbimõtestamise käigust ja jätta nad siis omapead. Otse vastupidi, mõtestamise tegutsevaid brigaade tuli pidevalt jälgida ja juhendada agraarsete ümberkorraldustega ellurakendamisel, sest mõtestamise töös esines sageli vigu ja mõtestamisi, mis tuli mõtestada. Nii oli üsna palju selliseid maatöölisi intelligentsi hulgast, kes tulid maalt, ei saanud mõtestamise aru, mis on kihelkond ja sulased, ja nii lõpuks mõtestas mida, ei teadmata

mud, millist mundga räägida. Üks väitis isitas kolhoosnikke sellised küsimused: „kuidas sind casplusturitakse?“, millele „talupojad ei osanud vastata ja: „kes on sinu mõisa muretahtlikud mõisnikud?“, millele nemadki vastasid, et sellised mõisnikke nad mõlas ei olegi. Nendegi maadusetööliste „vastased poa“ ja ei tahtnud, nii nüüd pealt hakata.[1] Siin tuli Eesti kommunistlikul Partiil ja valitsusorganeil mid aidata sõbise mulla leidmisel nõusolekuga.

Kõi osa talupoegi pealt mõnda hulgas tehtud selgitustöid jõudsid oma arusaamises nii kaugele, et hakkasid arvid ümbadama mõnda mõisnikuga, nes riigimõisad agraarseadusi, rahumeelid maadritöölised arvates, et mõnda töö on nüüd tehtud ja kõsimisi enneiga rahulolustaadiumiss. Sellisel juhul püüdid nõrgumad juhtivad organid jälle appi minema ja selgitama, et ei oli veel esimene samm, mis oli astutud õigesti, mid sellistest sammudest koosnev pikk tuneal seisab veel ees. Nii oli vaja pidada igapäevast võit-

[1] Uncan Jэнь-цзи, Кит. artikel, Аграрное преобразование в Народном Китае, lk. 185.

lust ennega rahuloleku muutmiseks.

Töölised, kes kasutasid kahtlustuse, tegelesid vaid vaidlustega ja ründlusega, suhtusid töösse formaalselt, ei sürvenenud küsimusse olemusse või varjasid mõisnikke, olid vaja õigeaegselt ennetada õigele teele kasvatustöö abil, muuta aga ka aidameid, võtta farisitsuse karmusmaad abinõud.

Et kindlustada õige juhtimine ja rigade õigeaegne avastamine, tuli brigadi liikmetel iga 2-3 päeva tagant teatada rajooni komitee oma töö käigust ja tulemustest, igal rajoonil aga omakorda anda oma rajooni töösk liimale üle kolme päeva telefoni teel, word nädalas aga nõjaliku ettemaksu kaudu. Liimakomiteedel olid aga oma instruktorid, kes regulaarselt sõitsid maal ekskäigiga tutvuda rasketega kohtadel ja parandada töid. Ka võimaldas juhtivatel töötajatel olla kursis olukorraga kohtadel, lahendada häid kogemusi, õigeaegselt parandada viga.[1]

Nagu juba ülpool mainitud, tegid kaadritöölised külas ära suure

[1] Итоги аграрных преобразований в пригородных районах Пекина. Аграрные преобразования в Народном Китае, lk. 201.

töö Taluraiva liitude organiseerimisel. Seda tööd organdasid igati mitmesugused, mis saadi Taluraiva liitude loomisest revolutsioonilise moderniseerimise ajal ajaarvutuse algusest läbiviimise käigus varemvabastatud Kirde- ja Põhja-Hiiha rajoonides.[1]

Kuna Taluraiva liidud varemvabastatud rajoonides täitsid oma ajaloolise osa, jätkus liitude loomine ka äsjavabastatud rajoonides kohe pärast maade vabastamist. Nii moodustati 1950. aastal mai keskpaigas kahes Ida- ja Kesk-Lõuna-Hiiha rajoonis Taluraiva liitudesse kuuluvate Talupoegade arv 24 miljoni inimeseni. Eriti formiline Taluraiva liitude kasv algas 1950. aastal maist, mil mõnes rajoonides ainult kahe kuuga enam kui kümnekordselt suurenes 20 miljoni inimese võrra.[2]

Taluraiva liidud kujutavad endist talupoegade massiorganisatsiooni, mis on organiseeritud vabatahtlikkuse alusel[3] võitluseks feodalismi jäänuste vastu.

Taluraiva liitudesse võetakse vaeseid talupoegi, kehvemaid keskmisi, kõlbelikäsitöö-

---

1. B. A. Маслин, lk. 135.
2. Ibidem, lk. 136–137.
3. Законодательные акты, lk. 155.

lisi, revolutsioonilise kübaritelligentsi esindajaid, samuti töölisi, nda Hiina kommunistlik partei nimetab maad tõlk.[1]

Juba revolutsiooni päevil olid hiina talurahva näidatud ülles suurt aktiivsust. Nii ei jäänud nad ka vaikselt pealtvaatajateks hiina rahva revolutsioonilise ümberkorraldust toetamise perioodil. Sellest oli vaja talurahva liitudel tõmmata oma sidadesse ka talurahva aktivisti aga nende hulgast siduda juhtivate ülesannetega liidus. Talurahva liitude raamides tuli koguda andmeid ka maaste koosolekuid ja konverentse, mis räägiti hiiglasliku suurdustöö maaste elus, nende õigustest ja tõistest maaste puudutavatest küsimustest.[2]

Talurahva liitudesse liikmeksastumine kinnitati antud maakoha talupoegade üldkoosolekuga või talurahva komiteega.[3]

Igal talurahva liidu liikmeks vastuvõetud talupojal tuli kinni pidada rast organisatsioonilistest nõuetest: range[illegible] pidada talurahva liidu

---

[1] B. A. Малин, lk. 136.

[2] Мао Цзе-дун, Избр. статьи, Государственное издательство художественной литературы, lk. 45.

[3] B. A. Малин, lk. 136.

põhikirja, allusid talurahva liidudele, ehk siis talurahva liidu otsusi, maksid liikmemaksu[1] (iga liidu liige maksis aastas 1 tsini rüüsi[2]).

Mõisnikele talurahva liitudesse ei võetud[3], nukamaid aga, nes avaldasid selles osavõtu, võeti vastu pealt maareformi läbiviimisel aitmile talupoegade üldkoosolekute või talurahva kogurnide liikmetamisel.[4]

Sellega püüti ära hoida kahjulike elementide sissepääs talurahva liitudesse, nes nad oleksid võinud m. tõkramuku sildi all kahjustada talupoegade ühise võitluse poliitikat agraarreformi elluviimisel.

Eriti suur tähelepanu tuli Hiina kommunistlikul Parteil pöörata talurahvaliitude juhtimise tugevdamisele. Nagu Lü Šao-tši rõhutab, ei tohi lubada mõisnikel, kulakutel ja muude agentidel osa võtta talurahva liitudest, mis aga nad tahtsaw mitte lubada mitte juhtivatele kohtadele mundes liitudes.[5]

---

[1] Законодательные акты, lk. 156.

[2] 1 tsin = 596,8 gr

[3] В.А. Жамьян, lk. 136.

[4] Законодательные акты, lk. 156.

[5] Лю Шао-ци, т.е. artikkel, Аграрные преобразования в Народном Китае, lk. 44.

Juhtiv roht nõudis liitudes piid kommunismi rahvusmiilu ja rahastab liidus kaasmõtlejaga, kus juures tuli püüda tõlkida, et talunõukogu liitudes 2/3 juhtivatest isikutest valitakse rahvusmiilu ja rahastab hulgast, 1/3 aga muskuliku rast.[1]

Praktilised vaatlused ajas arvsid talunõukogu liitude juhtimisest sagli kõrvalepõikeid. Sagedasemad olid rajoonid, kus talunõukogu liitudes juhtiv roht kuulus keskmisele. Seda põhjustas osalt rahvusmiilu ja rahastab tajasi hoidlikkus ja raskliikus talunõukogu liitude loomisel, milles omapärased kiigis mõnda seisukohapoolorjalikke isikuid. Keskmised, muutumad liitudes juhtivatesse jõududesse, ei tahtnud kergesti loobuda oma positsioonist. Tõsi küsimus, miks muskuliku oligi vaja sellelt positsioonilt tagasida ja oma roht loovutada rahvusmiilu ja rahastab? Vastust ei tule raske otsida: muskuliku majandusliikult agraarsete ümberkorraldustele kõigus ei saatnud midagi, ei võitnud aga ka midagi erilist, mis kiigjuki temaga teatud ühendlusse sahtelmises mõõdukamast agraarpoliitikaga. Siit selgub, miks muskuliku

[1] Вся наша работа, тесно связанная, организационно и идеологически с Народным Фронтом, стр. 131.

ei võimud siista talurahva liidu juhtimises juhtival kohal. Vul oman, nimä talurahva liidud mujumsid organisatsioonidens, mis pidid ellu viima agraarsed ümberkorraldused kohtadel, oli vaja juhtivat jõudu mida kulgast ma olid kõige järjekindlamad võitlustes agraarsete ümberkorraldusta ellurimisel.

Selles, et suland ja selvimad võitsid agraarreformi ellurimisel määrgida juhtivat osa, pidid nad valmuliku jõududega võitlust läigus sidtama kõige järjekindlamaid nõudmisi, tegutsema otsustavalt, kritisuma neid, ma pooldasid vanmulisi ekmentidega kokkuleppe poliitikat, tegema muudatusi, mida hirmus kontrrevolutsioonilisi jõude jm., et ei tul saavutada talupoegade enamuse usaldus ja toetus.[1] Kui talupoegade enamuse poolehoid oli saavutada, tuli valida sobiv moment ja talurahva liidud ümberkorraldada sulaste ja selvisuta juhtimise alusel. Selliste ümberkorraldused ei tohtinud aga viia keskmiste täielikule kõrvaldamiseni talurahva liitude juh-

[1] Дэн Цзо-хой, Ист. антикул, Аграрная программа в Народном Китае, ln. 132.

timisest, vaid muda arvu vähendamisele kindlaksmääratud proportsioonidele (2:1). Seda aga, mis muldub liidust muusikaga, ootab hüüasaamine.[1]

Talurahva liitude organiseerimisel ja juhtimisel tuli eriti silmas pidada, et ei looda eriliisi suhtlemata liitusid väljaspool talurahva liitudest. Oli lubatud vaid talurahva liitude raamides mõõta suhtlemata, sulaste, noorsõõlaste ja muude isikutega seoseid või nõuetekohaselt määratud küsimuste arutamiseks, mis muidu pidi toimuma ka muusikute isikutega juures.[2]

Talurahva liitudele jäeti järgmised ülesanded:

1) liita suhtlemad ja sulased, muusikud aga kõik antifeodaalsed elemendid külas, pidada silmas politsei- ja rahvavalitsuse määrusi, tõstada järjekindlalt antifeodaalseid ülestõusuliikumise ümberkorraldusi talupoegade huvide kaitseks;

2) organiseerida talupoegade põllumajanduslikku tootmist, aidata kaasa põllu-

---

[1] Дэн Цзун-хой, цит. статья, Аграрные преобразования в Народном Китае, lk. 131.

[2] Хо Дао-цзи, цит. статья, Аграрные преобразования в Народном Китае, lk. 45.

majandusliku kooperatiivide loomisele, põllumajanduse arengule, talupoegade elutingimuste parandamisele;
3) tagada talupoegade poliitilised õigused, tõsta nende poliitilist ja kultuurilist taset.[1]

Nende ülesannete ellurakendamisel oli vaja talurahva liidud organisatsiooniliselt ühendada rangel organisatsioonilisel alusel. Talurahva liitude ülesehitamiseks nõudsid liidu põhikiri, mis määrata järgmised karistused: märkus, hoiatus, töölt mahavõtmine, liidu liikmete hulgast väljaheitmine. Juhul aga, kui liigu organisatsiooni sisemised põhikirja, oli karistustus: laitus, juhtivate organite osaline reorganiseerimine, juhtivate organite laialisaatmine ja ajutiste organite määramine, mille juures tuli viivitamata uued tööd alustada talurahva liidude juhtivate juhtide saatmine.[2]

Range ja õige juhtimine nõudis talurahva liidud nõukogude tugevaimaks organisatsiooniks, mis oleks suutelised ogaraarmaduse ülesandeid edu viima.

---

[1] Sakonogatenskoe delo, ll. 155.
[2] Svalsamas, ll. 158.

kus agraarreaadus ei võinud tõstuda ühiskonnalt ja sihte võisi nagu maal tõusva territoriumi järkjärgulise vabastamise tõttu muunduvate näitajate alt.

Kuna erinevatel aegadel vabastatud rajoonides demokraatlike ümberkorraldustele tase oli erinev, ei saanud äsjavabastatud rajoonides, kus poliitilise olukord ei olnud veel küllalt stabiliseerunud ja kus talupoegade organisatsioon oli veel nõrgal, asuda kohe agraarreaadusega ettenähtud mõõtmete maavalduse loovutamisele ja selle jaotamisele talupoegade vahel. Järelikult agraarreaadus ümberkorraldused äsjavabastatud rajoonides tuli ellu viia mõnevõrra erinevalt. Erinevuse sarnanes sellel teel oli eesmärgiks talupoegade piiramise poliitika tõstamine külas.

Kuigi revolutsioon Ukrainas oli võitnud nagu maal ja mõnedes põhilistes küsimustes, oli veel tunnistada, et rahva võim äsjavabastatud rajoonides ei olnud veel küllalt tugev. Ebavõrdsed ajutised võimuvõimu võim mõnedel oli veel nõrgal veel kas avalikult või varjatult mõjukate käes. Nendes mõnedes rõhusid

mõisnikud endiselt talupoegi ja inventari mõisa alla, talupojad aga kartsid endiselt mõisnikke. Kaugemates kohtades mõisnike käsutuses nagu varemgi olid ise oma seadusi ellu viivad sulased ja bandiitism.[1]

Olukorda on selgitanud mõisnike rajoonides mitte mobiliseerida massi, mitte hävitada bandiite, mitte likvideerida ebaseaduslikke mõisnikke ja mitte anda neile mõisnike käest talupoegade mäkke, mitte luua organiseerida talurahva kõrtsid, makseasutusi ja võimuorganeid mõisnike üle kontrolli kehtestamiseks selleks, et muuta klassijõudude vahekorda mõlemas ja lõpliselt likvideerida mõisnike võim, siis meie ülesanne ehk saavutada teatud edu protsentide ja maakondade ulatuses, kohtadel - mõlemas ja valdades apparaadi ümberkorraldusi ellu viia ei saaks.[2]

Selleks rajoonides, kus rahva huvides püsib kinni mõisnike ja võta käsutusele abinõud selliste olukorra korrastamiseks, mis rajoonides tegutsevad bandiidid, tuleb aidata rahval end hävi-

---

[1] Дан Бедный-Хоп, Фит. антихлеб, Аграрное преобразование в Народном Китае, lk. 133.

[2] Sealsamas, lk. 133-134.

tada, mis mõisnikul on pidetud ulvi, tuleb motiliseerida talupojad mundiaravõtmiseks, mis talumaiva tõttudesse ja võimuorganitesse on pugenud nn. mõisnike rahuramud, on vaja mud mõvaldada maasida osavõtul.

Selle poliitika tõõga seoses lõpetamise mundimaksu vähendamise, laenuprotsendi alandamise, pantide tagastamise, vanade võlgade tühistamise jte. ust, ust mud olid talupoegade kõige elulisemad nõudmised, mis tuleb esmalt lahendada, et tõmmata talupojad agraarreformi edasiste ülesannete lahendamiseks.

Mundimaksu ja laenuprotsendi alandamise äsjavabastatud rajoonides toimus vastavalt küla- administratiivorganite kaasatud poolt väga tõstatud tuside nõhasest. Edela- Hiina Sõjalis- administratiivse Komitee mundimaksu alandamise määrustik avaldati 10. märtsil 1950. aastal[1], kuskõuna- Hiina Sõjalis - administratiivse komitee avaldas 1950. a. veebruaris „Mundimaksu ja laenuprotsendi alandamise määrustiku". „Reeglid mundi alandamise kohta äsjavabastatud rajoonides" tõstas välja Ida-Hiina Sõjalis- administratiivse komi-

[1] vt. B. A. määrus, lk. 131.

tu ja avaldas meid 27. aprillil 1950. a.[1] ju.

Viimasest võime lugeda: mis maa, mil-
le mõisnikud, mulgad, virilad, ülboste-
sid jt. rendile annavad ja mis rendi-
maks ületab 50% talupoja-rentnike sõge-
saajist, tuleb rendimaks alandada 30%-le.
Mis aga rendimaks ei ületa 50%-ni, siis
tuleb see alandada 25%-le. See norm jääb
püsima kõigi rendisuhete juures. Igal
juhul rendimaks peab alandamist ei
tohi ületada 35% antud maaüha sõ-
gusaagist. Kõigi see määrus on toodud
aiault Ida-Hiiu rajoonide kohta, võik-
sid samasuguseid määrusi väljastada talu-
poegade olukorra parandamiseks ka teiste Hiiu.

Peale rendimaksu alandamist tulati
mõisnikul endistelt rentnikult võtta maa
ja anda tagasi. Samuti tulati maa
müüa ja panditsime. Paar, mille maa-
omanikud olid saanud 1949. aastal, ta-
gastati talupoegadele osaliselt 1950. aastal
saadud pant aga täielikult.[2] Kui mõis-
nik sattus raskustesse ja tahtis osa oma
maad rentnikult tagasi saada usumär-
giga hakata seda ise harima, võis see toi-
muda alles peale Talurahva Liitude ja ko-
halike valitsusorganite nõusolekut,

[1] vt. B. A. Maamuk, lk. 131.

[2] Sealsamas, lk. 132.

musjuures pati silmas ismalt suurikke hinnasid.[1]

Sõjavoimaista ja aktiivsest kontrrevolutsioonidest maad aga läksid jaba sel ajapiil konfiskeerimisele ja alla jäid jaotati vaesta talupojade, demobiliseerunud sõduritele, talitsevabastusarmee laagrumis punaväelastele vahel. Kui sõjavoimaista perekonnaliikmeid ei olnud segatud kontrrevolutsioonilisse tegevusse, jäeti osa maast maadle.[2]

Kundimaksu alandamise kampaania sai alguse 1950. a. suvel Lisa-Lõuna-Hiinas, Ida- ja Edela-Hiinas. Lisa-Lõuna-Hiinas sai kampaania algas 1950. aasta suvekuu lõpus ja mai lõpuks oli kundimaks alandatud vähemalt umb. 80% talumajandist välja arvatud rajoonid, kus juba varem oli agraarreform ellu viidud.[3]

Peale kundimaksu alandamist ja pantide tagastamist Edela-Hiinas talupojad said 3 miljonit 325 000 tonni viisi. Aimult Sõtšuani provintsis 1950. a. novembriks said üle 13000 talupoja perekonna tagasi oma pandi viisi 1250 tuhat tonni ja rahas üle üle 5 miljoni jüani.[4] Kesk-

1 B.A. Kuskuk, lk. 132.
2 Svalsamas.
3 vt. Svalsamas, lk. 139.
4 1 jüan = hiina põhiline rahaühik.

misele igale poole nuga tuli ligi 450 aj nüsi. Kahe rooside tajastatud pant aja võimaldas talupoegadel muretseda karja, vähest põllumajandusliku inventari[1] jt. majapidamiseks vajalikke vahendeid.

Nähtub, et talupoegade olukord paranes. Ja omaalgatuslik tõstis talupoegade massi aktiivsust ja initsiatiivi, tugevdas kohalikku võimu ja usku sellesse, nõrgutas mõisnike võimsust, valmistas talupoegi otsustavale praktilisele mõjusaks vastu nõuga riigis.

Lõuna-Eestis alanduslikku poliitikat osutus praktiliselt ebaõnnestunuks ebapiisavate ühiskondlikul maa ja varanduse koguse- ja -struktuurilisele ja selle jaotamisele talupoegade vahel.

Esimeste aastate jooksul mõisnike võimsus oli igati õõnestatud, mistõttu ei jätkunud enam jõudu ühinemise mõisnikega, sest nõudsid ja tehtavad tööd jõudsid pead nii suuremad hüvitusi tehtavate ja nõudjate.

Tõsiks saamiseks, mis tuli astuda enne, kui talurahva liidud nõrgunud võimuorganite juhtimisel said asuda maade ja varanduste koguse-struktuurilisele, ühiskondlikele ja jaotamisele, oli klassi-

[1] B. I. raamat, lk. 134.

kuuluvuse kindlaksmääramise külas. Seda oli vaja selleks, et teada saada, milline kuri oma jõudude suurus ja tugevdada oma laagrit, tuginedes, et tuvastada maade õigluse kohtusõimimise, vastuvõtmise ja jaotamise.

Lü Šao-tši märgib selle kohta: „Klassikuuluvuse kindlaksmääramise põhimõtteliseks piiranguks on range ja rahvalik täpsus töös ega ole vähimatki kõikumist... Tuleb ilmutada suurt ettevaatust viia mõisnike klassikuuluvuse kindlaksmääramisel, kuna see teeb kaasa mõnda maade ja kõiki tootmisvahendite konfiskeerimise."[1]

Klassikuuluvus tuli kindlaks määrata demokraatlikul alusel, pidades silmas iga majandi olukorda vastavalt Lise-Rahvavalitsuse kõikide administratiivkomisjonide otsusele klassikuuluvuse kindlaksmääramise kohta külas, pea hoolikaid arutlusi tulenahvа kõigi Koosolekutel, tulenahva ülddkoosolekutel ja konverentsidel. Nendel koosolekutel tuli kinnitada luba-da isikuid, kelle klassikuuluvust parajasti arutati, ja anda neile võimalus end kaitsta. Koosolekutest osavõtt tuli tagada ka

[1] Lü Šao-tši, Isk. artikkel, orgpaberi spros-pozobanun b Hapognom Kitae, lk. 47.

sellisel juhul, mil arvutatavaks osutus mitte talunaiva liidu liige, vaid mõisnik.[1]

Enamikul juhtudel klassikuuluvust määramisel ei kutsunud esile põllumajanduslikus rajoonides eriliti raskusi ja vaidlusi, kuna klassikuuluvus algus antud majapidamise ja ta elanikega tutvumise esimestel momentidel. Sellega tuli klassikuuluvus kindlaks määrata samalt jalt sellel osal elanikest ja alles siis asuda tiise osa juurde, praktilelt mõisnikud, kus klassikuuluvuse kindlaksteguemine kutsus esile vaidlusi, oli keerulgu ja raske. Nende klassikuuluvus tuli kindlaks määrata alles peale hoolikaid uurimusi ja konsultatsioone kõrgemate võimuorganitega.[2] Praktiliseks hoiatuseks oli siin: mitte rutata! sest ruttamine põhjustab vigu, mad aga oma korda rahulolematust.

Kuid talupojad eristid harva. Naja Mao Tse-dung märgutab „talupoja sihn ei eksi. Talupojad vaatavad sellele selgesti annavad endile aru sellest, mis on kahjulik ja mis ei ole kahjulik, kus oli eriti julm, aga kes väga pehme, kuda on vaja karistada kar-

[1] Дэн Цзэ-хоэй, Цит. статья, Аграрное преобразование в Народном Китае, стр. 146.

[2] Там же, Цит. статья, Аграрное преобразование в Народном Китае, стр. 47.

mille, aga muda korgemalt; kanna juhtub, et vaeslus ei vastanud süüle."[1]

Klassimuutuvus mindlaksmääramisel tuli tähelepanu suunata järgmistele asjaoludele:[2]

1) maaomandi määrale ja iseloomule;

Selle rohkelt mõõdetud kategooriasse kuuluvad isikud, kelle valduses olid suured maatükid, mis tundmatult ületasid antud maaoloka talupoegade keskmist maa suurust, kulaksuse aga need, kelle maatüki suurus ületas talupoegade keskmise maavaldused 2-3 korda ja kelle majapidamises oli mitmesuguseid tootmishooneid.

Keskmiste kategooriasse läksid talupojad, kellel oli oma mõõdukas maatükk, mis tavaliselt võis kas rohkem või vähem rahuldada keskmist talumajapidamist. Kehvikutes aga nimetati neid, kelle valduses olid väikesed maatükid, millelt sissetulekud ei suutnud rahuldada talupoegade miinimaalseid vajadusi küll sa-

---

[1] Мао Цзэ-дун, Избранные произведения, Т. 1, Москва, 1952, lk. 43.

[2] В.А. Жамин, lk. 138 jj.

disid mid müüjamult või mullamult maad jmunda rentima.

Sulaste kategooriast tavaliselt ei olnud ei maad ega tööriistu ja nad olid sunnitud otsima tööd võõrastelt majapidamistes palgatöölistena.

2) sissetulekuta iseloomule majapidamistest;

Siia sissetulekuta alla müüdame selliste talu, mis saadakse võõra tööjõu ekspluateerimise tulemusena, sissetuleku iseloomu alla aga ei ole veel saadud tulu suurust, olenemata sellest, kas ta sissetulek saadakse produkti vaadi või kõigepealt võõrastele protsentide näol.

Müüjamiku ja mullamuta majapidamiste hulka arvati need majapidamised, millelt ekspluateerimise tõttu saadud sissetulekud moodustasid müüjast sissetulekutest üle 25%.

Müüjamikega sõtsi kategooriasse arvati ka need, kes aitasid müüjamikul mõjuda vaadimaksu valitseda mõisad ja selle tõttu saadud tunnistus oli vaadi politsei-seisukohalt allikaks ja vaadi elatiajamised olid tundmatult paremad mõisamiku talupoja elatiajamistest. Samuti need, kes rentisid müüjamikelt suuri maatükke, neid ise aga ei haritud, vaid oma-

korda andsid nad maad edasi rendile ja tasid saadavast rendimaksust, mis võimaldas neil osa tee paranduse sisse nada kui muskasistel talupoegadel. Kui nad aga osa rendilud maad harisid oma jõul, tuli leida nad mitmekordse hulga.[1] Ülejäänud majapidamised korraldati kahrikuks ja käsitööliku omaduses kuigi ka käsitööliku majapidamises esines sageli võõra tööjõu ekspluateerimist, mida neda ainult ajutiselt ja nende tulud saadud sissetulekud moodustasid mitte rohkem 25% nende aastasest sissetulekust.

3) ajas kustutusele, mille vältel antud isik saavutab ühte või teist sissetulekuallikat;

Nii osa mõistetakse, olgugi et juba laastumud, praht laastumustest ei hakka tõsiselt, vaid elavad edasi ainult tänu tööjõu ekspluateerimisest, arvatakse ikka mõistete kategooriasse.[2]

Kui aga laastumud mõistete katab oma isikliku tööga saadud sissetulekutega 1/3 aastatest väljaarvamata, võib teda lugeda kulakuks. Kui ta aga aasta jooksul praht maa rabastamist elab ainult oma tööviljast, arvatakse ta kas töölisteks, kahrikuteks või käsitööliku kategooriasse.[3]

---

[1] Законодательные акты, lk. 162.
[2] Sealsamas, lk. 161.
[3] В. А. Диаконов, lk. 140

Kulakute majapidamised kuuluvad kapitalistlised ühikud, mis kolme aasta jooksul pärast antud maakohta rahastamist ühe aastatasu arvelt saavad vähe 25% võõra tööjõu ekspluateerimisest. Kui sellise ekspluateerimine ei lõpe kindlal määratud kolme aastal, siis ühikud ise saavad ekspluateerimise tõttu sellisele tasemele, mis nende majanduslik olukord jõukaks muudaks.[1]

4) ühikliku töö määrale ja iseloomule, mis tööst osavõtt oli praamitava näitajaks, mille järgi sai valdada mulla mõõtmeid: mulla võtab osa tööst oma majapidamises, mõisniku aga mitte ja kui võtabki, siis ainult abitöödest.[2]

Nähtub, et kuulsa ümbersprotsessi tuli läbi teha enne mõõtmiste klassidesse jaotamise lõpptulemuse tegemist. Klassikuuluvuse kindlaksmääramise järel mõõtmeorganite poolt tuli langetatud otsused saada rajooni võimuorganitelt kinnitamiseks. Kui kõigi ei olnud tema klassikuuluvuse määramise kohta vastuvõetud otsusega rahul, siis võis ta edasi kaevata maakonna

[1] B. A. Maamus, lk. 146

[2] Põllumajanduses põhitöödeks loetakse mõõtmist, lõikust, viljakoristust jt., abitöödeks aga rohimist, kõõgiviljakasvatust, karjatamist jt.

kohtuda ja sellisel juhul otsus tuua kohtu astus jõussa alles pala kohtuliku arutamist.

Vaatamata piiratud maadri ettevalmistusele ja talunaiva hästi püüdlemisele tehti klassidevahelisel sagedi vigu, mis olid tingitud vastuolujäta kogemusetusest või liigsest ülemustamisest. Nii olid sagedased juhud, mis kulaked loeti mõisnikeks, keskmikud kulakuks ja vastupidi. Parteiorganisatsioonid pidasid siga võitlust partei poliitika joone rikkumise vastu ja võtsid maaliselt abinõud nende moonutuste ja vigade kõrvaldamiseks. Seal, kus keskmikele oli ebaõiglaselt võetud maa ja varandus, tuli see viivitamatult tagastada, kus mõisnikult jäetud maafondi maata, seda kohe teha. Vastasel korral mitsenesid veel siin rahulolematuse mõtlas, mis takistas agraarreformi normaalset mulgu.

Määramad mandlaks iga isiku klassikuuluvuse, võidi alles anda agraarreformi edasiseks rakendamiseks: mõisnikke maadi maafondimisele, maa jagamisele maata ja väiku maaga talu-

poolgada vahel nõupool väidetud agraarnadusest raugelt kinni pidades.

Maa ja varanduse konfiskeerimise ja selle jaotamise etapp agraarsete ümberkorraldustes näitus on raskem ja kurulisem, mina sel etapil toimub mõistuse kui elavi täielik liikumine. Samuti selgub sel etapil, kas tehnilised ja sulased, nõu nõgu agraarsete ümberkorraldustes rõõtel on olnud aimuseks jõuks mõlas, millele võis täie usaldusega toetuda, saavad reformi tulemusena loodetud kasu või mitte. Nii sõltuvalt sellest, mil eduvalt toimub mõistuse maade ja tiisi varanduste jaotamine, olenb ka agraarsete ümberkorraldustes teostamise edu hiina mõlas.

Selle mõistuse eduvat lahendamist ei tohi unustada, et väike- ja keskmõistuselele ning mandhu mõistuselele, kes praegu kiiri nadusest, jätta algusus hädavajalik varanduse ja allus süs asuda jaotamisele. Nii puutub aga konkreetsete otsuste määramise ja nadusetäitmisjärjestus, süs mandu varanduse tuleb algusus piiritleda, konfiskeerida ja alles pärast seda anda mõlu kindlaksmää-

ratud osa,[1] mis neile lubavad võimusarjaid.

Konfiskeeritud varanduse jaotamisel aga juhinduda järgmisest: neilt on millestki puudus, sellele anda see, mis sõbral on puudu palgist, anda rohkem mis aga vähest – vähem, kui ta ei vaja midagi – anda mitte midagi.[2]

Maa jagamisel peab toimuma rohke peal vastava komitee kaudu, mis koosneb praamiselt sulastest, kuhjamatust töödus naaberiiga. Jagamisel võib toimuda alles siis, kui talupoegade arvamused selle kohta on ära kuulatud ja otsused vastu võetud häälte enamusega. Siin tuleb viitsilmas pidada ainsa jaotamise põhimõttest, et mitte lubada kaadritöölistel haarata maad ja varandust rohkem kui antud maakohas on ette nähtud, sest et jahuk maatasid talupojad ainsa maareformi õigustuseni ja ennatlikkid muudatusi ellaviimisest.

Jaotamise käigus oli vaja mõisnikelt ära võtta muud ostukiamitusasutid ja kõik dokumendid, mis kinnitasid mõisniku õigust oma maale

[1] Дек Назо-хой, Кик. автикел, Агр.-правне проблеме Народног Ослобођења, стр. 147.

[2] Ibidem.

ning varandusest. Peale seda pidid talurahva liidud asjast huvitatud talupoegadelt juurdelõikel neid dokumente registreerima. Kuna talupoegade silmis olid mõik need dokumendid mõne orja põlve kinnitavates tõsiasjades, nõudsid nad mõne dokumentide kohest ja avalikku põletamist, mis toimuski juubeldusteta saatel. Nende aktide põletamise järel said aktis mõisnikelt lõplikult ülevõtu, et minevik ei korduks kunagi.

Peale maa jaotamist oli vaja kinnitada neile omanikke õigust maale. Kiini Rahva Keskvalitsus poolt antavate neile tunnistusele käitesaamiseni, mis pidid nimetama talupoegade õigusi saadud maale, võisid maakonnavalitsused välja anda oma ajutised tunnistusi, mis vahetati hiljem ametlike dokumentide vastu välja.[1] Suga vaesemad maale Hiinas ei saadunud. Mõisnike maaomand ainult asendati progressiivsema omandivormiga — talupoegliku omandivormiga. Nüüs maaomanik sai nadusega täielikku õigust käsutada vabalt saadud maal:

[1] Дэн Мозы-хой, Цит. статья, Аграрные преобразования в Народном Китае, ст. 149.

võis teda osta, müüa, maad juhtudel ka rendile anda.[1]

Nõukogude ajal likvideerimisel, täielikult ja talurahva majanduslikku võimsust ja poliitilist võimu edasise tugevnemise võimalused jätta välja arvestamata klassivõitlust hiiva külas. Suur sotsialistlikul ja jaotamise talupoegade vahel ei toimunud rahulikult, ilma ägedate arvukate kaduva mõõdukate klassi vahelise organiseeritud. Selle organiseeritud toimus kõige mitmekesisemates vormides. Nii püüdsid klassivõitlusele kiirendamise ajal mõõdukad varjata oma maavaldusi ja varandust tõelist suurust, müües sageli osa maad lähemast tõttuvatele talupoegadele. Mõned mõõdukad jagasid varandust perekonnaliikmete vahel, „aitasid" oma maad sugulastele ja tuttavatele. Ei olnud harvad ka juhtumid, kus mõõdukad süütasid maja, surnuaia tõkkeaia, viskusid põlevõõnistu, põletasid vilja.[2]

Mõõdukad levitasid kuulduse, et peale

---

[1] Е. Ковалёв, Аграрная реформа и укрепление союза рабочих и крестьян в Китае, „Коммунист" 1953, № 13, [illegible], lk. 122.

[2] В.А. Зимин, lk. 154.

mõisnike maade ja varanduse konfiskeerimist asutaksu mulamut ja maksmise omandi konfiskeerimisele, püüdes luua talupoegade hulgas rahtlust koomn päva üs.

Rajoonides, kus maareform oli jaba tostumud, asutasid mõisniku mestimägid oma põlduele, mulatu Talupoegadel hanida mudelu antud maatüke, rõtsid tagasi mudelt konfiskeeritud varanduse, kahjustasid igati agraarreformi poolt tostatud muudusi.

Mõisniku ühes võitlusmuotodiks oli uligioosste ja poduligioosste ühtide, reaktsioonilisti organisatsioonide loomine, kuhu nad vägisi tõmbasid talupoegi, vakundades ülwandusi ja väjivalda.[1]

Mõisniku ühnustus tuha suurt rahjumal, kus oli mõrgalt arenenud töötalupoegade organisatsioonil ja mobilisatsioonil, kus alabiamati mõisniku vastupanu ulatust, kus oli toetutud kõikaldanlt uhkimuile ja sulastele. Nõi jahtudel haarasid Talunaiva liitudes juhtimise mõisniku agendid, puurustades Talupoegade ühtsust, organiseerides provokatsioone.

Kommunistlik partei ja nõukogude võimu pidasid rangemalt võitlust mõisniku ja

[1] B.A. Markina, lk. 154.

mundi mäsilasta rahumeelse tegutsemise vastu.

Nii said provintsi- ja maakonna rahvavalitsusid äsjavabastatud rajoonides õiguse arreteerida kurjategijaid ja despoote, kes saatsid mõrda mereväelasi ja riigimehi nadudesse. Mõisnikke asjade ajamisse, kes astusid talurahvakomiteede vastu ja õõnestasid igati maareformi teostamist, aitasid nõukogude või rahvatribunaalide kätte.[1]

Klassivõitluse ulatuselt mõisnikke-reaktsionääride hulgas reformi läbiviimise ajal ähmab kujuka pildi järgmised näidud: 1950. aastast kuni 1952. aasta suvini Kesk- ja Lõuna-Hiiaa provintsides oli tapetud ja haavatud ligi 11 000 bandiiti, varga röövitud üle 126 000. Lihtsõnalise julgeolekuorganite ja talupoegade omaalgatuslikult poolt võeti mõisnikke-reaktsionääridelt ära 171 727 relvapüssi ja pistolit, 6 205 automaati, 361 kuulipildujat, üle 1 000 000 padruni, suure hulgal granaate, lõhkeaineid jt.[2]

Vaatamata mitmele hoiatustele, mis mõisnikud tegid, et nad kuidagi „ei peaks siiski", võttis agraarreformi juurdumine ühes laiemas ulatuses. Talupoegade massid

[1] Заключительные акты, lk. 145.

[2] В.Н. Мамин, lk. 156.

vundusid oma kogemuste põhjal, et aitull töölisklass kommunistliku partei juhtimisel võitleb järjekindlalt ja otsustavalt feodalismi ja Jumala jäänuste likvideerimise eest külas.

Jäin kommunistliku partei ümberkorraldamise võitlusele ja talupoegade igapäevase tootmise ja ühiskondliku aktiivsuse kasvamise kõrgemale astmele varem kindlaksmääratud ajast. Niisiis oli viimase aasta jooksul peale agraarmaaduse avaldamist, s.o. 1950. aasta juunist 1951. aasta maini, viimaks kaasavatud, agraarreformi alla 157 miljoni elanikuga territooriumil.[1] 1951. aasta talve ja 1952. aasta kevade jooksul agraarreformi oli läbiviidud territooriumil elanikkonnaga 110 miljonit inimest. 1952. a. juuliks agraarümberkorraldused olid põhilisele kvantiteedile.[2] 1953. aasta veebruaris Jiou En-lai sõnul, et maareform, välja arvatud väike arv rahvuslikke vähemustega asustatud rajoone, oli lõppenud territooriumil elanikega umbes 450 miljonit.[3]

---

[1] B. A. raamat, lk. 148.

[2] Sealsamas, lk. 149.

[3] Чжоу Эньлай, Доклад на 1-й сессии Всекитайского Народного Политического Консультативного Совета. „Правда", 9 февраля 1953. г.

Agraarreformi käigus oli jaotatud üle 46 miljoni ha maad, mis läks üle 300 miljoni maata ja väikse maaga talupoja käsutusse.[1] Seega oli feodalismi baas külas täielikult purustatud.

---

[1] Е. Ковалёв, Аграрная реформа и укрепление союза рабочих и крестьян в Китае. „Коммунист", 1953, № 13, lk. 122.

III peatükk

Agraarreformi tagajärjed

Agraarreform püstitas ees ülesandeid, mis nõudsid lahendamist reformi käigus: oli vaja likvideerida mõisnike-feodaalide maavaldussüsteem ja asendada see talupoegliku maavaldusega, tugevdada töölisti-talupoegade liitu, linna ja maa vahelisi suhteid, tõsta põllumajanduse tootlikkust, parandada talurahva ning majanduslikult nõrkemate kihtide seisukorda. Kui nüüd vaadelda eriti lähemalt agraarreformi tulemusi, siis võib veenduda sellest, et reformi seatud püstitatud ülesanded täideti ja isegi ületada.

Mõisnike-feodaalide maavaldus oli saatuslik sõjaga asendatud talupoegliku maavaldussüsteemiga. Mõisnikund nii palju oli likvideeritud, feodalismi jää-

mustu jõuvad kõvaksiläinud, maksikoormi tugi mõlas purustatud. antifeodaalse revolutsiooni sõja ohi lõpule viidud, valmad tootmisvahtid põllumajanduses likvideeritud.

Maareform andis talupoegadele kõige poliitilisema tootmisvahendi – maa. 1513. aastal algusega üle 300 miljoni talupoja, kel varem olid kas väikesed maatükid või olid hoopis maast ilma jäetud, sai ligi 700 miljonit rmi'd (46,6 miljonit ha) maad, suure hulga põllutöövõimsaid ja loomi, muutudes maaomanikeks.[1]

Tuleb aga rõhutada, et maa hulga, mida iga talupoeg pidi saama ajutise talumuuseumi ei saadud seaduseja kindlaks määrata, sest mõisnikelt konfiskeeritud maa, mis läks maksta ja välisse maaga talupoegade vahel jaotamisele, oli ühe äpoolsidus, mõlade ühe suurusega, samuti oli ühesuurus äpoolsidu mõlade vahel ülles, et maaka ja välisse maaga talupoegade arv oli erinev, nii soovitid maad. Järelmaalt ijalt talupojale antud maa suurus oleneb vastavalt kohalikest tingimustest. Nii

[1] vt. B. A. Rõmmek, lk. 157.

näiteks Šansi provintsis Duanzuntsi külas agraarsete ümberkorraldustega käigus iga küla elanik sai 5 mu[1] maad.

Talupojad, vabanedes sajadustandaosa sissetulekutest suure osa mõisniku vastu, võlgade ja muude protsentide näol, said nüüd õigusega kõiki sissetulekuid vastavalt majapidamise laiendamisesse, tootmise suurendamisesse. Kaasa põllutöövõistlused ja töölooma arv.

Šansi provintsi: kunes külas enne järjepanivastase võitluse algust oli 325 töölooma. Järjepanlaste võimutsemise aastail hävitati neist 2/3. Reformi käigus aga töölooma arv hakkas tundmatult kasvama. Kui 1547. a. Tsjaosangon külas oli ainult 6 töölooma ja üks noorloom, siis 1550. aastal võttes arvesse, et Šansi provints kuulub vanemvabastatud rajoonide hulka ja agraarsed ümberkorraldamised algasid siin enne Hiina Rahvavabariigi moodustamist, kõndis meie arv juba 90-ni. Kõigis kunes külas aga töölooma nüüdne viitab sõjaeelse Šansi, jõudes 386-le.[2] Sel arvandas talupojad tööd ja töstis muidu töö tootlikkust.

---

[1] Экономическое положение крестьян деревни Дунжунтунь уезда Цзисянь провинции Сычжэли. Аграрные преобразования в Народном Китае, lk. 234.

[2] Ду Жунь-мэй, ibid. artikkel, Аграрные преобразования в Народном Китае, lk. 253.

Siin ei saa mainimata jätta, et põllumajandusliku tootmise suurendamisele aitas suuresti kaasa talupoegade tööjõu nappus: mis mobiliseerimisest oli lõppenud, rabanes demobiliseerimisega suur hulk endiseid talupoegi, kes nõudsid mobilisatsioonist, mis nad varustati maa ja tööstusrahandiitega. Samuti mõjutas rahva valitsus põllumajandust väärika poole kaardiga, mis tõi põllumajandusliku tootmise uut noorusliku jõudu. Mis nord ei jätnud kasutamata ka hiina naiste aktiivset osavõtmist põllumajanduslikku tootmisse, võttes arvesse selle juures vajadust parandada naiste seisundit.

Kaitses hiiri haritava maa ja tööstuslikke suurendamise vastu. Nii halvasid talupojad võitlemata põua ja niiskusetegu haritava maa suurendamise ümbrust. Suur osa Hiinas põua all kannatavaid maid muudeti niisutatsioonisüsteemide abil viljakaks: nii 1949. aastal kannatas põua all üle 100 miljoni mu maad, siis 1952. aastal oli see vähenenud juba 16 miljoni mu'le. Selle kolme aasta jooksul

kogu niisutatav maa suurenes 49,5 miljoni mu võrra.[1]

Hiina mida Hiinas suurtes looduslikumas valdkonnas põua võrdväärne põua vastane – ilutsejutus, mille vastu võitlus nõudis talupoegadi suuri jõupingutusi. Kolme aasta jooksul viidi läbi hiiglaslikud tööd jõgede reguleerimiseks ja ilutsejutuste väljamiseks. Nullatööde mahtu, mis tähti mudel ehitustel, moodustab 1700 miljonit kuupmeetrit mis praegu 10 korda ületab nullatööde mahu Panama kanali ja 23 korda Suessi kanali ehitamisel.[2]

Põllumajandus arvu suurendamise, igaaastase haritava maa laiendamise, samuti haritava pinnaga ühiku paranemise soodustäis saagikuse tõusu. Iraanis nõgusaak kasvas iga aastaga kasvama. 1336. aastal Iraanis saak moodustas 138,6 miljonit tonni, 1953. aastal aga, vaatamata suurtele ülutsejutustele, jõudis 165 miljoni tonnini. 1954. aastal elas maa üle viimase 100 aasta jooksul kõige tugevama ilutsejutuse mis ei võimalda-

[1] Ло Юань-цзэн, lk. 101.

[2] Бо И-бо, tsit. artikkel, Экономические успехи Китайской Народной Республики 1949-1953 гг., lk. 147-148.

mud piaanis ette nähtud traktorijaa saamide tõusu, sellele vaatamata töötki traktorijaakultuuride vegetsaak oli kõrgem mui muuagi varem — 170 miljonit tonni.[1]

Saamide kasv aastast aastasse oma.korda suurendas talupoegade jõukuse kasvu (talupoegadel tekivad tagavarad), ostujõu suurendamist. Talupojad on rätgivad: „Esiaeal aastal pisle uforme jätsus seegiks, teisel aastal — pilletöömüstade ostmiseks, kolmandal aastal jäid aga tagavarad."[2]

Ajaleht „Tsefanzibao" teatab 1951. aasta 17. oktoobril, et Tsõetsjaani provintsis talupoegade ostujõud 1950. aastal kasvas 37% võrra võrreldes 1949. aastaga, 1951. aastal aga 63% võrra võrreldes 1950. aastaga.[3] Talupoegade ostujõu suurenemisest aga tõob kaasa töötootmise tootmise ja mahu laienemise arengu.

Ostujõu kasvust annavad tunnistust ka muutused väljamüügihindades tööstuskaupade ja tootmisvahendite hinnakirjades. Hinnakirjade võrdlus näitab selgesti, mis on muutunud Ljaotungi provintsi

[1] A.D. Stolnov, Китайская Народная Республика. Москва, 1957, lk. 69.

[2] Lo Dung-tsjen, lk. 109.

[3] Svalsamas, lk. 101

Sidaotsi mõisa talupoegade väljamaksuraskuste andmete põhjal[1]:

Aasta	Väljamaksumäärad % -des	
	Tarbeesemetele	Tootmisvahendeile
1548	87,8	12,2
1549	53,6	46,4
1550	61,2	38,8

Näeme, et väljamaksuraskuste suurenevad nõudmised tootmisvahendeile, mis määrab talupoegade ülekaalu tõusu, võimaldades elatusmiinimumi kiiret ja muret rahul.

Tootmisvahendite kõrval suur protsent väljamaksudest langeb tarbeesemetele. Nii Sidaotsi provintsis Gandalfi külas sõltuvalt puusillaseaduse võimaldas talupoegadel osta sõltuvalt hõrgu mitmesugustest tarbeesemeid. Nii määrab 1550. aasta nõgitsi Gandalfi külas avatud 8-päevase laada. Laadalt talupojad ostsid sõnnikuid jälgratasid, mõned jälgratta kiivad rõndus praaguu 200 tõrvaga puusilla kiivas talupoja puusillaseaduse ja moodustas 2-3 tahat tõrvi. Sega jälgratas ei olnud kiiva kõtas ennem mingiks kaubanduses. Samuti ostsid laadas, sõltuvalt tarbeesemetele mõõtmisvahendeid kõtas ehk erilise jõuetuse

[1] vt. Jo Kaalu - Ugjak, lk. 100.

kunniseks ja mida võis mäha väga kau-
va, munitus müüd igas talumaja pida-
mises igapäevaseks mähtuseks. Nii ostsid
mäha elamind kaadalt 3410 kasti alaas.[1]

Tooksin mõnd näitd talupoegade väe-
tusn, elumajade ja toidu olude muutmi-
se mohta Suntsjani provintsis Dunžun-
tumi mäas praki ajaarvamni. Suntsja-
ni provints munitus vanadu rabastatud
rajoonide hulka. Enne rabastamist 1944.a.
Dunžuntumi mäas sulasn Juan Vin-tsja
pruunmas naisel ei olnud oma rõivaid,
talvel oli ta sunnitud jagama mehega
kaunumd kitsikesi pükse või määssima
und kotiriide tükkide sisse. Sulasn Tsao
Jun-tai majas öösel nisnõgude kun-
simus, sest majas puudusid voodirii-
did. Kohalikn Van Tsin-tsmi naisel ja 18-
aastasel tütrel oli ainult üks paar talve
pükse, millesid nad vahetsid järje
mööda, mi läksid välja. Kommuõi-
tuna ühel talvepäeval nõigsis 83-st
mehsn; sulasn pruunmast ainul Jäit-
vaevamtel olid mingisugused kaunu-
und rõivad, lapsed jooksid ilma
rõivasteta.[2] Isegi nõigsi uuskumntel ei ol-
nud normalsed rõivaid ja voodi tarne.

---

[1] Jo Hans-mzsk, lk. 100.

[2] Suvel jooksid ilma rõivasteta, talvel aga pidid istuma toas.

Peale rabastamist olukord muutus aga järsult. Talud talupojad mitte ainult ei nõlvenud mitte vaterilud rõivastuse, vaid enamus meestest olid vähemalt 2-3 puuvillast pluusi, täis kasvanutel vatitatud.

Tuaduvalt muutusid ka asjaolud ja uhiaulu elamistingimused: varem suurem osa mudast elutsus mitmesugustes urgastes, praegu aga paljudel on juba oma elamud. Nii Dunžuntuni külas ainult volunteistkümnel 109-st uhiaulu-külas pereomanik ei ole oma elamuse, mudelulgas 3 poissi, 8 tütarlapsi, 2 mus. asunikku. 1950. aastaks tuhade hulk kasvas 31,1 % võrra võrreldes 1944. aastaga.

Sama lugu on ka töidega. Kui 1944. a. Lii Sun-vehi poolt arvati võimalus ainult ühe aasta jooksul viia kuni viiepuhu pidurdaha, mida aga sõi viie kuni kuue ja kuue kuni kaheksa, siis reformi järel sama perekonnale jäeti viie kuni kuue aastaks ja ühe aasta jooksul täpsab iseg ka.[1]

Talumajandite jõumuse kasv viis aga mõningatele raskustele: talupojadel jätkus riiet, kuid raha tööriistade, maja-

[1] Экономическое положение крестьян деревни Дунжунтунь уезда Цзисянь провинции Сунцзян. Аграрные преобразования в Народном Китае, lk. 237-239

tarvete ostmiseks oli väga, sest nälja hiiumaad olid madalad, põllutöötajate osad aga nõrgad.

Sellest hoolimata valitsus Tootsi jäämajanduslikke hiiadude alandamise poliitikat töötuse kasvades ja mitteeestivalitsuse kaubavahetuse likvideerimisest tööstus- ja põllumajandusproduktide vahel, kaotades mõne valuhiiadude „käärid." Nii kõrdhüüaas 1945. a-astal 23,3 tuhat maksi oli eestivalutas 1 jala[1] eest, 1947. aastal juba vabastamisest alates 8,5 tuhat võrdus 1 jala eest[2]. Tööstuskaupade hiiadude alandamisega parandas tarbijate materiaalset heaolu ja soodustas kaubavahetuse elavnemist linna ja maa vahel.

Kaubavahetuse elavnemine linna ja maa vahel õhutab talupoegi mitmesuguste kultuuride kasvatamisele, milliseid nõuab linn, talupoegade nõudmised tööstuskaupade, eriti põllumajandusliinus tootmiseks vajaminevate hiiadude suurenemine.

Jäänud materiaalis olulisena paralleelselt

---

[1] 1 jalg = 30,5 cm

[2] vt. lk Ivanov-ajast, lk. 102

tõusis talupoegade hulgas tuntavasti järele, mullusest taseme tõstmise järele.

Talupoegade hulgas haritud isikuid oli väga ja nüüd pidasid endid „parajasti tööjõuvalmiduseta". Nõõnimud ja muud ajendid aga rahuldasid väikekodlikku talupoja olmet tunduvasti, sundisid neid tegutsema rahuvarutuu vastu. Talupoegade teadlikkus uhkuse tõstmise järele kasvas. Ühtlasi kasvas ka rajadus haridust järele. Kultuurrevolutsiooni võidukäigu aravusid hiina külas noorsoole sadade ja tuhandete algkoolide ukse, nimetus noorsoolide arv. Statistilised andmed näitavad, et 75-st mitmejõulist koolikalitust lapsest algkoolides õppis 49 miljonit, s.o. 65% kõigist koolikalitsest lastest. Peale nende algkoolides õppis palju neid, kelle vanus ületas koolikaa.[1] Nii oli 1951. aasta kevadpoolaastal hiinas organiseeritud 25000 talve ja 150000 alalist nooli kirjaoskamatuse likvideerimiseks talupoegade hulgas.[2]

Nii nõukogude kodusõja külas oli ainult üks kirjaoskaja, siis 1951. aastal nende hulgas, kes said ühes külas

[1] Ляо Му-шань, Цит. статья, Экономические успехи Китайской Народной Республики 1949-1953 гг. стр. 161.

[2] Ли Шу-чи, Цит. статья, Экономические успехи Китайской Народной Республики 1949-1953 гг., стр. 177.

kesharidus, 7 lõpetasid õpetajatena, 10 küla ajalehtede korrespondentidena; lihtsalt kirjaoskajaid oli 45 inimest, lugedaoskas 29, kogu küla elanikest 50% jätkasid õpinguid.[1]

Töökangelane Li Šun-da jutustab uuest elust oma külas: „Vanas Hiinas meie talupoegade elu oli uskumatult raske!... Rahvavalitsuse tekkimisest alates aga kommunistlik partei viis meid võitlusele maareformi teostamise, produktsiooni suurendamise teel, ja meie elu muutus iga päevaga paremaks ja paremaks. Enne vabastamist meil, Sigoteni külas, keskmine teraviljasaak ühelt muult oli 170-180 tsinni, nüüd aga tõusis kuni 370 tsinnini. Me elame uutes majades, hästi riietatud, korralikult söönud; meil külas on kooperatiiv, kool, raamatukogu."[2]

Põllumajanduse arendamine, elutaseme tõus, nõudmiste kasv tööstuskaupadele, turu otsing, tehnika progress põllumajanduses — kõik see iseloomustab teostatud reformi tulemusi Hiina külas.

Agraarreform, hävitanud feodaalse maa-

---

1 vt. Го Дань-цзэн, lk. 103.

2 Sealsamas.

valdussüstemi, mustis klassijõudude vahekorra kiiva külas: mõisniku klass oli likvideeritud, kulakluse osa tunduvalt vähendatud; mitu majanduslikku aastaga talumuisma, mis algas pärast agraarreformi läbiviimist, vaevas tunduvalt vaesemaid: varem moodustasid nad umbes 20% kogu külaelanikkonnast, nüüd tõusis nende osa 53-80%-le. Keskmise väärtuse tõusu tulemusena vähenes absoluutne ja suhteline osa 70%-lt 10-20%-le.[1]

Nii Šansi provintsi kõigi maakonnaste saadud andmete põhjal võime öelda, et vaesemad moodustavad maadlamise tunduva enamuse – 86%, keskmiku majandite viiest ajast moodustab 82,5% mõisnikust majapidamistest Kesknikutelt umbes 11,7% maast, 84,6% töölaomaadlest. Nad annavad 86% viljast.[2]

Klassijõudude vahekorra muutumine külas mitmes esile muudatused ka klassivõitluses. Mõisnike klass oli häviseud, valitsevast klassist sai talupojaklass. Sellest tingituna olid mõisnikud sunnitud, muutuma külas oma võitlesmeetodeid, muutes nad äärmiselt varjatud õõnestuslikuks tegevuseks. Nii

[1] В. Я. Жамин, lk. 158.

[2] Результаты обследования уезда Усян провинции Шаньси. Аграрное преобразование в Народном Китае, lk. 252.

värbasid vaenlased sihtimisi talupoegi oma agitatsiooni ja mõju kaudu tõstsid oma poliitikat. Sellega kasutasid nad ära raskusi, antivõistlik ümbritsemisest mõju tõrjumisest, provokatsioone, ähvardusi. Et tal püüdsid nad mõju avaldada juhtivatele organitele kõlas, allutada kaadritöölised oma mõjule ja sellise järjekindla tõrjuva tulemusena loobsid nad lõpuks kaasata võimu ja kõrvaldada ajaarvepoolsuja tähtsad ametnikud kõlas.

Sõnaval ajal jätkus ka maatsvoluutsioonilise tõrjuva: maatsioonilistele ettevõtetele, liitudele, „põranda alustele" annude loomisele. Otsustati „põranda alt" oodata soodsat momenti, et lüüa mässu.[1]

Agaraste võitluskorraldusta tulemusena talupoegade klassiteadlikkus, kultuurilise-haridustöö taseme ümberkukkumine oli tuntavalt tõusnud, mõõtmise võitlusmeetodite saavutused. Kuid vaatamata tehtud agitatsioonilis-selgitustöö oli rajoonis, kus mõisnikke ei maatükki tõstetakse ei olnud millalt tegu, võitlus mõne vastu ebajõulisemal. Sellistel mõnel liiklitel otsisid

[1] Лежава Ю., цит. статья, Аграрная пропаганда в Народном доме, стр. 223.

raamatu, et üksikuid küsimusi mahjas-
samise tuli puudutada kogu selle. Need
ka need mõnyad küsimused suunduti tu-
gevaima sõnu partitööta ja ta aktiiv-
ide selgitustöösse ja jahtimisele.

Kusuniku moodustas maailmakirjanduse
silmapaistva osa, mida selle vaata-
mata ei saa teda lugeda püsivaks
sotsiaalseks väärtuseks. Enamikke
uusimaid majandid olid individuaal-
sed võitlused. V. I. Lenin ja viimata
individuaalsed tööstusmajandid, ühina-
sest modernsuse olemusest, mis ja võ-
malusi nonad realiseerivad jõuliselt,
kasutatavatelt ja mulatlikult elada.[1]

Selleks oli paratamatu, et iseäralt
omand maale ning õigusja teda ühina,
osta, müüda, lisaks sel mulatluse
määramine säilimine (muigi mula-
selle majapidamised moodustasid täht-
susetu protsendi: varamvabastatud ra-
joonides ligi 1%, kolhoosivabastatud
rajoonides aga 2-4%[2]), kõik mõisa-
gad fiasimused mihkeldamiseks reformi-
jõustas mõlas.

Ka arusaadav, et reformi jõustas kõha

---

[1] Jo Joann-Lagga, lk. 105.
[2] Stalinmaas.

külas majandusliku tõus oli küll, kuid sellele vaatamata ei arenenud nõuka majapidamised, nii kaid reformi eelnes maad, võrdlt. Nii tegevusid ka enne endiste koskmiste majapidamised mõnemini nii endiste sulastele ja mõnisuste omad, mina koskmisel oli juba olemas mõnel majanduslik baas: olid majahoned tootmisvahendid, oma tarvilja tagavara, töölooma. Kui sellele lisandus veel vajaliku töökäte hulk ja agraarreformiga juurde saadud maa, võis tõene majapidamise kogemusta olemasolule keskmise majapidamise mõõdu tõusud.

Kuid tuvel nad talupoegadel, kes said reformiga maad, puudus vajaliku töötõud selle haldamiseks, endise tarvilja tagavara mõõtmeldamiseks kuid tootmisvahendeid, mis tõukas talupojad sajuli loodusõnnetuste ohvriks ja sundis neid müüma oma äsjasaadud maa müümisele.

Kuid alati ei olnud ülpoolmaisuitud tingimused kas majapidamise arengut soodustavaks või pidurdavaks tingimuseks. Oli ka selliseid majapidamisi, kus nõuk tingimused ma-

jandi edimaks arenda mõtteks ole olnud, mis pärast mõtteringlust maksustest vabastust tingitud ei soodusta seda arengut. Sellest majandist pruukijad nõudsid, et sotsialistlikku ühiskonda ühendatavusega laostamise mõte mandi saavutamist lahti pakka, kinnitasid, et ühismaad halvavad neid jõukamaks muutmast ja et nagi nõuab õiglus anda mandi rahva- ja viljatajatavaid, et nii tuleb tõstada mandi talupoegade heaks, kellel ei ole oma tootmisi jne. Sellest nad taheavad elada määramatult, ennastetõendamatult. Koosolekutel aga tunnevad nad ennast hästi, mis saab nii saadud sotsialistlikke ühistuidad nii hõppude-tõpreks ootab mid tulevikku.[1]

Nii Dunžiuntuni külas Van Fõni piirkonnas on 3 ühistut, mandi hulgas üks mus ja üks naine. Mandi ühine maa moodustab 2,01 šani[2]. Pool on oma vasikas, viljatajatavad, pool selle on nii võimalik laenuks anda 3000 küti viljo. Selle juures aga kardavad muretsedes endile

[1] Экономическое положение крестьян города Цзинтунь уезда Цзисянь провинции Сунцзян. Справочник по крестьянскому вопросу в Народном Китае, ст. 244.

[2] 1 шан = 0,6 га

kohust, andes end ühs mii kihwilind.[1]

Nende mõnel isiku on sellisid talupoegi, kellele elatustaru ühtlab kindlaks reformiiulu kasum ja muudab talupojad rahulolvaiks saavutatuga nii passiivsiks oma tootmise edasise laiendamise suhtes. Van Baotšženi piirkonnas on 3 inimest, kelle kulgas üks töövõimeline. Kaitsev maa moodustab 3 aakri. Varem Van Bao-tšžen töötas sulasena, praegu aga elab laenatu ja ühiga rahuldub.

Tiibes sellises piirkonnas on 5 inimest, kelle hulgas üks töövõimeline mees, naine haige. Perele kuulub 3,22 aakri maad. Perekonna sum sjan-tsini arvamine on sellise, et ei tule juurde harida uusi maid, vaid ainu hoolikalt harida oma põldu.[2]

Siin tuleb aga partitöötajatel valule astuda. On vaja talupoegadele selgitada tulevikuperspektiive, laiendada nende kirjatundmatuse likvideerimise saavutamise ja, kinnitada talupoegadesse usku, et kommunism on tänapäeva päev ja selle praegused jõud-

---

[1] Экономическое положение крестьян деревни Дин жунтунь уезда Цзиньчжоу провинции Суйюань. Аграрные преобразования в Народном Китае, lk. 244.

[2] Sealsamas, lk. 245.

ma jast oma majapidamisi laiendamise tul.

Nagu juba ülpool mainitud, osa talupoegi saamud uuemi jõuel maad, ei suutnud edasijõudjatega samamoodi pidada, mannafaks tootmisvahendeid edukamalt organiseerimise, töö halva organiseerimise, töökäte puudumise jt. all, ja oli sunnitud ülle tõtte oma maa müüma.

Sääsi proviisi kesjäi maaloomaraamatu kuue viila kohta koguitud andmed näitavad, et 50 majandit (4,24% kõigist majandite arvust) oli sunnitud müüma 151,9 m²d maad (3% kõigist müüdud maadest) materiaalsist mitteilmestist, aga samuti maaharimise vasumatust tiajitsiaga, mille mõtteid viib mas tõlgitu haigsilmiaga või surm, loodusõnnetused jt. Aga 4,24% talumajandiist maotas oma maa materiaalsete riigi tootmisraskuste tõttu. Osa neidest talupoegadest müüs kogu oma maa ja muutus bulgaariks, osa aga müüs ainult osa saadud maast. Nii näe Tsin-gui Dungou külast sai jaotamisi 10 m²d 3 fen[1] maad, mida haigusa tõttu oli sunnitud 7 m²d 1 fen

[1] 1 fen = 0,006 ha

maad ära müüma.[1]

Mõned majandist aga, millel oli maad palju, töömäsi aga vähe ja mõi tähtsad maad hakida palgatöölise abil, müüsid osa oma maast.[2]

Tuleb aga märkida, et maa müüjad olnud alati tõsised ega majapidamisrasustest, raid sagli kandis ka seadsal ülesanne, mis vastas tootmise arendamise huvidele ja mujuses mõnest täiesti normaalsest mõõtmest: võimalt halva maa hea vastu ja vana maa lähedamma vastu vahetamise asemel. Nagu andmed näitavad, šantungi provintsis kolme aasta jooksul (1950-1952. a.) oma ost ja müük summas: nii reformi järel 1/10 mõjust majandist müüsid maad. Sellest ümber 1/4 mõjust maa osta-müügi tehingutest kandsid rahvusvaalset iseloomu, 3/4 aga oli seotud kihistumisprotsessiga külas.[3]

Enamiku talupoegade olukord reformi tagajärjel aga paranes. Kasvas mõnevõrra talupoegade arv, mille käes koondusid suured maaalad. Nii Sinhuatsi

[1] Результаты обследования уезда Уэйн провинции Шаньси аграрных преобразований в Народном Китае, lk. 257.
[2] Seal samas.
[3] B.A. Малявин, lk. 160-161.

Mõlas Vesi Lau-mani pruukimas on 9 inimest. Peale muidu haritav maa luba moodustab 72 mi'd, s.o. mats korda rohkem mi mõla iga inimese maksmise maa. Peale maa muudab majapidamise väl võis lihm, kaas muuda, 80 tammast. Muda majatamises oli palgatud kolm majast. Šen Tsun-sjin pruuk muudab 5 inimest, muda valdusi aga on kaudumud 60 mi'd maad, mis sakumi'ile-tab mats korda mõla maksmise maa luba.[1] Nad pruukisid oma aianumid 5 aasta proviatsis ja kogu Hiinas, kus kahe aasta jooksul (1548-1549.a.[2]) on suutnud kontsentreerida enda käsutusse 2-3 korda tavalisest normist suuremad maad. Sellised jõukaid talupoegi võib nähata üle kogu Hiina.

Seoses talupoegade jõumaa nõrgenemisega mõõdetakse jõukadava maa jõulu väga raskeks. Sellest tingituna hakkab maksukohtades maaküsid tõusma. Avaldatud materjalide põhjal selgub, et Šantungi provintsis Hua maakohtumas Baitsui mõlas iga mu küsid 1552. aastal võrreldes

[1] Sm 30 a46-6374, lk. 106.

[2] Šansi provintsi maksus varem rabastatud rajooside hulka, sellest ajaarvestusest viidi siin läbi enne HRS moodustamist.

1949. aastaga suurenes üle kogu Nõukogude maakonnas Tartu linna ja rajooni valitsuse ja võrdlus reformieelse perioodiga — kahekordselt.[1]

Tuleb märkida, et nn. uuditehted ei mõjutanud tõsiselt agraarreformi tulemusena, mingi muutused ilmnesid võrdlevas revolutsioonilises, eh tundmatult muutmised. Kuid ei olnud mõõdetud agraarsuhete alusena, tema vabatahtlikud ja jõulised väljamaksed eh maadused tema ajastavad muutused. Nõuja sajandavahetuse maaküsimuse lahendajatena meie hiiva mõtlesi muutusid tuhinaid ja tuhandeid: eriliselt - Tõnisoste väljamõtlemine, vaesemajandus hiiva elanikkonna tõstmine tiigi - abiteenistuste olemasolu tõstmine.[2]

Mõtlesi diskussioonides esinemistele aitasid kaasa nn. „vabakondlikud" sõnad Tallinnaga vahel, mis sageli mõtlesid ühe normaalse, hästi majandada lammprotsendi tasemel ja muutusid võõrkeelsuseks, omandades hiigelsuurnõtva iseloomu. Eestlaste maakonnas Sjaostiat mõtlesi keskmise Jaan Tõnisson - Eesti 1950. a. maadel andis 4000 Eesti mõtlesi

[1] vt. B.A. Maksimov, lk. 161.
[2] Sealsamas, lk. 163.

võlgu, sügisel sai aga 2000 tsiti prot-
sentidega. Samuti Jutsu maakonnas
Jelgava linnas Selupoy Li Sjue-tsi
laenas vilja üle 100 daani, arvates, et
hooaja vahetuseks ja lepingu on anda
vilja võlgu protsentidega mitteda mil-
vata ja maksutada tagajärjed.[1]

Varem vabastatud Kirde-Hiinas Suutsjani
provintsis Sinlumi linnas, mus oli 201 talu-
majandit, 1950. aastal võeti laht selle
linnimuse kohta uurimused, mille tule-
musena selgus, et majandite arv, mis
võtsid 1949. ja 1950. aastal laenus vil-
ja, on järgmine:[2]

Sotsiaal-sed grupid	majandite arv, mis võtsid vilja				vilja hulk, mis võeti vilja			
	absoluutarv		protsentides		daanides		protsentides	
	1949	1950	1949	1950	1949	1950	1949	1950
mõtsnike	–	1	–	1,69	–	0,4	–	0,96
kulakute	4	–	13,75	–	7,8	–	8,02	–
keskmike	3	10	10,34	16,94	7,8	9,2	10,40	21,95
vaeslaste	22	48	75,87	81,37	47,0	32,3	31,58	79,29
kokku	29	59	100	100	59,6	41,9	100	100

Näeme, et 1949. aastal 201-st talust
võtsid vilja 29, kusjuures vilja oli võetud
59,6 daani vilja, sajeli arvutades see

[1] Jo Joang-ling, lk. 107.
[2] vt. Scalsamas.

eluliste vajaduste rahuldamiseks.

Sellisel suure mõttemaailma rahu aastal rahul on suund määrad figuritud visioonratist nõjäsaamistest ja loodusliust figuimustest. Jäetakult on nõjamas aastal, väikumb laenuus võetud nõja hulu ja suurenevad nõja tulutused tootlikse laiendamiseks ja vastupidi.

Kõik need faktid näitavad, et agraarsed rahvamoraldund, kuuldudes oyjastavad poolfeodaalsed suhted ja tundvalt parandades talupoyade materiaalset olukorda, ei saanud vältida diferentseerumise protsessi küsa külas, vaid aitasid nõyestäsid seda.

Need faktid annavad tunnistust sellest, et 1950. aasta maareform ei olnud mõeldud selleks, et täielikult nõrvaldada viletsust ja nõllustumust külas. „Kuldajastuks" siia ei saa nad maad, mille tulemusena domineerivad külas väiketalumajandid. Väiketalumajapidamised aga pidurdavad põllumajanduse tootlikku jõudude edasist arengut, ilma tugevamalt satuvad vasturäätlikusse ese maa sotsialistlikku industrialiseerimisega.

Uues Hiinas tõõstus nagrab kiiresti, tõõstus arenguga kaotab nõukogude tõõstusliku teoreetiku ja mitmesuguste põllumajandusproduktide jäärde. Kuid väikemajandid, mõõdustades majapidamisest kuhjas absoluutse enamuse – üle 95%[1] ei anna laiendatud taastootmise põhimõtte järgi, ei saa seda rahuldada ei uuenemisjärgus mõõdus ei talupoegade suurte masside endi vajavaid materiaalseid ja kultuurilisi vajadusi ega ka rahvamajanduse nagrvaid vajadusi.

Sellest, et tootlikud jõud saaksid edukalt areneda, et nõuk talupojad võiksid olla jõukad, tuleb väiketalupoegliku tootmise asendada suurtootmisega. Ajaloos on tuntud kaks tüüpi väikese talude muutmise suurmajapidamiseks:

1) kapitalistlik arengutee, mis viib talupoegade põhimassid laostumisele, muudab nad sulastus ja kuhjumise, muudu laostumise ja ekspluateerimise alusel ajab loob kapitalistliku suurpõllumajanduse;

2) põllumajanduse kollektiviseerimise

[1] Nõ 10 aasta statistika, lk. 85.

ta, mis võib väiketalupoegade majandite ühendamisele suurtesse kollektiivsetesse majanditesse, mis on varustatud eesrindliku tehnika, teadusega ja kus võib edukalt areneda laiendatud taastootmine.[1]

Hiina külas esinevate raskuste kõrvaldamine oli võimalik ainult viimase, kollektiviseerimise tee kaudu. See oli ainuõige tee kogu rahvamajanduse progressile, kogu põllumajanduse õitsengule. Põllumajanduse kollektiviseerimise tee õigsust kinnitab NSV Liidus jäädavalt võitnud kolhoosikord, mis on elavaks eeskujuks ja teejuhiks kõigi maade talupoegadele, esmajärjekorras Hiina talurahvale, kes siisid selle tee käimisel.

Väiketalupoegade massilisele kollektiviseerimisele ei saanud asuda aja kohe, kuna Hiina majanduse mahajäämus, eriti põllutööriistade tootmise osas, oli veel likvideerimata, talupoegade teadlikkuse tase kollektiviseerimise mõistmiseks ei olnud veel küllalt kõrge. Seetõttu tuli valida teed tasandav üleminekuvorm üksiktaludelt kollektiivsele majapidamisele. Käesoleval perioodil kõige

[1] Лю-Юань-цзэн, lk. 165.

vastuvõetavamaks majandust organiseerivaks vormiks. kujunes kooperatsioon.

Mao Tse-dung 1943. aastal juba väitis: „Talupojad massid tuhandeid aastaid jooksul on viinud pidamid individuaalsetisk majapidamistest, milles juures iga pereliige, iga majand moodustab eraldi majandusliku üksuse. Selline killustatud individuaalne tootmine on feodaalse ühiskonna majanduslikuks aluseks. talupoegi endid aga määrab ta ja paratamatult. Ainukeseks vahendiks selle olukorra mõrvaldamiseks on järkjärguline kollektiviseerimine, ainukeseks teeks kollektiviseerimisele, mida ülesõitas, on läbi kooperatsiooni." [1]

Hiina Kommunistlik Partei nõuab, et rakendada vastumeid, mis tõmbavad paljudel talupoegadel individuaalsetest majapidamistest liialdamatult, et talupoegade massid võiksid mõistlikult kaitsendada oma tootmist ja väljuda järkjärgult ehk, et riik võiks saada koopis rohkem nii praegu müügivilja ja toorainet tööstusele, et tõsta talupoegade ostujõudu ja kaitsendada turgu tööstuskaupade tarvitamiseks, on vaja kutsuda talupoegi

[1] Мао Цзэ-дун, Избранные произведения, т. 4. Москва, 1953, lk. 287.

organisatsiooniga, tõsta nende aktiivsust vastastikuse abistamise ja koostöö arendamisel vabatahtlikkuse ja vastastikuse kasusaamise alusel.[1]

Agraarreformi tulemusena jõudis põllumajandus uuele sellisele tõukele, mis võimaldas üle minna uutele progressiivsetele tootmisvormidele nagu vastastikuse abistamise brigaadid ja tootmiskooperatsioonid.

Maareformi aruande vastavalt nõudlustesid Hiinas mõne tähtsamat põllumajanduslikku tootmise koostöövormi:

1) nõrgis maa rajooonides, eriti kiigemvabastatud rajoonides, samuti rajoonides, mus liikumine vastastikuse abistamise osl oli nõrgalt arenend, põhitähelepanu tuli pöörata vastastikuse abistamise lihtsale vormile – ajutistele või sesoonsetele vastastikuse abistamise töörühmadele;

2) rajoonides, mus liikumine vastastikuse abistamise osl tema viimsel etapil oli juba tugevnenud, nimivad eriti vastastikuse abistamise püsivad brigaadid;

Püsivad grupid, olles arenemisaas vor-

[1] Постановление ЦК КПК о трудовой взаимопомощи и сельскохозяйственной производственной кооперации. Аграрные преобразования в Народном Китае, lk. 343.

miks ajutisega võrreldes, oli ühiskondlik-majanduslike tootmissuhete kujunemisel.

3) rajoonides, kus talupoegade massid olid varustatud juba küllalt ulatusliku kõlvikuga vastastikuse abistamise osas ja oli loodud juhtiv staadium, asuti põllumajanduslike tootmiskoopiratiivide rajamisele.[1]

Vastastikuse abistamise brigaadid, nii ajutised kui püsivad, kujutavad endast sellist kollektiivse töö vormi, mis säilub traditsioonilise maakasutuse, individuaalse majapidamise ja põlisliste tootmisvahendite individuaalse kasutamise. Ühiskondlikust majapidamisest eristavad vastastikuse abistamise brigaadid seltsiliikmete, kes põllutööd tehakse siin mõtte brigaadi liikmetega kollektiivselt. Selline vastastikuse abistamise vorm, põhinedes kollektiivsel tööl, sisaldab endas juba sotsialistliku tootmise idu.

Ajutised vastastikuse abistamise brigaadid, kujutades endisk kollektiivse töö kõige madalamat vormi, moodustatakse tavaliselt 3-5-st pinnast naaberistu põllutööde ning viljakoristustööde

[1] B. A. Obramuk, lk. 196.

ajaks usmärgiga soovitada mud töö ühiselt.[1] Ülejäänud aja aga töötab iga talupoeg oma majapidamises eraldi. Tuleb märkida, et mõnda brigaadi loomisel tehti sageli viga: alahinnati seda vastastikuse abistamise ja tootmiskooperatiivide arendamise mõju madalamat astet ja arvati, et vastastikuse abistamise aimumuseks vormiks võivad olla ainult püsivad vastastikuse abistamise brigaadid.

Tehtud muudatuste mõjuvaldamiseks, põllumajanduse järjekindlaks arendamiseks otsustas Hiina Kommunistlik Partei ja valitsus astuda uus samm põllumajanduse sotsialistlikul kooperumisele. Rahva-Kiskvalitsuse Riiklik Administratiivnõukogu avaldas määruse põllumajanduslikus tootmise kohta 1952. aastal, millest nähtub, et nagu maa ulatuses on vaja edukalt arendada vastastikuse abistamise lihtsamat vormi, nii kaugemale ajavisse, sotsialistlikule ühiskonnale. Kajastades aga, mis liikumises vastastikuse abistamise osas on tunduvalt tugevamad, tuleb luua alles püsivad vastastikuse abistamise

[1] В. А. Жалнин, Социалистическое преобразование семейного хозяйства в Китайской Народной Республике, lk. 40.

gruppid.[1]

Siit peab algas kogu Hiinas nüüdse vastastikuse abistamise gruppide loomisel: nii aasta jooksul organiseerunud talupojad moodustasid Loode-Hiinas 60%, s.o. kaks korda rohkem kui 1951. aastal, Sise-Mongoolias - 70%, Kirde-Hiinas nii 80%. Hiljem vabastatud Kagu-Hiinas oli niisuguseid gruppidesse organiseerunud 1 miljon, Edela-Hiinas aga 550 000 talumajapidet, s.o. nii 18% antud rajooni mõisast talundist.[2]

Nagu kõikjalt näitavad, vastastikuse abistamise brigaadidel, praktikult püsivatel, mis moodustatakse 7-10-st pere-, vahel ka enam 20-st peremajapidamistega võrreldes: nad võimaldavad talundada tööloomade, põllutööristade puudumise probleemi, otstarbekamalt kasutada tööjõudu; vastastikuse abistamise brigaadide raames on kergem osta põllutööriistu, tööloomi, täiendada agrotehnikat, võidelda põllumajanduslike kahjuritega, ehitada irrigatsioonili-

[1] vt. Ло Дзань-цзэ, lk. 168

[2] Scalsamas, lk. 169.

[3] В.А. Жалнин, Социалистическое преобразование сельского хозяйства в Китайской Народной Республике, lk. 40.

seadmeid jm.

Vastastikuse abistamise brigaadide loomisel tuleb aga 1) silmas pidada brigaadide organiseerimise rajadusi, vastava rajaooni arvelt; 2) vajalik kiiresti pidada rahvatahtlikkuse printsiibist; 3) kindlustada talupoegade mõlemapoolne nõusolek; 4) brigaadi liikmed peavad sobima üksteisega; brigaadi numbriline suurus ei pea olema suur.[1]

Kui brigaadid on juba moodustatud, tuleb mõnda jahtimiseks valida isiku, nt: 1) oleks igati usaldusväärne: peab väljas olema nii brigaadi siseste kui ka iga brigaadi väliste liikmete suhtes; 2) oleks hea organisaator; 3) tunneks agrotehnikat ja oleks usinus jinks töös; 4) oleks oma majapidamise ja vajalikud tootmisvahendid.[2]

Kui need tingimused on silmas peetud ja edukalt täidetud, võivad vastastikuse abistamise brigaadid ühitada raskused ja anneda oma madalamatelt võimetelt mõõtmatult.

---

[1] Ümar Zoš, Ibid. artikkel, Ärapanek ühendpõgenemise kohta Harjumaa kohta, lk. 222-223.

[2] Samas, lk. 223.

Nii Šamši provintsis Tjaošangou külas Ši Fu-šüi juhtimise all olnud vastastikuse abistamise brigaadis tehti nõik tootmise parimaks organiseerimiseks. Brigaadi liikmed töötasid välja täpse plaani toodangu tõstmiseks, oma majapidamiste sidemustamiseks. Iga töötiis brigaadi liikmele kuvi tootmise vastu. Selget tingimust saavutati häid tulemusi. Agrotehnika muudatusi, ühise tööga saadud kuvede ratsionaalne kasutamine, põldude hoolikas haritmine, pöllutöövõistlus kasutamine viis talupoegade majandid tõusule. Nii brigaadi liikmel Dü Tšüil oli 1,5 mü maad, millelt ta tavaliselt oli korjanud 3,2 dani viisi. Tänu maatüki usteboolikamisele, ühisele tööle korjas ta 1950. a. sellelt maalapilt 9 dani viisi, s.o. palju rohkem kui varem.[1]

Eriti aga ma hõivab maldumisi. Näiteks mahati kõikide vastastikuse abistamise vanadest liikmetest, kes jõukate talupoegade majapidamised allutasid brigaadides salvestatud majandid. On selge, et jõukatele pole maa tuulus põllu-

[1] Результаты обследования уезда Усянь провинции Шаньси. Аграрные преобразования в Народном Китае, ls. 260-261

majandusliik iseseisvat, tehnilisele aga aitavat maatükke. Sellistes brigaadides valitseb töövõistlusvaim töö vastu. See valitsus ei ole aga ühesuguses ja ei toimu ühesuguselt alustelt.[1] Sellest tingituna ei nõua sellised brigaadid tootmist edasi.

Kõige sagedamad olid ka juhud, kus loodud vastastikuse abistamise brigaadid alguses annavad mõõdetavaid tõusutulemusi, siis aga äkki algab langus. Teeb küsimuse, miks see juhtub? Ei midagi erilist! Brigaadi liikmete majapidamised on lihtsalt tundmatult tugevamad: talupoegadel on vajalik hulk töölooma, töövõtte, kasvab huvi põllutöö vastu, sellest tingituna ka töökäte hulk. Viga on sellles, et vastastikuse abistamise brigaadid sageli ei võta sellistes tingimustes enam endile muid ülesandeid, millest tingituna ei saanda nõuda sellist saaki, mis räägiks meelest suurtest ühistest võrreldes üksikmajapidamistega. Nii kaotab õigustatult brigaadi liikmete hulgas jõumõõtmise mõte, et brigaadis pole enam midagi võrreldavat ja talupoegade soov on töötada

[1] Vrdn Dü, 1s.t. artikkel, avaldatud ajakirjas Хозяйство и Марксизм №, lk. 2 ff.

jälle üksinda.[1] Siin on viga juhtimises. Talupoegadel tuleb teha selgeks, et brigaadid ei loodud mitte selleks, et rahuldada nende esmaseid vajadusi, vaid selleks, et jõuda jõukale elule, arenda edasi. On vaja moodustada prospektiivplaanid ja nendest kinni pidada, et oleks alati silm, mille poole püüda.

Eelpool toodu ei luba aga väidetada, et talupoegadel on midagi põhimõttelist vastastikuse abistamise vastu. Õige vastupidi, talupojad igati toetavad vastastikuse abistamise brigaadide loomist. Seda väidetab fakt, et mingi viisil nõukogude majandusse langemist talupoegade hulgas, ei lagune need brigaadid lõplikult: brigaadiliikmed jätkavad üksteise abistamist tuttavate-tuiste. Terve nõda talupoeg räägib, et vastastikune abistamine ja ühine töö on nimelt harjumuse töötada koos. Kui lähed põllule üksi, tunned end üksinda, tordad nagu labidaga maasse, aga töö ei taha minnada.[2]

Siin tuleb silmas pidada talupoegade olemust: talupoeg on väiketootja, eraomaniku-

[1] Результаты обследования целого ряда провинций Маньчжу. Аграрные преобразования в Народном Китае, lk. 261-262.
[2] Sealsamas, lk. 263.

nik. Sellest on tingitud ka tema mõõdu-
gune mõikumine, tagasitõmbumine. Kui
me aga selle unustame, nõrgendame
talupoegade juhtimist, kavatsetame
töö mudu hulgas. Kui täpselt määra-
rata arugu suund, õigesti ellu viia
partii agraarpoliitikat, osata juhti-
da, süstemaatiliselt nõuavatada talu-
poeji, tõsta mudu traditsiooni, näida-
ta mudelu vastastikuse abistamise
brigaadide eeliseid võrreldes üksik-
majapidamistega, ei tohiks usinda
vaskust vastastikuse abistamise bri-
gaadide loomisel ja mudu edasiarenda-
misel.

Ei ole kahtlust, et selliselt organi-
seeritudes vastastikuse abistamise bri-
gaadid kollektiivse töö tulemusena
ületavad vaesemad ja talupoegade
majanduslikud tiajimused paranevad.

Töö käigus tekivad aga vastasti-
kuse abistamise brigaadides vastu-
olud, millseid ei saa lahendada bri-
gaadi liikmed vastastikuse abistami-
se brigaadide raamides. Kui tuleb kät-
te mõnigay, siis talupojad, kellel on
oma töölooma, mõõdavad siis mõi-
ge enne oma põllud, aga alles siis

tüüsta oma. See kutseb osadu talupoegadu hulgas esile muljepaha. Samuti kevadise ja sügisese viljavalmimise perioodil võik talupojad tahavad viivitada koristamisega, et lasta oma põllul teral paremini küpseda. Kui aga tuua on valmis, tahab iga talupoeg viivitamatult koristada kõige enne oma põld, kartes vilja varisemist tuulte ja vihmadega.[1]

Et sellist olukorda vältida, tarvitab talupoegade seast hulgas idu- anda oma maa vastastikuse abistamise brigaadidele ehk. rendile, saak aga jagada võrdselt.

Suga rajoonides, kus on küllalt viljakad kogukonnad vastastikuse abistamise brigaadide organiseerimisel, kus on loodud juhtivate töötajate tugev aparaat, kus talupoegade traditsioone tark seda lubab, on vaja järk-järgult üle minna vastastikuse abistamise korgemale vormile - põllumajanduslike tootmiskooperatiivide loomisele, mis annab paremini rahuldada talupoegade ja kogu rahvamajanduse kasvavaid vajadusi.

---

[1] Как группа трудовой взаимопомощи, руководимая Сизовым-ско, выросла в сельскохозяйственный производственный кооператив. Аграрное преобразование в Народном Китае, стр. 276.

Põllumajandusliikmete tootmiskooperatiivid
hõlmavad endist organisatsiooni, mis
on loodud eraomandi baasil, mida
kollektiivse töö ja ühise juhtimise alusel.[1]
Nende loomisel tuleb esmalt rangelt
silmas pidada vabatahtlikkuse printsiipi.
Ainult vabatahtlikkuse printsiip
kooperatiivi astumisel ja sellist kohustusi
võtta hõlmata talupoegade nõukogu
põllumajanduslike tootmiskooperatiivide
ees. Siin on vaja anda mõningaid
ühiseks majandamiseks koga kooperatiivi liikmetele on samuti mõnda
tuseks talupoegade - eraomanike elus, mõnes
mõrangeks muutes tõdemuses. Kui
sellele mõõdupuule kõhkluseta otsevaatamatult, on veel väärtimatud.[2]

Samuti tuleb veel alguses kahtlemata
ka mõõdupuu tootmiskooperatiivide
arvulisest koosseisust ja juhtimisest. Nagu
talupojad ka ise mõistavad, on suur
kooperatiiv väiksest parem. Mida rohkem
jõudu, mida rohkem töötajaid, maad
rahalisi vahendeid jt. Nii moodustatakse
kooperatiiv 40-50-st talumajapidest, vahel
ka 100-st ja isegi enam 200-st talu-

[1] Sm Жамбулов, lk. 167.

[2] Ленин как-нибудь täit. artikkel, Аграрное
преобразование в Народном Китае, lk. 314.

majandist. Selle juures on koopratiivil tavaliselt kuni 500 mu'd maad, mõnedes suurmaates aga 3-4 tuhat mu'd.[1] Selleja koopratiiv viiab tundmatult vastastikuse abistamise brigaadidest, mis suure lõikuse ajal mitmes oma aimult paharahusi[2] piirdub edukat tegevust.

Tootmiskoopratiivide õige juhtimine on äärmiselt tähtsaks tegevuse nõue koopratiivi saatuses. Koopratiivi juhti ei pea mitte ainult juhtima põllutöid vaid ka mitmesuguseid lisatöödusi, pead seljas töötama töö plaani, pead esindama koopratiivi huve läbimäimisel riiklike organisatsioonidega, pead tootma liikmete hulgas selgitus- ja kasvatustööd. Sinu hulgas pead ka töötama nagu tundmi koopratiivi liikmed. Sellest tingituna ei jätku tal sageli aega koopratiivi puutuvate mitmesuguste millalgsete lahendamiseks, mis võib mõjuda kahjulikult koopratiivi arengule. Sellest on vaja koopratiivi juhatajale organisuurida ati juhtiva maadri

[1] В. А. Жамин, Социалистическое преобразование сельского хозяйства в Китайской Народной Республике. Москва, 1957, lk. 40-41.
[2] Баньчан-цзюнь, täit. artikkel, Аграрное преобразование в Народном Китае, lk. 317.

mäol kooperatiivi liikmete hulgast.[1]

Talupojad, astunud kooperatiivi, tooval endiga kooperatiivi sissemaksuosakuna oma maa, mida haldavad kooperatiivi liikmed hariliku tihe plaani järgi kollektiivselt.[2] Sissemaksuosakuna pakkuda võib talupoeg kooperatiivi anda ka vilja, väetist, tööloomi, põllutööriistu. Sissemaksumist on võimalik tuostada kas rahuma või salaraha. Kui mõnikord ei ole aga võimalik kooperatiivi astumisel maksta nõutavat osakut võib ta saada selleks laenu riigilt.[3]

Sissemaksuosaku suurus ei ole mingilaks määratud ühtsuunalises ulatuses, vaid olenb kohalikust tingimustest. Nii kooperatiivi loomisel võivad talupojad ise mingilaks määrata, kas nad maksavad osakuna nõtu võrdselt või toob iga üks maad ja tihe tootmisvahendid kooperatiivi vastavalt soovile.

Peale kooperatiivi antud maa jätab talupoeg - kooperatiivi liige tavaliselt väikesed maatükid isiklikuks kasutamiseks: juur- ja puuviljade kasvatamiseks.

---

[1] Гань Шак-цзян, Істор. материал, характеризующий преобразование в Народном Китае, стр. 317-318.

[2] Ло Цзань-цзун стр. 166.

[3] В.А. Жарких, Социалистическое преобразование сельского хозяйства в Китайской Народной Республике, стр. 40.

Tuleb mul võhutada, et kooperatiivi antud maale ja töötulu tootmisvahendite tele jääb igal talupojal piisima omandiõigus, mis võimaldab talupoja lahkumisel kooperatiivist saada tagasi sama maa või tise, mitte sama suurusse ja väärtusega, aga tiised tootmisvahendid, mis ta sinna andis.

Kooperatiivi sissetulumud aga jaotatakse liikmete vahel ühiselt. Jaotamisel eristub üksikute kooperatiivide juures kahesuguseid: on kooperatiive, mis jaotamisel alustes võtavad aimult ühisesse fondi antud maa hulk. Selline jaotamise viis on tähenduvormiks vastastikuse abistamise brigaadidelt tootmiskooperatividele.

Vastastikuse abistamise gruppidest valdab mitte aimult asjaolu, et maa siin on tsentraliseeritud. Kuna tasu töötulu määratakse mitte vastavalt tehtud töö hulgale vaid osaliselt antud maa suurusele, siis sellise jaotamise vorm peab arvestama progressiivsusega. Sellise jaotamise vormiks on sissetulumu jaotamine ühelt poolt vastavalt tehtud tööle, teiselt poolt kooperatiivi antud maa hulgale. See on samm edasi võrreldes eelnevaga:

ja tõstab talupoegade huvi töö vastu ning vastab nõuje rohkem väikeomanike huvidele, millest on tingitud ka kogu nõuje laialdasem levik.

Kuna levinuim nõuje tagasihoidlikumate ja jaotamise aluseks töö järgi. Kuid seoses tootlike jõudude kasvuga ja talupoegade sissetulekute suurenemisega selle puuris, mis maatükk jääb endiseks, vundavad talupojad üha enam, et mitte kvaliteedi ja tõttu maatüki suurusest vaid tehtud töö hulgast. Sellist tingimuse sissetulekute jaotamine maa suuruse järgi üha väheneb, töö järgi aga laieneb. Sellise jaotamise vorm on nõuje õiglasem, lähendades ühiseid sotsialistlikule majapidamisele.[1]

Sissetulekute ratsionaalsel jaotamisel on suur osa materiaalsete tagavaradel, sest see annab võimaluse kõigil kollektiivi liikmetel, nii kehvikutel, rulastel kui keskmistel, saada võrdseid kasumeid ning stimuleerib seega põllumajanduslikku tootlikkuse kasvu.

Milles aluseb aga tootlikkuse õiglast jaotamist töö järgi? Sellele poole võtakse arvesse iga liikme töö hulka, mida ta on materiaalsete tingimuste tõttu. Tuleb poole lähtuda

[1] Nõ Joans-ugrk, lk. 170-171.

kooperatiivi sissetulekute kogusummast.

Jaotamise põhimõtteks aga oli: võrdse töö ust võrdne tasu. Ja seda põllumajanduslikku tootmisega palju vaesi. Nii 1953.a. Pinõumi maakonnas Singou külas loodud kooperatiivis põhimõttel - võrdne töö ust võrdne tasu – niidi läbi ratsionaalse tööjaotus ainsta ja naiste oskuslikumängija summudada naiste kuni tootmise vastu, aga samuti nagu ülesse, et võimaldada naisele töö, mis vastaks tema füüsilistele võimetele. Tööjaotus tõstis küll naiste kuni töö vastu, tundusalt naesvas mudu töö tootlikkus. Selle tulemusena 1953.a. naised-kooperatiivi liikmed töötasid välja 1600 tööpäeva, s.o. 16,6% aastas väljatöötatud tööpäevade arvust.[1]

Sageli maaülikid, mis kooperatiivi liikmed andsid oikeuse maafondi, asusid segipaisatuina mudu Talupoegade maja, mis ei ühendand kooperatiivi. Ja nagu kõikjal maa kollektiivsest harimisest ja suurematel põllutöö riistade ratsionaalsel kasutamisest. Sellest tuli nagu tõestada kooperatiivi liikmetele Talupoegadega maa vahetamise või rentida mudu maa, et luua ühine maamassiiv.

---

[1] Новое о расцвете сельскохозяйственных производительных кооперативов, возглавляемый Мао Цзедуном. Аграрные преобразования в Народном Китае, lk. 291.

Kõiva külas mängisid töö"loomad
vul kaasmistöö"del väga suurt osa. Sel-
leks tasuti töö"loomade kasutamise est
omanikule nagu tema oma töö est.
Nii Tjantsini sõnumis kohmas sõus koop-
ratiivis 1951. aastal iga töö"päeva est
maksti 39 tsiini rüsi, samuti maksti
ka töölooma kasutamise est, mispä-
rast meie kooperatiivi liikmete hul-
gas, kel puudusid töö"loomad, muu-
palva.[1] Talvisemplaanid aga näevad et-
te ka töölomade ühiskasutamise,
mis mõnedes asjaoludes kooperatiivides
oli juba läbi viidud.

Tootmiskooperatiivides talupoegade üh-
istulemused suurenesid. Avalus võimaldas
osutada suuremat tähelepanu oma ko-
dude majapidamise laiendamisele, tar-
bevarude muretsemisele. Sääsi proviitsi
5 suurde külas talupoegade-koopera-
tiivi liikmete asjaolusõtõ talvekss süsi
ahjude mõõmiseks, millest ühiste talupoegade
ja vastastikuse abistamise brigaadide liik-
med ei võinud ümbritsedagi. Talupoegade
olukord oli paranenud sedavõrd, et ena-
mus kooperatiivi liikmeid muretses en-
dale 1951. aasta vastavõtuks uued rõivad
vabatahtlikult sõidust. Lastele aga osteti

[1] Vt Toom - Uiga, lk. 174.

kirjast riidest kõivad. Iga pruaad, mis astus kooperatiivi, sai 4 riidist vaipa, 4 tekki, 2 lihtsat vaipa, ühe madratsi.

Paranes ka kooperatiivi liikmete töötempo: hakati rohkem tähelepanu pöörama kvaliteedile, töö muutus mitmekesisemaks. Varem ääredikas ilmus lauale aeglaselt mõne aasta pruhul, 1951. aastast alates hakatati seda aga ka argipäevadel. Iga kõige igapäevasemate tööriistade - noaga ei jätkunud varem igale töödele lisamiseks, mööda aga noolast puudust ei tuntud. Töödu kvaliteedi paranes ka taimevõi lahendamine tehnikaga. Lampidest ilmus petroleum. Kaevas Sõlupoegade arv, mis ehitasid maja.[1]

Põllumajanduslikel tootmiskooperatiividel on veel palju ulatust saja, võrreldes üksikpalundite ja vastastikuse abistamise töörühmadega: ühiab ratsionaalne maa ja tööjõu kasutamine, igakülgne töö organiseerimine: kooperatiividis on loodud tootmisbrigaadid ja -lülid, agrotehnilisi nõuandeid juurutamine, väetamise muudamine, tootmise planeerimise reguleerimine jne. Kõik see aitas kaasa tootmiskooperatiivide arvu kiirele kasvule. Nii ulatus

[1] Vaata Vaan-ugrin, ENSV. artiklid, arapühm ajaloo õpetajatele ja Haapsalu kuiva, lk. 306.

1953. aastal põllumajanduslike tootmiskoo-
peratiivide arv 14900-le, nendesse ühinev-
ate talumajandite hulk aga ületas 275000.
Seega põllumajanduslike tootmiskoopera-
tiivide arv võrreldes 1952. aastaga kasvas
umbes 4 korda, liikmete arv aga 4,7 korda.[1]

Sellise põllumajanduslike tootmiskoo-
peratiivide vormi suga õigustas end igati,
kuna see individuaalsete väiketalu-
pidajate ja vastastikuse abistamise brigaa-
dide pinnuund, tugevdas koopratiivi
liikmete usku põllumajanduse arenda-
mise kooperatsiooni ta õigsusesse.

Kuigi liikmeiks kooperumise ust oli
mindel aastatel vul algstaadiumis, saita
revolutsioonilis tootmisristlumisi, kuivas
revolutsioonilis. Nii iseloomustab kooperumist
Mao Tse-dung.[2]

Kooperumise käigus kerkis üles ja arenda
sigu. Nii ei mõistetud mõnigad töötajad,
et partei jõupingutusta mõtte vastastikuse
abistamise brigaadide ja tootmiskoopera-
tiivide organiseerimisel sinna selles, et lik-
videerida individuaalsed talumajandid, kind-
lustada sel teel kõrgem põllumajanduslik
tootmine. Nad pahtsid mõjusa ühiskõikselt,
mõjustades selleja talupidajad kooperumisest.

[1] B.A. Ovsinnikov, lk. 197.

[2] vt. Mao Tse-tung, lk. 180.

Osa jahtivast kaadrist alahindas kooperatiivide kindlustamise vajadust, asus vahelikku idude mõju alla, ei lähtunud iga maakoha konkreetsetest tingimustest kooperumisel. Nad püstitasid vahelikku loosungid: „Läbi viktsikuile, aga kooperatiivi astujaile!" ähvardasid parteiliikmeid, kes ei astunud kooperatiividesse: „Ei ästa kooperatiivi, sõtama ilma parteipiletita!" Sageli riiuti räigelt vastuhakkamise printsiipi: hakati vajavaldselt ühiskonnavastasena ja likvideerima isegi isiklikku omandit, mis organiseeriti mõrgenaabrilikult kooperatsioonivormi sel, mis puudusid sellest vajalikud tingimused.[1] Suuri vigu tehti jahtimisel, mis liikumise kooperumisele ees takistusi mõnes rajoonis tõid mõõda. Nii võis liikumise mõjumisele ja laienemisele, sageli ka majanduslikele tendentsidele vastuhakkamise brigaadides ja kooperatiividest.

Sellele moonutusele vastu tuli kommunistlikul partiil pidada visa võitlust, et suunata liikumise kooperumise ees kohe algusest õigetele võbastele.

Kui lõpuks vaadelda lähemalt põllumajanduslike tootmiskooperatiivide olemust, siis ühelt poolt on nii maamanduslike ja-

[1] Ю. Тоотс-Изэн, lk. 184.

loom, mina nad kunakse vaomandi baasil. Kooperatiividesse astumisel talupojadelt jääb omandiõigus kooperatiivi antud maale ja tüstele tootmisvahenditele. Samuti säilivad nad kindla osa saagist vastavalt kooperatiivi astumisel staazi osakaalu antud maa suurusele järgi, põllutööniistade, tööloomade ost, millised maksutab kooperatiiv. Tüsell poolt ühiselt maksutatava maa, muis talupojad andsid ühiskasu fondi, rätsionaalse kasutamise, kollektiivse tööjõu sisseviimise jaotamise vastavalt tehtud töö mahtudele ja kulgeb, näitab see kinnitab fakti, et põllumajanduslikus tootmiskooperatiivis on tundmatult rohkem sotsialismi elemente kui vastastikuse abistamise brigaadides. Annab tunnistust ka sellest, et mingi kooperatiivis on antud ühismaakuppriioodil kõrgemaks vastastikuse abistamise vormiks, võrreldes kolhoosigapuhk sotsialistlikku tüüpi majapidamisega, on ta madalamaks vormiks tuul sotsialistlikku põllumajanduse arendamisel.[1]

Vastastikuse abistamise ja kooperatiivsete vormide kõrval on tüüpi majapidamiste

[1] Постановление ЦК КПК о трудовой взаимопомощи в сельскохозяйственной производственной кооперации. Аграрные преобразования в Народном Китае, lk. 349–350.

kulka hiina külas kuuluvad ka riiklikud põllumajandid, mis on põhilisteks majanduslikeks ümberkorraldamiste tulemusena, riikliku sektori väljendajateks põllumajanduses. Esimene riiklik põllumajand loodi küll juba 1947. aastal Hiiutsjani proviitsis, mis revolutsioonieelses Hiina külas olid nad tüüpilised. Pärast revolutsiooni võitu algas mõnigajalu riiklike majandite arvu kasvu: 1950. a. oli 29 riiklikku põllumajandit, 1952. aastal aga 59. Näeme, et seda tüüpi majandite arvukus aastatel jäi küllalt väikseks, nende täielikus osariigi maakasutuses osas aga oli väga suur. Nende 59 majandi käsutuses oli üle 7 miljoni mu maad, mida töötas üle 56 000 inimese. Nõukogude majandid olid varustatud küllaldaselt traktorite, masinate jt. maaviljelusvahenditega. Nad näitasid Talupoegadele tootmise arendamise perspektiive, õpetasid uute põllutööriistade ja agrotehnika kiiplastikumu osa kogu maaharimajanduse arendamisel.[1] Nii Fupini maakonnas loodud riiklik põllumajand sõlmis 1952. aastal Liveusjani põllumajanduslikku tootmiskooperatiiviga lepingu, mille kohaselt noo-

[1] Vt Zolotarjov, lk. 180.

praktiku kasutab majandi uut tüüpi põllutöölisi ja saab tunalt kunstiliselt väärtusi. Selle tulemusena koopraktiku põllutöödangus ruhordi traktorja saak ajaga moodustas 73941 tsiini, mis on 92% võrra kõrgem plaanis ettenähtust.[1]

Hoidis kursi töölisklassi ja talunikkuse liidu igakülgsele tugevdamisele, tiiba kommunistlikku Parteid ja nõukogude võimuorganid osutasid mõõtmatut abi mõlemale põllumajanduse toodangu tõstmisel, talupoegade heaolu kasvule.

Energiliselt võitluselus ületuste ja põuaaastal, mis igal aastal viskus sajad tuhanded tsiinid vilja, oli talupoegadele tingimata vajalik sotsialistliku töösteduse abi. Ülesse komandeeriti töösturlikumadest osadest töölisi laialdase maadeparanduse, kanalite, irrigatsioonisüsteemide jt. ehitamisele. Ilma töölisklassi abita ei oleks talupojad suutnud nii jõuga ja põuaga edukalt võidelda, sest nii paljus ülesse tehnika, osavad töölised.

Suurt abi pakub maaparanduslabivõimist põllumajandustoodangu tõusule andis viie aasta laenudega: kui 1950. aastal riigilt laenuks saadud ületas summa võla

[1] vt. Хозяйство ..., lk. 181.

võrdsus 100-ga, siis 1951. aastal moodustas ta summa 170%, 1952. aastal 515%, 1953. aastal aga juba 624%.[1] Riiklik laen soodustas liigkasurõtuise hävitamisel külast, tal oli suur osa kooperatiivide arengus ja kasvus.

Erilise koht põllumajandusliku toodangu suurendamisel mullus riiklikule ja kooperatiivsetele kaubandusorganisatsioonidele. Nad löid maal laialdase võrgu kokkuostu ja laialtkasutatavate kaupade müügipunkteid ning. Ostes kokku suurel hulgal põllumajandusprodukte, varustasid nad tööstust toorainega, linnaelanikku toiduainega, saades ajal rahuldasid nüüdisaegsed tööstustoodetele, tugevdades sellega kaubavahetust linna ja maa vahel, mis majanduslikku mõ poliitiliste sidemeid töölisti ja talupoegade vahel, piirates spekulantide - kaubitsejate tegevust külas.[2]

Siin ei saa jätta rõhutamata hindamatut NSV Liidu usulise ja abi hiina põllumajanduse tema ülesehitusele. Nagu ülepool mäejuur, avas suur sõprusliidu võimalused, mis võimaldasid avarad võitlusperspektiivid, mis võimaldasid

[1] Ло Цзин-цзун, ук. соч., стр. 179.

[2] Е. Кобаяв, Аграрная реформа и укрепление союза рабочих и крестьян в Китае. „Коммунист", 1953, № 13, стр. 127.

sid aasta ümmarguid kasvud töölista-talupoegade ennastsalgava võitluse võidule.

Ka võidu tingimustes oli pidanud Hiina talurahvas kahtlevalt silmas tunnet, et pidada aru, kuidas edasi minna, vaid võis valida NSV Liidu poolt jäetu praktikas läbiproovitud õige ja põllumajanduse arendamiseks.

Nõukogude valitsus nagu Hiina Rahvavabariigi moodustamise esimestel päevadel alates oma olemasolu oskutada hiina rahvale igakülgset abi ja toetust ja nõukogude valitsus võimutsemise ja nõukogude ajal laostunud majanduse taastamiseks. Sel otstarbel algasid 1949. detsembris Moskvas mõlema maa esindajate läbirääkimised, millede tulemusena 14. veebruaril 1950. aastal sõlmiti alla nii nõukogude, nagu hulgas ka nõukogude NSV Liidu ja Hiina Rahvavabariigi vahel sõpruse, liidu ja vastastikuse abist lähtuja 30 aastat ja nõukogude Hiinale pikaajaline majanduslik arendi andmise kohta. Selle nõukogudega Nõukogude valitsus, püüdes kiirta laostunud hiina majandust, andis Hiinale soodsatel tingimustel arendiiti 300 miljoni ameerika dollari ulatuses.[1] Krediit võimaldatakse

1 Е. Жовтис, Нерушимая дружба народов Советского Союза и Китая. Москва, 1952, lk. 8.

5 aasta jooksul, mis tuleb võrdsete osade vahel tagasi maksta, tasudes varustus- ja materjali hanked NSV Liidust. Hiina valitsus kustutab kuuldud 10 aasta jooksul, alates 1953. a-st.[1]

Suurt abi on osutanud Hiinasse suunatud nõukogude spetsialistid hiina põllumajanduse tõstmisel. Nõukogude agronoomid aitavad hiina talupoegadel tundma õppida ja praktikasse rakendada agrotehnika saavutusi. Kui näitus 1952. aastal Hiina Rahvavabariigi Põllumajanduse ministeeriumi esitas puuvillakasvatajatele ülesande — tõsta tundvalt puuvillasaaki, siis aitas seda ülesannet edukalt täita nõukogude spetsialistide propageeritud meetod — tihendatud külv. Kõikjal, kus kasutati tihendatud külvi, puuvillasaak oli vahemaid 50-100% võrra.[2]

Sügavmaad, ratsionaalne väetise viisamise, õige niisutamise, mineraalväetiste jt. nõukogude spetsialistide näpunäited aitid selleni, et hiina talupojad hakkasid saama Hiinas enneolematuid saake.

Saavutusi irrigatsioonimaadluse alal

---

[1] M. Kamitsa, Velikaja družba narodov Sovetskogo Sojuza i Kitaja. Moskva, 1954, lk. 22.

[2] Jo. V. Arutjunjan, Nerušimaja družba narodov Sovetskogo Sojuza i Kitajskoj Narodnoj Respubliki — nadežnaja opora mira vo vsem mire. Moskva, 1954, lk. 21.

sel on samuti olnud Hiinalt noolud nõukogude inženuride viimisega. Nende väärtuslikud tehnilised nõuanded aitasid leida parimaid vahendeid nende tehnilistes probleemide lahendamisel, liikuvasid irrigatsioonisüsteemide valmimisel tähtpäevi ja edasiseid meie suurehitustes ehitamisel juhtimisel, suurgo ja tiistel suutel jõgedel.

Tähtis roht kuulub NSVLiidu abile ja osavõtule ka Hiina põllumajanduse mehhaniseerimisel. Hiina tehnikud õpivad väljaspool NSV Liitu, astuvad välja tuhistel üle nõukogude vormide pooldajatena. Nagu teatavasti on Hiinas, tuleb tagasi NSVLiidust, ikkagi oma mõtteviisi muutunud mõttekaaslaseks „Suguvõsa".[1]

Hiina rahvas hindab kõrgelt nõukogude spetsialistide abi, vastandades neid välismaistele spetsialistidele, kes sõltuvad monopolikapitalistlikust Hiinast, et siin-nagu-sirgeks rikastuda mahasjäänud hiina rahva arvel. Oma mõtteid selle kohta väljendab Hiina Rahvavabariigi Kesk-Rahvavalitsuse riikliku asutäitja Sun Tsiu-lõn:

[1] Ю. В. Арутюнов, Китайский город в прошлом и настоящем — пролетарская опора мира во всём мире, Москва, 1954, lk. 22.

„Kõikjal Nõukogude Hiinas, nii töötavad nõukogude spetsialistid ja töölised, me näjime, et töö" mulgub tihedas ja harmoonilises koostöös nende ja hiina töölistega vahel. Mis rahvas mõtleb meid (nõukogude spetsialiste. E.T.) „vanadeks vendadeks".[1]

Kõige selle tulemusena võib nõukogude Hiinas näha põllumajanduslikku tõsiasjade tunduvat kasvu, talupoegade maaomandi ja -kõlgsete tõusu, hiina talupoegade teadvuses sügavaid muudatusi, mis on sotsiaalmajanduslike ümberkorraldustetulemusena. Majanduse sellise arengu võimaldas ära mitmes plaanilisuses majanduses, mis sai alguse 1953. aastal, mil kehtestati I viieaasta plaan (1953-1957. aastaks)[2]

Otsustav tõus hiina külas sai võimalikuks tänu kommunistliku partii ja rahvavõimu organite juhtimisele ülalt, formuleerides 1950. a. agraarseaduse ja hoolitsedes selle ellurakendamise eest nii nagu talurahvamasside ja-

[1] E. Kobanõš, Нерушимая дружба народов Советского Союза и Китая, lk. 13.

[2] N.A. Nosenko, lk. 172.

mõjuks toetuseks ja aktiivseks kaasalöö-
miseks alt, sest ilma massideta sellise
toetuseta ei oleks suudetud ellu viia
maareformi ja saavutada põllumaja-
anduse sellisel tõusu.[1]

---

[1] Б. Ковалёв, Аграрная реформа и укрепление союза рабочих и крестьян в Китае. „Коммунист", 1953, № 13, lk. 127.

Lõppkokkuvõte

Agraarküsimuse lahendamise vajadus varas Hiinas on olnud talupoegade sajandeid kestnud võitluse usmärgiks. Sooritavatele tulemustele võis talupoegade võitlust nii aimult fõ"fajate ja talupoegade võitlustest Fõ"lõsilasside juhtimisel usotsas kommunistliku partiga. Su tõstus lõpliselt aga allus peale rahvademokraatliku revolutsiooni võitu Hiinas. Revolutsiooni võit avas Hiina talupoegadele avara tee sotsialistliku ühiskonna ülesehitamiseks, mille jõudmisel erinevas sammuks oli vajalik läbi viia agraarreform.

Agraarreform püstitamud ka vastutusrikkaid ülesandeid, kõigitada mõisnike-feodaalide maavalduskistum ja anundada su talupoeglikuga, tõstes põllumajanduse tootlangat, parandada Talu-

poegade distsiplineerimisele. Nende ülesannete lahendamisele võis anda täieliku garantii ainult Hiina Kommunistliku Partei enneolematu võitluse nende ülesannete õigeaegse lahendamise eest.

Ülesandeid püstitada oli lihtne, neid aga lahendada – juba raskem. Hiiarvesse võtta Hiina talupoja sajandeidustused maha jäämust ja mõisnike ülemvõimust, mis nende käsilaste väsimatut vastutegevust, siis tuli valitsusorganitel ja Hiina Kommunistlikul Parteil teha enne suuri ja raskeid ülesandeid, mis võis asuda ainult mõisnike ülemvõimu likvideerimisele, nende maade ja varanduse konfiskeerimisele ja jaotamisele talupoegade vahel.

Raskustele vaatamata reform suutis aga püstitatud ülesanded täita: reformi tagajärjel Hiina talupoeg sai maad. Enga endisest rentnikust sai peremees, endisest maa omast tema valdaja. Vanad proletaarsed tootmissuhted põllumajanduses olid likvideeritud ja avatud tee uutele ühiselamutele tootmissuhetele. Talupoegade huvi maaharimise vastu

nasvas. Põllumajandus tooday kaldvas ja aastaja tõusuva. Talupojade sõja tulemused summeeritud, mis hajutas varjatud jõjud talupojade elus.

Mõlas jäid aga domineerima vähemad väiketalumajapidamised, mis põhinedasid põllumajanduse edasist arengut.

Agraarreform suja oli avaldud laiad arengu perspektiivid meie valitsusmajanduse mõnes arengus, mõdaga haaravad põhinedama agraarreformi enda tulemusena kindlustunud väiketalumajandid. Et edasi põllumajanduse edasiseks arenguks, millele aluseid oli loomud agraarreformi tagajärjena hüva mõlas, oli vaja väiketalupoegade toetamine (väiketalumajandid) ennedada suurmajandustega (edelekkiivselt maja pidamistega) tihedamini. võimalik sõja sai saavutada, mis tingimus meie hüva hüla kollektiviseerimise aluseks.

Selle tulemusena nasvas põllumajandus tooday tundmatt: mõla suutis kindlustada meie maad mõlemaldam hulga viljaga, varustada tööstust vajaliku toorainega ja luua aluseid meie maa industrialiseerimiseks.

Mõlle sellele pani aluse aga agraar-

reform oma revolutsioonilise ümberkorraldustega võlas.

Iseloomustamaks, mis võimaldas nii lühikese ajaga — nelja aastaga — ellu viia agraarreform üle 300 miljoni elanikuga territooriumil sellise edu ja agraarreformi edu tuleb seletada: 1) aimuõige ja praktikas jõuka läbi proovitud kommunistliku partei agraarpoliitikaga; 2) talurahvamasside aktiivse toetuse ja agraarprogrammi täpse täitmisega; 3) töölisklassi revolutsioonilise abiga ja riigi igakülgse toetusega.

Tähtsamaks tõsiasjaks, mis iseloomustab Hiina arengu sotsialistlikku teed mööda, on see, et rahvademokraatlik võim Hiinas saab igakülgset abi ja toetust sotsialismimaadelt, esmajoones NSV Liidult, et Hiina majandus ei ole mitte kapitalistliku vaid sotsialistliku maailmamajanduse süsteemis, mis rakendavad sotsialistlikud tootmissuhted.

Nii Hiina põllumajanduse saavutused nelja aasta jooksul olid niivõrd suured, et neid ei saa tähtsustada. Sest tähendamata aga, et Hiina talupojad olnud rahuldumud osalys edus. Rahvas teab, et on vaja palju teha selleks, et ellu

nisa põllumajanduse kollektiviseerimine, mis sel ajal oli veel alles algstaadiumis, et tagada kogu maa industrialiseerimine. Kõik see võis kindlustada aitult vaeste plaanimajanduse tõusu, millele Hiina asus 1953.a. lõpust.

Ajaarvuliste revolutsioonilistel ümbermõtlemistel Hiinas oli ka kriitilise tähtsus valitsusvahetuse tähtsus. Nad määrasid aasta ja kiiste maailma jäävad kolooniaal- ja poolkoloniaalmaade talupojagadele aimuõige ja vabanemisele feodalismi vahest. Hiina usumisel nad mõtlevad, et aitult kiidus tõelisalastega, aitult tema juhtimisel nad võivad leida vabaduse ja saada maad.

13. mai 1960.a.

Ellmee

Kasutatud kirjandus koos lühendditega

I Marksismi-leninismi klassikud:

1) Маркс, К., Капитал, т. III. Москва, 1949.

II Allikad:

1) Законодательные акты Китайской Народной Республики. Москва, 1952, lk. 125-202. = Законодательные акты.

2) История экономического развития Китая 1840-1948 гг. Москва, 1958, lk. 245-329. = История экономического развития.

III Muu kirjandus:

1) Арутюнян, Ю. В., Нерушимая дружба народов Советского Союза и Китайской Народной Республики - прочная опора мира во всём мире. Москва, 1954.

2. Бо И-бо. Великие достижения Китайской Народной Республики. Экономические успехи Китайской Народной Республики 1949-1953 гг. Москва, 1954, см. 143-153.

3. Ван Я-нань, Исследование экономических форм полуфеодального, полуколониального Китая. Москва, 1959, см. 257-339. = Ван Я-нань.

4. Гаммин, Г.А., Экономика Китайской Народной Республики. Москва, 1959.

5. Глунин, В.И., Аграрная политика Коммунистической партии Китая в период Третьей гражданской революционной войны (1946-1949). Краткие сообщения института востоковедения. XXI. Москва, 1956, см. 15-27. = В.И. Глунин.

6. Ду Жунь-шэн, О некоторых вопросах руководства проведением аграрных преобразований. Аграрные преобразования в Народном Китае. Москва, 1955, см. 150-168.

7. Дэн Цзы-хой, Некоторые основные вопросы, связанные с аграрными преобразованиями. Аграрные преобразования в Народном Китае. Москва, 1955, см. 120-149.

8. Жамин, В.А., Социалистическое преобразование сельского хозяйства в Китайской Народной Республике. Москва, 1957.

9. Жалин, В.А., Социально-экономические преобразования в сельском хозяйстве КНР. Москва, 1958. = О.А. Жалин.

10. Закон об аграрных преобразованиях Китайской Народной Республики. Аграрные преобразования в Народном Китае. Москва, 1955, ст. 43-60.

11. Как группа Трудовой взаимопомощи, руководимая Сунь Цзы-сю, выросла в сельскохозяйственный производственный кооператив. Аграрные преобразования в Народном Китае. Москва, 1955, ст. 275-285.

12. Капица М., Великая дружба народов Советского Союза и Китая. Москва, 1954.

13. Ковалёв, Е., Аренда и арендные отношения в Китае. Москва, 1947.

14. Ковалёв, Е., Аграрная реформа и укрепление союза рабочих и крестьян в Китае., Коммунист", 1953, №13.

15. Ковалёв, Е., Нерушимая дружба народов Советского Союза и Китая. Москва, 1952.

16. Ли Шу-гэн, Подъём сельского хозяйства Китая. Экономические успехи Китайской Народной Республики 1949-1953 гг. Москва, 1954, ст. 175-180.

17. Ло Жань-цзи, Экономические преобразования в Китайской Народной Республике. Хэнгуан, 1955. = Ло Жань-цзи.

18. Лю Шао-ци, Об аграрной реформе в Китае. „Правда", 31 июля 1950 г.

19. Лю Шао-ци, Об аграрных преобразованиях в Китае. Аграрные преобразования в Народном Китае. Москва, 1955, стр. 25-48.

20. Ляо Лу-янь, Каким образом последовательно, с учётом конкретной обстановки, ликвидировать систему феодальной эксплуатации. Аграрные преобразования в Народном Китае. Москва, 1955, стр. 105-119.

21. Итоги аграрных преобразований в пригородном Китае. Аграрные преобразования в Народном Китае. Москва, 1955, стр. 186-203.

22. Мао Цзэ-дун, Доклад об обследовании крестьянского движения в провинции Хунань. Избранные произведения, т. 1. Москва, 1952, стр. 13-94.

23. Мао Цзэ-дун, Китайская революция и Коммунистическая Партия Китая. Избранные произведения, т. 3. Москва, 1953, стр. 139-181.

24. Мао Цзэ-дун, Организуйтесь! (29 ноябр-

ра 1543 года). Москва, 1953.

25. Мао Цзэ-дун, Добиться коренного перелома в финансовом и экономическом положении страны. Экономические успехи Китайской Народной Республики 1949-1953 гг. Москва, 1954., ст. 13-20.

26. Многоотраслевой сельскохозяйственный производственный кооператив возглавляемый ли шунь-да аграрные преобразования в Народном Китае. Москва, 1955., ст. 286-293.

27. Постановление ЦК КПК о трудовой взаимопомощи и сельскохозяйственной производственной кооперации. Аграрные преобразования в Народном Китае. Москва 1955, ст. 342-360.

28. Результаты обследования уезда Усян провинции Шаньси. Аграрные преобразования в Народном Китае. Москва, 1955., ст. 250-274.

29. Столпов, Н.Д., Китайская Народная Республика. Москва, 1957.

30. Фань Чан-цзян, Сельскохозяйственный производственный кооператив в деревне Чуаньди. Аграр-

ные преобразования в Народном Китае. Москва, 1955. Ст. 294-318.

31. Чжан Тэнь-шэн, Материалы обследования положения классов и арендных отношений в деревнях нескольких провинций Центрально-Южного Китая. Аграрные преобразования в Народном Китае. Москва, 1955. Ст. 61-81.

32. Чжан Тэнь-шэн, Опыт мобилизации крестьянских масс в опытно-показательных волостях уезда Цюйцзян провинции Гуандун. Аграрные преобразования в Народном Китае. Москва, 1955, Ст. 169-185.

33. Чжан Юй, Положение в деревнях провинции Хэнань после аграрных преобразований. Аграрные преобразования в Народном Китае. Москва, 1955, Ст. 215-231.

34. Чжоу Эн-лай, Доклад на 1-й сессии Всекитайского народного политического консультативного Совета, "Правда", 9 февраля 1953 г.

35. Экономическое положение крестьян деревни Дунжунтунь уезда Цзисянь провинции Сунцзян. Аграр-

ные преобразования в Народном
Китае. Москва, 1955, гл. 232-249.

Sisukord

	lk.
1. Sissejuhatus	2
2. I peatükk. Revolutsiooni-eelsed agraarsuhted Hiinas....	9
3. II peatükk. 1950. aasta agraarreform ja selle elluviimine..	40
4. III peatükk. Agraarreformi tagajärjed	100
5. Lõppkokkuvõte	156
6. Kasutatud kirjanduse koos lühenditega	161.